

C. W. Leadbeater

ÉLET A HALÁL UTÁN

ÉS AHOGYAN AZT A TEOZÓFIA FELFEDI

Tartalomjegyzék

- I. Lehet-e tudni valami biztosat ?
- II. A valós tények
- III. Tisztítóűz
- IV. A mennyei világ
- V. Sokféle lakhely
- VI. Égi barátaink
- VII. Órangyalok
- VIII. Láthatatlanul tevékenykedő emberek
- IX. A halottak segítése

I. FEJEZET

LEHET-E TUDNI VALAMI BIZTOSAT?

Az élet a halál után témaköre mindnyájunk számára rendkívül fontos, nemcsak azért, mert egy napon mi is biztosan meghalunk majd, hanem sokkal inkább azért, mert a legfiatalabbakat leszámítva alig akadhat közöttünk, aki ne vesztette volna már el (ahogy mi mondjuk) a halál által egy számára nagyon kedves, nagyon szeretett valakijét. Ezért, ha a halál utáni életre vonatkozóan bármilyen információ elérhető, természetes, hogy nagyon szeretnénk azt megszerezni.

Az első gondolat, ami a fenti cím elolvasása után általában az ember eszébe ötlük: 'Tudható-e egyáltalán valami biztos a halál utáni életről?' A legkülönbözőbb elméletek állnak mindannyiunk rendelkezésére e témában, amelyeket a különböző vallási testületek tártak elénk, de még e felekezetek legodaadóbb hívei sem hisznek igazán az erről szóló tanításokban, mivel még mindig úgy beszélnek a halálról, mint a 'rémségek királyáról', és az egész kérdést úgy szemlélik, mint amit titokzatosság és rettegés vesz körül. Bár olyan kifejezéseket használnak, hogy 'elaludt Jézusban', ennek ellenére feketébe öltöznek, gyászfátylat viselnek, visszataszító fekete keretes értesítést nyomtatnak, vagyis körülveszik a halált a gyász és a bánat minden lehetséges jelével, mindennel, ami még sötétebbnek és rettenetesebbnek láttatja. Rossz örökség áll mögöttünk e témában, ezeket a komor temetési szokásokat elődeinktől örököltük, megszoktuk azokat, és egyáltalán nem látjuk be mindezek képtelenségét és borzalmasságát. Az ókoriak ebben a tekintetben bölcsőbbek voltak, mint mi, mivel nem hozták összefüggésbe mindezeket a gyászos hangulatú rémképeket a test halálával, részben talán azért, mert sokkal ésszerűbb módszerük volt a testtől való megváltásra, olyan módszer, amely nemcsak a halott ember számára volt mérhetetlenül jobb, és az élők számára egészségesebb, hanem mentes volt a lassú elbomlás látványától is.

A régiek ebből a szempontból bölcsőbbek voltak nálunk, mert nem azonosították a sötétség ezen kísérteteit a test halálával – részben talán azért, mert sokkal ésszerűbb módszerük volt a test eltemetésére. Ez a módszer nemcsak végtelenül jobb volt a halott számára és sokkal üdvösebb az élőknek, hanem mentes is volt a lassú felbomlással kapcsolatos hátborzongató hiedelmektől. Akkoriban sokkal többet tudtak a halálról, mint mi, és éppen, mert többet tudtak, kevésbé gyásztak.

Az első dolog, amit a halálról szem előtt kell tartanunk az, hogy a halál az élet teljesen természetes velejárója. Ennek nyilvánvalónak kell lennie számunkra mindjárt az elején. Ha egyáltalán hiszünk Istenben, aki a szerető Atya, akkor tudnunk kell, hogy egy olyan sors, mint a halál, amely

mindannyiunk számára egyformán elérkezik, önmagában senkinek sem jelenthet valami rosszat, és akár ebben a világban vagyunk, akár a következőben, egyaránt biztonságban vagyunk az Ő kezében. Már ennek a megfontolásnak is meg kellene mutatnia nekünk, hogy a halál nem olyan valami, amitől rettegni kell, hanem egyszerűen egy szükséges lépés fejlődésünk folyamatában. Nem lenne szükség arra, hogy a teozófia a keresztény nemzetek között közvetítsen, és tanítsa, hogy a halál barát és nem ellenség, ha a kereszténység nem felejtette volna el olyan nagymértékben saját legjobb hagyományait. A sírhelyet egyenesen úgy tekinti, mint 'a túlvilág, ahonnan nincs visszatérés', és az átkelést mint ugrást a sötétbe, valami rettenetes, ismeretlen űrbe.

Ebben a kérdésben, mint ahogy sok más kérdésben is, a teozófiának örömhíre van a nyugati világ számára: be kell jelentenie, hogy a síron túl nem sívár, áthatolhatatlan, feneketlen mélység, helyette fényel és étellel teli világ van, amely világosan, teljesen és pontosan megismerhető, mint saját városunk utcái. Pontosán úgy teremtettünk mi is a magunk számára komorságot és rettegést, mint a gyerekek, akik kísértethistóriákkal rémisztgetik magukat, pedig csak a tényeket kellene tanulmányoznunk, és minden mesterséges felhő azonnal elvonulna. A halál nem a rémségek sötét királya, nem kaszás csontváz, aki hirtelen elvágja az élet fonálát, sokkal inkább angyal, akinek arany kulcs van a birtokában, amellyel ajtót nyit számunkra a jelenleginél teljesebb és magasabb rendű életbe.

Természetesen azt mondják majd az emberek: 'Ez nagyon szép és költői, de honnan tudhatjuk biztosan, hogy valóban így van?' Ezt sokféle módon tudhatják. Sok nyilvánvaló bizonyíték van azok számára, akik veszik a fáradságot, hogy egybegyűjtsék azokat. Shakespeare állítása valóban rendkívül figyelemre méltó, ha meggondoljuk, hogy a történelem hajnalától fogva és minden országban, amelyről valamit is tudunk, az eltávozottak visszatértek a másvilágról és megmutatták magukat embertársaiknak. Ezeknek a jelenségeknek az igazolására elegendő (ahogy ezt nevezik) jelenéssel rendelkezünk. Volt idő, amikor divat volt ezeket az eseményeket kinevetni, ma ez már nincs így, amióta olyan tudósok, mint Sir W. M. Crookes, a tallium fém felfedezője és a Crookes féle radiometer feltalálója, és Sir Oliver Lodge, a nagy villamossági szakember, valamint kiváló közéleti emberek, mint Mr. Balfour, Anglia későbbi miniszterelnöke, olyan egyesülethez csatlakoztak, amely e jelenségek vizsgálatát tűzte ki célul, és amelyben ők maguk is tevékenyen részt vettek. Olvassák csak el ennek a 'Pszichikai Jelenségek Kutatásával foglalkozó Társaság'-nak (Society for Psychical Research) a tudósításait, és megtalálják majd azokat a részeket, amelyek halottak visszatérését támasztják alá. Olvassanak olyan könyveket, mint Mr. Stead: 'Igaz kísértethistóriák' (Real Ghost Stories), vagy Camille Flammarion: 'Az ismeretlen' (L' Inconnu) című művét, és egy sor olyan jelenség magyarázatát találják meg, amelyek nem évszázadokkal ezelőtt távoli földrészekon mutatkoztak, hanem itt és most is közöttünk élő személyeknek, akiket meg lehet kérdezni, és akik tanúsíthatják ezen tapasztalatok valóságát.

A halál utáni élet egy másik bizonyítási vonala a modern spiritizmus tanulmányozása. Tudom, nagyon sokan gondolják úgy, hogy e területen csak csalás és ámítás létezik, de én személyesen is tanúsíthatom, hogy ez nem így van. Csalás és ámítás előfordulhat, sőt elő is fordul bizonyos esetekben, azonban bátran állítom, hogy nagy igazságok rejtőznek a dolgok mögött, amelyek bárki által felfedezhetők, aki hajlandó a szükséges időt és türelmet ezen dolgok felfedezésére áldozni. Ezekről a témákról is tanulmányozható jelentős irodalom, de ha valaki úgy kívánja, folytathat közvetlen kutatásokat, amint én is tettem. Azonban sokan vannak, akik sem időt, sem fáradságot nem hajlandók ilyesmire áldozni, rendben, ez rájuk tartozik. Ha viszont nem akarnak utánajárni, akkor ahhoz sincs joguk, hogy kigúnyolják azokat, akik e jelenségeket látták, ennél fogva tudják, hogy ezek a jelenségek igazak.

A bizonyosság harmadik vonala, ami a teozófus tanítványoknak leginkább kínálkozik, a közvetlen kutatás. Minden emberben vannak olyan látens képességek, kifejletlen érzékek, amelyek segítségével a láthatatlan világ közvetlenül megismerhető. Bárkinek, aki veszi magának a fáradságot, hogy e képességeket kifejlessze magában, a síron túli világ nappali világossággal fog megnyílni. Jó néhány teozófus tanuló már kifejlesztette magában ezeket a belső érzékeket, és az így megszerzett bizonyosságot szeretném önök elé tárni.

Nagyon jól tudom, hogy ez olyan jelentőségteljes állítás, amelyet egyetlen egyházi képviselő sem tenne, ha előadná a halál utáni állapotokról szóló saját magyarázatát. Azt mondaná: 'az Egyház így tanítja' vagy 'a Biblia azt mondja', de soha nem fogja azt mondani, hogy 'én, aki önnel beszélek, én magam láttam, és tudom, hogy igaz'. A teozófiában azonban képesek vagyunk nagyon határozottan állítani, hogy sokan közülünk személyesen tudják azt, amiről beszélünk, mivel általunk megvizsgált, kétséget kizáró tények sorozatával foglalkozunk, és ezeket önök saját maguk is ellenőrizhetik. Mi azt ajánljuk önöknek, amit mi tudunk, hozzátéve, hogy 'hacsak nem kínálkozik abszolút ésszerűnek, ne elégedjenek meg állításainkkal, nézzenek utána, amennyire csak lehetséges, így kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy másoknak hitelt érdemlően beszélhetnek róla, ahogy mi tesszük.'

De melyek azok a tények, amelyeket ezek a vizsgálatok feltártak?

II. FEJEZET A VALÓS TÉNYEK

A valóságos helyzet sokkal racionálisabb, mint az általánosan elfogadott elméletek. Nem az derült ki, hogy az ember halálával hirtelen változás állna be, nem tüntetik el valamiféle csillagok mögötti égbe. Ellenkezőleg, az ember pontosan ugyanaz marad, aki megelőzőleg volt, ugyanaz az intellektus, ugyanaz a tulajdonságait és erőit illetően, és olyan helyzetben találja magát, amilyent saját gondolatai és vágyai teremtettek számára. Nincs kívülről jövő jutalom vagy büntetés, hanem a tényleges eredménye annak, amit az ember saját maga tett, mondott vagy gondolt itteni földi életében. Valójában az ember földi élete során készíti elő magának azt a fekhelyet, amelyben halála után nyugodni fog.

Az első és leginkább szembetűnő tény, hogy halálunk után nem valamilyen ismeretlen, új élet vár ránk, hanem a jelenlegi folytatása. Halottainktól nem vagyunk elszakítva, mert szüntelenül körülöttünk vannak. Az egyetlen választóvonalat saját tudatosságunk korlátai jelentik, mert hiszen nem szeretett halottainkat veszítettük el, csak azt a képességet, hogy látni tudjuk őket. Nyilvánvalóan lehetséges tudatosságunk fejlesztése, hogy szeretteinket újra láthassuk, és beszélhessünk velük, mint annak előtte, és ezt mindnyájan folyamatosan tesszük is, habár ritkán emlékszünk erre teljességében. Egy ember megtanulhatja tudatát asztrális testében összpontosítani, mialatt fizikai teste még ébren van, de ez különleges fejlesztést igényel, és az átlagember esetében ez sok időt venne igénybe. Mialatt fizikai teste alszik, minden ember kisebb vagy nagyobb mértékben használja asztrális tudathordozóját, és naponta érintkezik eltávozott szeretteivel. Néha részlegesen emlékezünk a velük való találkozásra, és ilyenkor azt mondjuk, hogy velük álmodtunk. Legtöbbször azonban nem emlékezünk vissza az ilyen összetalálkozásokra, és nincs tudomásunk megtörténtükről. Azonban kétséget kizáró tény, hogy a ragaszkodás kötelékei még ugyanolyan erősek, mint valaha, úgyhogy amint kiszabadul az ember a fizikai test burkából, azonnal keresi az általa szeretett lények társaságát. Az egyetlen változás valójában az, hogy a halál következtében az ember a nappal helyett az éjszakákat tölti kedveseivel, és hogy ennek asztrálisan van tudatában, nem pedig fizikailag.

Teljesen más és külön megfontolást igényel az emlékezetnek az asztrális síkról a fizikai síkra történő áthozása, amely nem érinti tudatosságunkat azon a másik síkon, sem képességeinket, hogy azon teljesen könnyen és szabadon működjünk. Akár emlékszünk halottainkra, akár nem, ők szorosan mellettünk élnek életüket, és az egyetlen különbség az, hogy azt a porhüvelyt, amit mi testnek nevezünk, ők már levetették. De ez éppen olyan kevésbé jelent változást, mint ahogy a személyiségben sem jelent változást, ha az ember leveti a kabátját. Kissé könnyebbnek, szabadabbnak érzi magát, mivel kevesebb súlyt kell hordoznia. Pontosán ugyanez a halottak esete is. Az emberi szenvedélyeket, a vonzódásokat, az érzelmeket és az intellektust legkevésbé sem befolyásolja a halál, hiszen egyik sem tartozik ahhoz a fizikai testhez, amelyet ő letett. Ledobta ezt a ruhát, egy másikban él, de ugyanúgy képes gondolkodni és érezni, mint azelőtt.

Tudom, milyen nehéz az átlagos elmének felfogni annak valóságát, amit nem lát a szemével. Nagyon nehéz lecke tudomásul vennünk, hogy látóképességünk mennyire részleges, és felfogni, hogy egy olyan óriási világban élünk, amelyből csak egy nagyon kis részt láthatunk. Ennek ellenére a tudomány meglehetősen biztossággal állítja, hogy ez így van, hiszen parányi életek egész világát írja le, amelynek a jelenlétéről az érzékeink alapján tudomásunk se kellene legyen. Azon teremtmények parányiságuk ellenére sem lényegtelenek, mivel néhány ilyen mikroba körülményeinek és szokásainak ismeretétől függ egészségmegtartó képességünk, és sok esetben maga az élet is. Azonban érzékeink más irányban is korlátozottak. Hiszen még a bennünket körülvevő levegőt sem látjuk, érzékszerveink nem tájékoztatnak létezéséről, kivéve, ha mozgásban van, amiről a tapintással veszünk tudomást. Mégis, ebben a levegőben olyan erő lakozik, amely leghatalmasabb hajóinkat is képes ronccsá zúzni, és legerősebb épületeinket ledönteni. Láthatják, hogy mindannyiunk körül hatalmas erők működnek, amelyeket szegényes és részleges érzékelésünk nem képes jelezni. Ebből világosan kitűnik, hogy őrizkednünk kell abba a tragikusan közönséges hibába eséstől, hogy az az összes lánivaló, amit látunk.

Azt is mondhatnánk, hogy toronyba vagyunk zárva, és érzékszerveink piciny ablakok, amelyek csak bizonyos irányok felé vannak nyitva. Sok más irányba teljesen le vagyunk zárva, de a tisztánlátás vagy asztrális látás egy vagy két újabb ablakot nyit meg számunkra, megnöveli kilátásunkat, elénk tár egy új és tágabb világot, amely része a réginek, noha erről azelőtt nem tudtunk.

Mit kellene először látnunk ebben az új világban szétnézve? Tegyük fel, hogy valaki közülünk áthelyezte tudatát az asztrális síkra. Milyen változásokra bukkanna elsőként? Első pillanatban nagyon kis különbség lenne, valószínűleg feltételezné, hogy ugyanazt a világot látja, mint azelőtt. Engedjék meg, hogy legalább részben elmagyarázzam, miért van ez így, mert ahhoz, hogy teljesen elmagyarázzam, egy egész tanulmányra lenne szükség az asztrális fizikáról. **(lábjegyzetbe:** Részletesen a 'The Other Side of Death' c. könyvemben írtam erről.) Ahogy az anyagnak különféle halmazállapotai vannak a fizikai síkon, mint szilárd, cseppfolyós és légnemű, ugyanúgy az asztrális anyagnak is különböző sűrűség-fokozatai vannak, és mindegyik halmazállapot a hozzá hasonlóhoz vonzódik, ami a fizikai síkon neki megfelel. Eltávozott barátja tehát még mindig falakat, bútorokat látna, amelyeket megszokott, mert bár a fizikai anyag, amelyből összeállnak, már nem lenne látható, de az asztrális anyag legsűrűbb típusa mégis világosan körvonalazná számára e tárgyakat. Igaz, ha a tárgyat közelebről megvizsgálná, észrevenné, hogy annak minden részecskéje láthatóan gyors mozgásban van, ahelyett, hogy láthatatlan lenne, ahogy a fizikai síkon. Kevés ember figyel meg ilyen gondosan, és az az ember, aki meghal, gyakran először nem is tudja, hogy bármi változás történt vele.

Körülnéz és ugyanazokat a helyiségeket látja, amelyek ismerősek számára, azokkal benépesítve, akiket ismer és szeret, mivel nekik is van asztrális testük, amelyek új látóköre tartományán belül esnek. Csak fokozatosan veszi észre, hogy bizonyos módon van különbség. Például hamarosan észreveszi, hogy számára minden fájdalom és fáradtság eltűnt. Ha el tudják egyáltalán képzelni, mit jelent ez, némi fogalmuk lesz arról, milyen is a magasabb rendű élet valójában. Gondoljanak csak arra, hogy önöknek, akiknek alig volt valaha egy nyugodt pillanatuk, és alig emlékeznek arra mozgalmasságunkban, hogy mikor pihenték ki magukat utoljára, mit jelent, hogy soha többé nem kell tudniuk kimerültségről és fájdalomról. A nyugati országokban olyan rosszul értelmeztük a halhatatlanságról szóló tanítást, hogy egy halott ember általában nehezen tudja elhinni, hogy ő halott, egyszerűen azért, mert még mindig lát és hall, gondolkodik és érez. 'Nem haltam meg' – mondja gyakran – 'életben vagyok, mint eddig, és jobban vagyok, mint valaha voltam.' Természetesen így van, és éppen erre kellett volna számítani, ha helyesen tanították volna.

Allapotának megértése talán a következőképpen folyik le: látja maga körül barátait, de csakhamar észreveszi, hogy nem mindig tud kapcsolatba lépni velük. Beszél hozzájuk, de úgy tűnik, nem hallják őt. Megpróbálja megérinteni őket, de úgy találja, hogy nem tud hatni rájuk. Ekkor még mindig bebeszélheti magának, hogy álmodik, és mindjárt felébred, mivel máskor (amikor azok alsznak, ahogy mi mondjuk) barátai tudnak róla, beszélnek vele, mint régen. De fokról-fokra fedezi fel, hogy meghalt, és akkor rendszerint kezdi kényelmetlenül érezni magát. Hogy miért? Újra csak

azért, mert helytelen tanítást kapott. Nem képes megérteni, hogy hol van, vagy mi történt, mivel helyzete nem az, amit a hagyományos álláspont alapján elvárt. Ahogy egy angol tábornok mondta egyszer erről a helyzetről: 'Ha halott vagyok, hol vagyok? Ha ez a mennyország, akkor nem tartom sokra, ha a pokol, akkor jobb, mint amit vártam.'

III. FEJEZET A TISZTÍTÓTŰZ

Rengeteg teljesen szükségtelen szorongást, sőt súlyos szenvedést is okoznak azok, akik a világnak továbbra is nem létező mumusokról szóló buta történeteket tanítanak az értelem és a józan ész használata helyett. Az alaptalan és istenkáromló hamis elmélet a pokol tüzeréről többet ártott, mint hirdetői tudnák, mert rosszat tett a síron túl és ezen az oldalon is. De most a 'halott' ember találkozik egy másik halottal, akit okosabban oktattak, tőle meg fogja tanulni, hogy nincs ok a félelemre, hogy ebben az új világban értelmes, élhető élet van, ugyanúgy, ahogy a régiben.

Fokról-fokra ráébred majd, hogy sok dolog van, ami új, és sok ahhoz hasonló, amit már ismer, mivel ebben az asztrális világban a gondolatok és a vágyak látható formában fejeződnek ki, bár ezek többnyire a sík finomabb anyagából állnak. Ahogy asztrális élete előre halad, ezek egyre szembetűnőbbek lesznek, mivel – ne felejtjük el – ő ez alatt egyre inkább magába vonul vissza. Inkarnációja idején az Én valójában azzal van elfoglalva, hogy először kibontakoztatja magát az anyagban, azután onnan erőfeszítései eredményeivel visszahúzódik. Ha az átlagembert megkérnék, hogy húzzon egy jelképes életvonalat, valószínűleg egyenest húzna, amely a születéssel kezdődne, és a halállal végződne, de a teozófus tanuló inkább egy nagy ellipszissel ábrázolná az életet, amely magasabb mentális szinten az Én-től indulna ki, és ugyanoda térne vissza. A vonal a mentális sík alsó részébe, majd az asztrális síkba ereszkedne le. Az ellipszis vonalának aránylag nagyon kis része lenne a fizikai síkon, és a vonal hamarosan újra felemelkedne az asztrális és a mentális síkokra. A fizikai élet tehát az ív azon kis részével jelölhető, amely az asztrális és a fizikai sík közötti határvonal alatt helyezkedik el, a születés és halál pedig csak egyszerűen az ellipszis és az egyenes két metszéspontján lenne jelölhető. Nyilvánvaló, hogy a két metszéspont semmiképp sem lehet az egész ábra legfontosabb pontja.

A valódi középpont pontosan az Én-től legtávolabb eső, úgynevezett fordulópont lenne, amelyet a csillagászatban afélium-nak (naptávol) neveznek. Ez nem a születés, sem a halál, hanem a fizikai élet középső pontja lenne, az a pont, ahol az Én kifelé irányuló ereje kimerül, és megkezdődik az önmagába való visszatérés hosszú folyamata. Gondolatai fokról fokra felfelé irányulnak, egyre kevesebbet és kevesebbet törődik pusztán fizikai dolgokkal, és most már végképp le is veti a sűrű testet. Elkezdődik élete az asztrális síkon, de ennek egész időtartama alatt tovább folytatódik az önmagába való visszahúzódnak. Ennek az az eredménye, hogy az idő múlásával egyre kevesebb figyelmet fordít az alsóbbrendű asztrális anyagra, amelyből a fizikai tárgyak másai vannak, és egyre inkább a magasabbrendű anyaggal van elfoglalva, amelyből a gondolatformák épülnek fel, ahogy a gondolatformák az asztrális síkon egyáltalán megjelennek. Élete egyre inkább a mentális, a gondolati világban válik létevé, és az általa már elhagyott világ asztrális hasonmása elhalványul. Nem azért, mert megváltoztatta térbeli tartózkodási helyét, hanem mert érdeklődésének középpontja áttolódott. Vágyai még mindig fennállnak, és az őt körülvevő formák nagyrészt ezen vágyak kifejezői lesznek. Főképp ezek természetétől függ majd, hogy élete boldog vagy boldogtalan lesz.

Ennek az asztrális életnek a tanulmányozása sok erkölcsi előírás világos magyarázatára derít fényt. A legtöbb ember elismeri, hogy a másoknak ártó vétkek határozottan és nyilvánvalóan helytelenek, de némelykor csodálkoznak azon, hogy miért kell rossznak nyilvánítani a féltékenység, gyűlölet vagy becsvágy érzését mindaddig, amíg ezek nem nyilatkoznak meg szavakban vagy tettekben. Egy pillantás az asztrális világba pontosan megmutatja, hogy az ilyen érzések mennyire

bántják az őket tápláló embert, milyen heves szenvedéseket okoznak neki halála után. Ezt jobban megértjük, ha megvizsgáljuk az asztrális élet néhány tipikus esetét és azok fő jellegzetességeit.

Gondoljunk először egy szürke átlagemberre, aki se nem különösen jó, se nem különösen rossz, aki valójában semmilyen vonatkozásban nem különleges. Az ember a halála után nem változik meg, így jellegtelensége megmarad fő jellemvonásként (ha annak vehetjük). Nem lesz része sem különleges szenvedésben, sem különleges örömben, és az asztrális életet feltehetően unalmasnak találja majd, mivel földi tartózkodása alatt nem fejlesztett ki gondolkodó érdeklődést. Ha nem voltak más ötletei, mint a pletyka, vagy amit sportnak neveznek, vagy ha üzleti dolgain vagy az öltözködésen kívül más nem járt az eszébe, akkor unalmas lesz számára minden, ha a felsorolt dolgok többé már nem lehetségesek. Még rosszabb a helyzete annak az embernek, akinek erős alacsonyabb rendű vágyai voltak, amelyeket csak fizikai síkon lehet kielégíteni. Gondoljanak csak egy alkoholistára vagy egy kéjvágyó emberre, aki fizikai életében hatalmas szenvedély rabszolgája volt, ami a halál után is fennmarad, sőt erősebbé válik, mint valaha, mert a rezgéseknek már nem kell a nehézkes anyagi részecskéket mozgásba hozniuk. Azonban annak lehetősége, hogy ez a rettenetes szomjúság kielégülést nyerjen, örökre elveszett, mivel az a test, amely egyedül kielégíthetné, már megszűnt.

Amint látjuk, a tisztítóűz lángja nagyon is alkalmas jelkép az ilyen rettenetesen kínzó vágyak rezgéseire. Elég sokáig eltarthat, mivel fokozatosan sorvad el, és az ember sorsa kétségkívül szörnyű. Mégis, két dolgot figyelembe kell vennünk ilyen esetekben.

Először is, ezt a sorsot az ember teljes mértékben magának okozta, meghatározva erejének és időtartamának pontos fokozatát. Amennyivel inkább irányította volna ezt a vágyat földi élete során, annyival okozott volna kevesebb szenvedést magának halála után.

Másodszor, ez az egyedüli módja, hogy megszabadulhasson ettől a hiányosságtól. Ha a lélek közvetlenül átmehetne egy kéjvágyó és alkoholista életből következő inkarnációjába, akkor vétkének rabszolgájaként születne meg, amely vétek kezdettől fogva uralná őt, és nem menekülhetne attól. Most azonban, hogy ez a vágy elhal, ő e teher nélkül kezdheti el új életpályáját, és a lélek, aki ilyen kemény leckét kapott, mindent el fog követni, hogy visszatartsa alacsonyabb tudathordozó eszközeit az ilyen tévedések megismétlésétől.

Mindez ismert volt a világ számára már az ókorban is. Világosan tükröződik ez Tantalos mítoszában, aki minduntalan égő szomjúságban szenvedett, és arra ítéltetett, hogy örökké lássa a vizet, amint távolodik, mihelyt szájával érinthetné. Sok más bűn jár ilyen és ehhez hasonló borzalmas következménnyel, bár mindegyiknek megvan a sajátos jellemzője. Képzeljék el a zsugorit, mennyire szenved majd, ha aranyát nem halmozhatja, ha talán már azt is tudja, hogy idegen kezek hogyan szórják szét. Vagy gondoljanak arra, hogy a féltékeny ember mennyire szenved majd féltékenységétől, tudva, hogy már nem áll módjában közbeavatkozni a fizikai síkon, de most még erőteljesebben érzi, mint valaha. Emlékezzünk a görög mondavilág Sziszfuszára, aki arra volt kárhoztatva, hogy egy nehéz sziklát görgessen fel a hegycsúcsra, csak hogy visszagurulni lássa abban a pillanatban, amikor már majdnem elérhetőnek látszott a siker. Milyen találó példa ez az olyan emberre, akinek csak e világi törekvései voltak, akinek egész becsvágyát öncélú tervek kovácsolása jelentette, ennek következtében így folytatja az asztrális világban is. Gondosan építi fel terveit, amíg az az elméjében tökéletes nem lesz, és csak aztán ébred rá, hogy elvesztette fizikai testét, amely a megvalósításhoz szükséges. Reményei összeomlanak, de a szokás annyira belégyökeresedett, hogy újra és újra megkísérli felgörgetni ugyanazt a sziklát becsvágya ugyanazon hegyére, mindaddig, amíg a bűn ki nem merül. Akkor végre megérti, hogy nem kell szikláját görgetnie, hadd nyugodjon az békében ott, a domb alján.

Eddig a hétköznapi ember esetét vizsgáltuk, és olyanét, aki durva és önző vágyaival tér el az átlagembertől. Vizsgáljuk most meg az olyan ember esetét, aki a másik irányban tér el az átlagostól, és akinek érdeklődése értelmesebb célok felé irányul. Ahhoz, hogy megértsük, milyennek tűnik számára a halál utáni élet, figyelembe kell vennünk, hogy a legtöbb ember ébredő élete és ereje nagyobb részét munkával tölti, amelyet nem kedvel igazán, és amit egyáltalán nem végezne, ha nem lenne szükséges megélhetése előteremtése vagy azok támogatása, akik tőle függenek.

Képzeljék el annak az embernek a helyzetét, aki számára megszűnt ennek a nyomasztó fáradásnak a szükségessége, amikor nem kell a megélhetésért küzdenie, mivel az asztrális testnek sem élelemre, sem ruházatra, sem szállásra nincs szüksége! Ez az ember gyermekkora óta most fogja először szabadnak érezni magát, azt tehet, amit akar, egész idejét választott foglalatosságának szentelheti, bármi legyen is az, mindaddig, ameddig az olyan természetű, hogy fizikai anyag nélkül megvalósítható.

Tegyük fel, hogy egy ember legfőbb öröme a zene. Az asztrális szinten alkalma van a Földön komponált minden nagyszerű muzsikát meghallgatni, sőt képes ezen új körülmények között többet is meghallani abból, mint korábban, mivel itt más és teljesebb harmóniák is léteznek, mint amit tompa fülei fel tudtak fogni. Az, aki a művészetben talál élvezetet, aki a formákban és színekben megtalálható szépséget szereti, ezen magasabb rendű világ egész szépsége előtte áll, amiből kedvére választhat.

Ha öröme telik a természet szépségében, páratlan lehetősége van abba belemerülni. Átadhatja magát élvezetének, mivel könnyedén és gyorsan mozoghat egyik helyről a másikra, és a természet csodáit gyors egymásutánban élvezheti. A fizikai testben élő embernek az ilyen helyek felkereséséhez évekre lenne szüksége. Ha érdeklődése a tudomány vagy a történelem felé fordulna, a világ könyvtárai és laboratóriumai rendelkezésére állnak. A kémiai és biológiai folyamatok megértése sokkal teljesebb lesz, mint azelőtt, mivel most képes látni a belső és a külső működéseket, az indítókat és azok hatásait is. Mindezekhez hozzájárul az a csodálatos gyönyör, hogy ott semmilyen fáradtság nem létezik. Itt, ahogy haladunk tanulmányainkban vagy kísérleteinkben, folytonosan tapasztaljuk, egy idő után mennyire nem vagyunk képesek folytatni, mivel agyunk csak egy bizonyos igénybevételt képes elviselni. A fizikai léten túl – úgy látszik – nem létezik fáradtság, mivel a valóságban az agy és nem az elme fárad el.

Egész idő alatt pusztán önző kielégülésről beszéltem, még ha az racionális és intellektuális is. Vannak közöttünk olyanok, akik nem lennének elégedettek, ha nem tehetnének ennél valami magasabb rendű dolgot, akiknek legnagyobb öröme embertársaik szolgálata. Mit tartogat számukra az asztrális élet? Erőteljesebben jótékonykodhatnak, mint valaha, kedvezőbb körülmények között tehetik azt, mint az alacsonyabb, fizikai síkon. Ezrek vannak, akiket segíthetnek, és sokkal biztosabbak lehetnek afelől, hogy valóban több jót tudnak tenni, mint amire mi ebben az életben általában képesek vagyunk. Néhányan az általános jó céljainak szentelik magukat, mások elsősorban saját családjuk vagy barátaik körében felmerülő esetekkel vannak elfoglalva, legyenek az érintettek élők vagy holtak. A tények különös felcserélése az élő és holt kifejezés, mivel a valóságban mi vagyunk halottak, akik ezekbe a durva, korlátozott fizikai testekbe vagyunk temetve. Ők, akik fizikai testüktől már megszabadultak, sokkal szabadabbak és cselekvőképesebbek, mivel kevésbé gátoltak. Az anya, aki eltávozott abba a magasabb rendű életbe, gyakran öröködi gyermeke fölött, valóságos őrangyal számára. A 'halott' férj gyakran marad még szomorkodó felesége közelében, elérhetően és kapcsolatban vele, és hálás, ha képes éreztetni, hogy erőben és szeretetben él a közelében, mint hajdan.

Ha mindez így van, azt gondolhatnánk, hogy jobb minél hamarabb meghalni, az ilyen tudás valósággal buzdít az öngyilkosságra. Ha csak magunkra és saját örömeinkre gondolunk, akkor ez határozottan így is lenne. Ha azonban Isten és felebarátaik iránti kötelezettségeinkre gondolunk, rögtön látni fogjuk, hogy az ilyen gondolkodás nem helyeselhető. Egy cél érdekében vagyunk itt, amely cél csak ezen a fizikai síkon érhető el. A léleknek sokat kell fáradoznia, sok korlátozáson kell keresztül mennie, hogy elnyerje ezt a földi inkarnációt, ezért erőfeszítéseit nem szabad szükségtelenül eldobni. Az életosztón isteni módon van belénk ültetve, és kötelességünk ezt a földi életet a lehető legjobban felhasználni és megtartani, ameddig csak a körülmények engedik. Megtanulandó leckéink vannak ezen a síkon, amiket sehol máshol nem tudunk megtanulni, és minél előbb megtanuljuk leckéinket, annál hamarabb szabadulunk meg a visszatérés kényszerétől ide, ebbe az alacsonyabb és korlátozottabb életbe. Senkinek sem szabad vennie a bátorságot, hogy életének végét vessen, mielőtt ideje elérkezett, amikor azonban halálának ideje eljön, örvendezhet, mivel valóban átmenőfélben van a munkából a pihenésbe.

Az, amit most elmondtam, jelentéktelenné válik az azt követő élet, a mennybéli élet dicsősége mellett. Ez itt a tisztítótűz, az pedig a végtelen boldogság, amiről a szerzetesek álmodnak, és a poéták énekelnek, és ami egyáltalán nem álom, hanem élő és dicsőséges valóság. Néhány embernek boldog az asztrális élete, másoknak boldogtalan, aszerint, amit előkészítettek maguknak, de ami azután következik, tökéletes boldogság mindenki számára, és minden egyes ember szükségletének pontosan megfelel.

Ennek a fejezetnek a lezárása előtt tekintsünk még át egy vagy két kérdést, amelyek örökösen visszatérnek azok elméjébe, akik a következő életről keresnek információkat. Néhányan azt kérdezik, hogy képesek leszünk-e ott továbbfejlődni? Kétségtelenül, mivel a haladás az isteni terv döntése. A haladás pontosan fejlődésünk arányában lehetséges számunkra. Aki vágyának rabszolgája, csak a vágy elkoptatásával tud haladni, mégis, az ő helyzetében ez a legjobb, és ez lehetséges. Az az ember, aki szíves és segítőkész, sokféle módon és sokat tanulhat azon a munkán keresztül, amelyet az asztrális szinten képes végezni. Az önzetlen törekvésben végzett gyakorlat következtében több-leterővel és képességekkel fog visszatérni a Földre. Tehát nem kell félnünk, ha a haladásra gondolunk.

Egy másik kérdés is gyakran felvetődik: vajon felismerjük-e szeretteinket, akik előttünk távoztak el? Egészen biztosan, mivel sem ők, sem mi nem változtunk. Akkor miért ne ismernénk fel őket? A vonzódás még fennáll, és mágnesként egymáshoz vonzza azokat, akikben működik, gyorsabban és biztosabban, mint itt. Igaz, ha a szeretett lény már régebben elhagyta ezt a Földet, eljuthatott az asztrális síkon túlra, és beléphetett a mennyei életbe, ez esetben várunk kell, amíg mi is elérjük azt a szintet. Ha azonban elérjük, tökéletesebb az egymásra találás, mint amit ebben a börtönben valaha is megélhetünk. Legyenek biztosak abban, hogy akiket szerettek, nem veszítették el. Ha a közelmúltban haltak meg, megtalálják őket az asztrális síkon, ha régebben távoztak el, akkor a mennyei életben, de az újraegyesülés bizonyos, ha megvan a ragaszkodás, mivel a szeretet az Univerzum egyik leghatalmasabb ereje az életben is és a halálban is.

Végtelenül sok érdekes információ adható erről a magasabb életről. El kell olvasni az erre vonatkozó irodalomból Annie Besant 'A halál, és ami utána van' (Death and After) című könyvét, valamint 'Az asztrális sík' (The Astral Plane) és 'A halál másik oldala' (The Other Side of Death) című könyveimet. Ennek a tárgykörnek a tanulmányozása megéri a fáradságot, mivel az igazság ismerete megszünteti a halálfélelmet, és megkönnyíti az életet, mivel megértjük célját és végét. A halál nem szenvedést hoz, hanem csak örömet azoknak, akik igaz, önzetlen életet élnek. A ősi latin közmondás szerint a halál az élet kapuja ('*Mors janua vitae*'). Pontosán az: kapu a teljesebb, magasabb életbe. Az Isteni Igazságosság nagy törvénye uralkodik, a síron túl ugyanúgy, mint itt, és működésében fenntartás nélkül bízhatunk ott is, és itt is, mind önmagunk, mind szeretteink esetében.

IV. FEJEZET

A MENNYEI VILÁG

Minden vallás megegyezik abban, hogy kinyilvánítja a mennyország létezését, azt állítva, hogy áldásainak élvezete egy helyesen eltöltött földi élet után következik. A kereszténység és a mohamedán vallás jutalomként beszél róla, mint amit Isten oszt ki azoknak, akik Őt megörvendeztették. A legtöbb más hitvallás inkább úgy írja le, mint ami a helyesen leélt élet szükségszerű eredménye, pontosan úgy, ahogy nekünk kell teozófiai nézőpontból leírnunk. Annak ellenére, hogy minden vallás elragadtatva szól erről a boldog életről, egyiknek sem sikerült leírásaiban a valóság benyomását keltenie. Mindaz, amit leírtak a mennyországról, teljes mértékben eltér bármitől, amit mi ismerünk, úgyhogy sok leírás egyenesen abszurdnak tűnik számunkra. A gyermekkorunkból ismert legendák alapján vonakodunk ezt elismerni, de ha elolvassuk egy másik nagy vallás történetét, mindjárt így látjuk. A buddhista vagy a hindu könyvekben szinte túlzó leírások találhatók végtelen kertekről, amelyekben a fák aranyból és ezüstből vannak, gyümölcsökük különféle ékszerek, és az ember kísér-

tésbe eshet, hogy mosolyogjon, ha nem jut eszébe, hogy a buddhisták vagy a hinduk számára a mi meséink arany utcái és gyöngyből kirakott kapui látszanak ugyanilyen valószínűtlennek. Tény, hogy a képtelenség ezekben a leírásokban akkor jelenik meg, ha szó szerint értjük azokat, és elmulasztjuk felismerni, hogy minden egyes leírás a saját szemszögéből ugyanarra a feladatra vállalkozik. Mind egyformán tökéletlen, mert a mögöttük levő nagy igazság teljességgel leírhatatlan. A hindu író kétségkívül látott néhányat az indiai királyok káprázatos kertjeiből, ahol az általa leírt díszítő elemeket általánosan alkalmazták. A héber írástudónak nem voltak hasonló élményei, azonban ő valamely nagy és nagyszerű városban lakott – valószínűleg Alexandriában – és az ő szemszögéből a nagyszerűséget egy város fejezte ki, amit anyagának és díszítésének gazdagságában földöntúlivá tett. Mindegyikük olyan igazságot próbál az elméje számára ismerős hasonlatokkal lefesteni, amely túl lenyűgöző ahhoz, hogy szavakba önthesse.

Voltak, akik látták az égi dicsőséget, és megpróbálták azt akadozó szavaikkal leírni. Volt köztük néhány teozófus tanítvány is, sőt a 'The Devachanic Plane or the Heaven World' című műben megtalálhatják saját, ez irányba tett kísérletemet is. Ma már nem beszélünk aranyról és ezüstről, rubinokról és gyémántokról. Ha a formák és színek szépségének és lehető legnagyobb finomságának fogalmát szeretnénk közvetíteni, inkább hasonlítjuk a naplemente színeihez, a tenger és az ég ragyogásához, mivel számunkra ezek mennyeebbek. Azok, akik látták közülünk az igazságot, jól tudják, hogy leírására és a valóság közvetítésére tett minden kísérletünk eredménytelen, mint a keleti írástudóké is, mivel azt semmilyen szóval nem lehet érzékeltetni, de egy nap minden ember látni fogja és megtudja.

Ez a mennyország nem álom, hanem ragyogó valóság, de ahhoz, hogy abból bármit felfogjunk, a témához tartozó egyik alapfogalmat tisztáznunk kell. A mennyország nem hely, hanem a tudatosság egy állapota. Ha megkérdezik 'Hol a mennyország?', azt kell felelnem, hogy ebben a pillanatban is itt van körülöttünk, olyan közel, mint a levegő, amelyet belélegzünk. „A fény mindig körülvesz benneteket” – ahogy Buddha mondta hosszú idővel ezelőtt – „csak le kell venni a kötést a szemtekről, hogy lássatok”. De mit jelent a kötést ledobni? Mit jelképez? Ez egyszerűen csak a tudatosság magasabb szintre helyezésének kérdése, annak elsajátítása, hogy tudatunkat finomabb anyagú tudathordozóba összpontosítsuk. Már beszéltem ennek lehetőségéről az asztrális testtel kapcsolatban, ami által az asztrális világ válik láthatóvá. Ez ugyanannak a folyamatnak egy további fokozata, azaz a tudatosságnak a mentális síkra emelése, mivel az embernek azon a szinten is van teste, amelyen keresztül felfoghatja rezgéseit, így a mennyország pompás ragyogásában élhet, noha még rendelkezik fizikai testtel is. Ilyen tapasztalatokat követően kevéssé érez kedvet majd, hogy visszatérjen az utóbbi testbe.

Az átlagember ezt a boldogságot csak halál után éri el, és ritka eseteket kivéve akkor sem azonnal. Elmagyaráztam, hogy a halált követően az Én hogyan húzódik folyamatosan vissza önmagába. Az egész asztrális élet valójában nem más, mint állandó visszahúzóási folyamat, és amikor az idő előrehaladtával a lélek eléri annak a síknak a határát, meghal annak a világnak a számára is ugyanúgy, ahogy a fizikai síkon tette. Azaz leveti annak a síknak a ruháját is, maga mögött hagyja, mialatt továbbhalad egy magasabb és még teljesebb életbe. Ezt a második halált sem előzi meg semmilyen szenvedés, de ugyanúgy, ahogy az első halál esetében, általában öntudatlansággal jár, amelyből az ember fokozatosan ébred fel. Néhány évvel ezelőtt írtam egy könyvet 'A devacháni sík' (The Devachanic Plane) címmel. Abban igyekeztem bizonyos mértékben kibővíteni a leírást arról, ami látható, és táblázatba foglalni ennek a dicsőséges fényországnak a felosztását, amennyire csak tudtam, példákat bemutatva arról, amit vizsgálódásaink során megfigyeltünk a mennyei étellel kapcsolatban. Most megkísérlem a dolgot más szempontból önök elé tárni, és akik úgy kívánják, kiegészíthetik információikat könyvem elolvasásával is.

Talán a legátfogóbb kezdő megállapítás az lehet, hogy ez az Isteni Elme síkja, hogy itt magának a gondolatnak a birodalmában vagyunk, és hogy minden, amit az embernek egyáltalán lehetséges elgondolnia, az itt élő valóságban van jelen. Mi nagyon előnytelen helyzetben munkálkodunk azon szokásunkból eredően, hogy az anyagi dolgokat tekintjük valóságosnak, és ami nem anyagi, azt álomszerűnek, épp ezért valótlannak véljük. Viszont a tény az, hogy minden, ami anyagi, szintén

ebbe az anyagba van temetve és elrejtve, és bármennyire valóságos, sokkal kevésbé nyilvánvaló és felismerhető, mint magasabb nézőpontból szemlélve lenne. Így, amikor a gondolatok világáról halunk, azonnal valami valószerűtlen világra gondolunk, ami olyan anyagból épült, 'amiből az álmok vannak', ahogy a költő mondja.

Képzeljük el, hogy amikor egy ember elhagyja fizikai testét, és tudata kinyílik az asztrális életre, az első érzete annak a világnak az erőteljes életszerűsége és valósága lesz. Ezért úgy gondolja: 'most érzem először, mit jelent élni'. Amikor pedig elhagyja azt az életet egy magasabb felé, pontosan ismétli ugyanazt a tapasztalatot, ez az élet viszont sokkal teljesebb, tágabb és erőteljesebb, mint az asztrális, megint csak össze sem lehet hasonlítani. Mindezeket túl szintén létezik egy másik élet, amely úgy viszonylik az előzőhöz, mint a napsugárzás a holdfényhez, de ezen egyelőre felesleges elmélkedni.

Lehetnek sokan, akik számára hihetetlen, hogy a gondolat birodalma valóságosabb, mint a fizikai világ. Ez bizonyára így marad számukra mindaddig, amíg nem szereznek tapasztalatot ennél magasabb rendű életről, és akkor egy pillanat alatt sokkal többet fognak tudni, mint amennyit szavak valaha is elmondhatnak nekik.

Ezen a síkon létezőnek érezzük az Isteni Elme végtelen teljességét, aminek határtalan gazdagsága mindenki számára nyitva áll, annak arányában, ahogy az adott lélek képessé tette magát befogadására. Ha az ember már teljesítette a neki elrendelt fejlődést, ha az isteni természetet, amelynek csírája benne van, teljesen megvalósította és kibontakoztatta magában, ez az egész dicsőség elérhetővé válik számára. Mivel ezt még egyikünk sem érte el, mivel csak fokozatosan emelkedünk a felé a ragyogó beteljesülés felé, ebből következően senki sem tudja azt teljes mértékben érzékelteni. Minden egyes lélek csak annyit képes felfogni és megismerni belőle, amennyit megelőző erőfeszítései lehetővé tettek számára. A különböző egyének képességei nagyon is eltérők. Egy keleti hasonlat szerint mindenki a saját serlegét hozza, vannak közöttük nagyok és vannak kicsik, de kicsi vagy nagy, mindegyik színültig megtelik. A mennyei üdvösség tengerében sokkal több van annál, mint amire bárkinek is szüksége van.

Valamennyi vallás beszél erről a mennyei üdvösségről, de csak kevés tárja elénk elég világosan és pontosan azt a fő gondolatot, amely egyedül magyarázná meg ésszerűen, hogyan lehetséges ilyen üdvösség egyformán mindenki számára. Valójában az egész elgondolás kulcsa az a tény, hogy minden ember maga hozza létre saját mennyországát, Isten saját gondolatának szavakkal ki nem fejezhető ragyogásából választva ki azt. Földi élete folyamán az ember a sajátmaga által gerjesztett okok révén maga határozza meg mennybéli életének mind a hosszát, mind a minőségét. Pontosán arra számíthat, amit kiérdemelt, éppen olyan örömben lesz része, mint amely legjobban illik egyéni beállítottságához. Ugyanis ez olyan világ, amelyben minden lénynek azon a szinten történt tudatra ébredésétől fogva a legmagasabb szellemi üdvösséget kell élveznie, amelyre képes. Olyan világ, ahol az ember törekvéseire adott válasz erejét csak az ember törekvésekre való képessége korlátozza.

A földi élete folyamán alkotott vágyai és szenvedélyei által az ember asztrális testet készített magának, abban kell élnie asztrális létezése alatt, és az az idő számára boldog vagy nyomorúságos, felépített asztrális testének jellege szerint. Most a tisztító tűz véget ér, mivel természetének alacsonyabb része megsemmisült, mert már csak a magasabb és kifinomultabb gondolatok maradnak meg, a nemes és önzetlen törekvések, amelyeknek földi élete során utat engedett. Ezek köréje gyűlnek, egyfajta burkot képeznek körülötte, amelynek közvetítésével majd képessé válik ebben a finomabb anyagban bizonyos rezgéstípusokra reagálni. Ezek az öt körülvevő gondolatok képezik azokat az erőket, amelyek révén a mennyei világ gazdagságából merít, és amelyet végtelen kiterjedésű tárháznak fog találni. Ebből pontosan azoknak a gondolatoknak és törekvéseknek az ereje által meríthet, amelyeket ő hozott létre a fizikai és az asztrális életben. Gyengéd érzelmeinek és odaadásának legnemesebb része most meghozza eredményeit, mivel más nem maradt, mindaz, ami önző vagy mohó volt, mögötte maradt a vágyak síkján.

A szeretetnek két fajtája van. Az egyik, ami alig érdemli meg ezt a magasztos elnevezést, amelyik mindig arra gondol, hogy mennyi viszonzást kap a befektetett ragaszkodásért, amelyik örökké aggódik a másik személy cserébe mutatott érzelmének pontos mennyisége miatt. Így állandóan be-

lebonyolódik a féltékenység és a gyanakvás gonosz hálójába. Az ilyen érzés, amely mohó és sóvársággal telt, meghozza kétséges és nyomorúságos eredményét a vágy síkján, amelyhez oly egyértelműen tartozik.

Van azonban a szeretetnek egy másik fajtája, amelyik soha nem arra gondol, mennyit kap viszonzásul, csak egy célja van, hogy érzelmeit fenntartás nélkül szeretete tárgyának lábai elé öntse, és csak arra gondol, hogyan fejezhetné ki a szívét teljesen betöltő érzelmeiket. Ez határtalan, mert nincs benne mohóság, sem az önmagához kötés, sem viszonzás elvárása, ennek következtében hatalmas erőkiáradása van, amelyet sem az asztrális anyag nem tud közvetíteni, sem az asztrális sík dimenziói nem képesek azt tartalmazni. Ennek a magasabb szint finomabb anyagára és tágabb terére van szüksége, ezért az így létrehozott energia a mentális világhoz tartozik.

Ugyanígy létezik olyan vallási áhítat, amelyik főleg arra gondol, hogy mit kap az imáiért, és Isten imáadását egyfajta alkudozási szintre alacsonyítja le. Létezik ugyanakkor valódi áhítat is, amikor az istenségről való elmélkedésben az ember teljesen elfeledkezik önmagáról. Mindannyian jól tudjuk, hogy legmagasabb áhítatunkban is van valami, ami még soha nem járt megelégedéssel, hogy a legnagyobb törekvéseink még sohasem teljesebbek ki, hogy ha valóban önzetlenül szeretünk, akkor érzéseink a fizikai síkon kifejezhetetlenek, hogy a legnemesebb zene vagy a legtökéletesebb művészet által szívünk legbelsejében felkavart mély érzések olyan magasságokba és mélységekbe érnek el, amelyek ismeretlenek ezen a tompa földgolyón.

Mégis, mindez számításainkon túlmenően az erő olyan csodálatos képessége, amelynek valahol és valahogyan meg kell hozni az eredményeit, mivel az energia-megmaradás törvénye ugyanúgy érvényes és ugyanolyan biztos a gondolatok és a törekvések magasabb síkjain, mint a hétköznapi mechanikában. De mivel vissza kell hatnia arra, aki mozgásba hozta, és mivel a fizikai síkon annak korlátozott és sűrű anyaga miatt nem tud működni, hogyan és mikor hozza meg elkerülhetetlen visszahatását? Egyszerűen megvárja, amíg az ember eléri a mentális világ szintjét, és felhalmozott energiaként marad mindaddig, amíg az alkalom elérkezik. Mindaddig, amíg az ember tudata a fizikai és az asztrális síkra összpontosul, addig nem tud hatni rá az energia, de amint teljesen áttevődik a mentális síkra, készen áll számára az energia, zsilipjei megnyílnak, és elkezd működni. A tökéletes igazságszolgáltatás beteljesedik, és nem vész el soha semmi, még ha nekünk ebben az alacsonyabb világban úgy is tűnik, hogy célját tévesztette, vagy semmivé lett.

V. FEJEZET SOKFÉLE LAKHELY

Az elképzelés kulcsa annak megértése, hogyan készíti elő az ember saját mennyországát. Itt, az Isteni Elme síkján minden elképzelhető szépség és dicsőség jelen van, de az ember arra csak azon az ablakon keresztül nézhet ki rá, amit sajátmaga készített magának. Minden gondolatformája egy ilyen ablak, amelyen át hatás érkezik hozzá a kinti erőktől. Ha földi életében főleg fizikai dolgok érdekelték, akkor csak kevés ablakot készített magának, amelyen keresztül ez a magasabb dicsőség rá sugározhat. Mégis, minden embernek támad tiszta, önzetlen érzése, hacsak egyszer is egész életében, és most ez is egy ablakká válik számára. Minden embernek jut valamennyi az áldás csodálatos időszakából, a teljes vademberi állapot korai szakaszát leszámítva. Ahelyett, hogy azt mondanánk – ahogy az ortodox tanok hirdetik –, hogy egyesek a mennyországba, mások a pokolba kerülnek (ha a legalacsonyabb asztrális életet olyan rettenetes kifejezéssel szándékozunk illetni, mint pokol), sokkal helyesebb lenne arról beszélni, hogy minden ember kiveszi a részét mindkettőből, és ezek csak arányaikban térnek el egymástól. Nem szabad megfélemlenünk arról, hogy az átlagember lelke még csak fejlődése korai szakaszában van. Megtanulta aránylag könnyen használni fizikai eszközét, még asztrális testében is elég szabadon működik, habár ritkán képes arra, hogy ténykedései emlékét átvigye fizikai agyába. Mentális teste azonban nem eszköze tényleges értelemben, mert

nem tudja úgy használni, mint alsóbb testeit, nem tud közlekedni benne, nem tudja mentális teste érzékeléseit normál módon információk vételére alkalmazni.

Ezért nem szabad arra gondolnunk, hogy ott élénk tevékenységet folytat, vagy képes szabadon mozogni, mint ahogy az asztrális szinteken tette. Állapota leginkább befogadó, kapcsolata a külvilággal csak saját ablakain keresztül történik, ezért rendkívül korlátozott. Aki ott teljesen aktív tud lenni, az már több, mint ember, az bizonyára már megdicsőült szellem, nagy és magasan fejlett lény. Az ilyen lélek ott teljes tudatossággal rendelkezik, mentális eszközét ugyanolyan szabadon tudja használni, mint az átlagember a fizikai testét, és a magasabb tudás óriási területei nyílnak meg számára.

Most azonban egy ennél kevésbé fejlett emberre gondolunk, akinek vannak ablakai, és csak ezeken keresztül lát. Az ő mennyországának megértéséhez két dolgot kell figyelembe vennünk: viszonyát magához a síkhoz és viszonyát a barátaihoz. A kérdés, hogyan viszonyul a környezetéhez ezen a síkon, két részre bontható: először a sík anyagára kell gondolnunk, ahogy azt a gondolatai formálják, másodsor a sík erőire, amiket a törekvéseire adott válaszok előhívtak.

Említettem már, hogyan veszi körül magát az ember gondolatformákkal. Itt, ezen a síkon magának a gondolatnak az otthonában vagyunk, így az említett gondolatformák rendkívül fontosak mindkét szempontból. Élő erők vannak az ember körül, a sík hatalmas angyali lakói, sok rendjük nagyon érzékeny bizonyos emberi törekvésekre, és gyorsan válaszolnak is azokra. Természetesen az embernek mind gondolatai, mind törekvései a földi élet során már előkészített sorban helyezkednek el. Úgy tűnhet, hogy amikor valaki ilyen szellemi erejű és élénkségű síkra költözött át, teljesen új tevékenységek iránt támadhat fel érdeklődése mind ez ideig szokatlan irányokban, ez azonban nem lehetséges. Mentális teste egyáltalán nem működik még úgy, mint alsóbb tudathordozói, és semmi esetre sem áll teljesen irányítása alatt. Egész, sok előző életből álló múltja során mentális teste megszokta, hogy a benyomásait és a működésre ösztönző hatásait alulról, az alacsonyabb tudathordozókon keresztül kapja, főleg a fizikai testtől, néha az asztrálistól, és csak nagyon kevés esetben készíti működésre a saját szintjéről kapott mentális rezgés, ezért nem tudja azokat hirtelen felfogni és válaszolni rájuk. Gyakorlatilag nem indít el új gondolatokat, csak amiket már megformált, az ablakokat, amelyeken keresztül kinéz új világára.

Az ablakokat két tényező lehetséges változatai határozzák meg: az irány, amerre néznek és az üveg fajtája, amelyből állnak. A magasabb gondolat nagyon sokfelé irányulhat. Az olyanok, mint a jóindulat és az odaadás annyira személyes jellegűek, hogy helyesebb ezeket az embernek a többi emberhez való viszonyával kapcsolatban vizsgálni. Vegyünk először inkább egy olyan példát, ahol ez az elem nem jelenik meg, ahol csak környezetének hatásával kell foglalkoznunk. Tegyük fel, hogy az illető egyik mennybéli ablaka a zene. Itt hatalmas erővel állunk szemben. Tudjuk, milyen csodálatosan fel tudja emelni az embert a zene, egy időre új lényé alakíthatja egy új világban. Ha ezt valaha tapasztalták, beláthatják, hogy itt egy óriási erő jelenik meg. Akinek viszont nincs zene a lelkében, ablaka sincs nyitva ebbe az irányba. Akinek van zenei ablaka, azon keresztül a benyomások három teljesen különböző csoportját fogja megélni, amelyek ablaküvegének fajtája szerint fognak módosulni. Nyilvánvaló, hogy üvege nagymértékben korlátozhatja kilátását; lehet színes, ez esetben csak bizonyos fénysugarakat enged át, lehet gyenge minőségű, ez esetben torzíthatja és sőtétítheti a belépő sugarakat, például, ha valaki csak bizonyos fajta zenét volt képes értékelni a Földön, stb.

Ha jó minőségű ablakot tételezünk fel, mit kaphat az ember azon keresztül?

Először is érzi majd, hogy a zene a sík erőinek rendezett mozgását fejezi ki. A szférák zenéjének költői elképzelése mögött kétséget kizáró tény áll, mivel ezeken a magasabb szinteken minden bármilyen fajta mozgás és tevékenység mind a hangok, mind a színek ragyogó harmóniáját hozza létre. Minden gondolat – az ember sajátja ugyanúgy, mint a másoké – ezen a módon jut kifejezésre, szépséges, mégis leírhatatlan, állandóan változó hangzatok sorozatában, mintha ezer szélhárfa zengne. A mennyország eleven és ragyogó életének ez a zenei megnyilvánulása egyfajta mindig jelenlévő, örökké örömet okozó háttérül szolgál minden más ottani tapasztalathoz.

Másodszor, a sík lakói között létezik a lények egy osztálya, az angyalok egyik nagy rendje, ahogy keresztény barátaink neveznék őket, akik elsősorban a zenének szentelték magukat, és sokkal nagyobb mértékben fejezik ki magukat a zenével, mint a többiek. A régi hindu könyvekben Gandharva néven illették őket. Az, akinek a lelke összhangban van a zenével, bizonyosan felkelti figyelmüket, kapcsolatba kerülhet némelyikükkel, és egyre fokozódó élvezettel fogja megtanulni a csodálatos új kombinációkat, amelyeket ők alkalmaznak.

Harmadszor embertársai által alkotott zeneműveknek is lelkes hallgatója lesz a mennyei világban. Gondolják el, hány nagy komponista előzte meg őket: Bach, Beethoven, Mendelssohn, Händel, Mozart, Rossini mind ott vannak, nem holtan, hanem tele erőteljes étellel, örökké árasztva sokkal nagyszerűbb dallamokat, ragyogóbb harmóniákat, mint amire a Földön valaha is képesek voltak. Ezek mindegyike csodálatos melódiák forrása, és földi zenészeink ihlete valójában az ő üde dallamaik sápadt és távoli visszhangja. Sokan vannak annak tudatában, hogy ennek az alacsonyabb világnak a zsenije nem más, mint az előttünk eltávozottak korlátlan erőinek visszatükröződése. Tőlük ragad meg a fogékony ember néhány gondolatot, ez gyakrabban történik, mint gondolnánk, újra megjeleníti, amennyire ezen az alsóbb szinten lehetséges. A zene nagy mesterei mesélték, hogy néha valamely nagy oratórium, fenséges induló, nemes kórusmű egészét hallják egyetlen zengő akkordban, és ilyen módon jut el hozzájuk az ihlet, de ha megkísérlik hangjegyekkel leírni, sok kottaoldal szükséges a hallottakat kifejezéséhez. Ez pontosan kifejezi a mennyei muzsika különbségét attól, amit itt ismerünk. Egy hatalmas akkord ott képes közvetíteni azt, ami itt órákat venne igénybe, sokkal kisebb hatást keltve.

Hasonló tapasztalatai lehetnek annak az embernek is, akinek ablaka a művészet. Neki is ugyanaz a három élvezeti lehetősége van, mivel a sík rendje színekben és hangokban fejezi ki magát. Valamennyi teozófus tanuló ismeri azt a tényt, hogy a déváknek színnyelvük van. A dévák egy szellemi rendet alkotnak, és színvillanásokkal érintkeznek egymással. Itt is munkálkodnak még a közép-kor nagy művészei, nem ecsettel és vászonnal, hanem sokkal könnyebben, mégis lényegesen hatékonyabban: a gondolat erejével formálva a mentális anyagot. Minden művész tudja, hogy még a legsikeresebb mű is mennyire elmarad az elméjében meglévő elképzeléseitől, amit papíron vagy vásznon létrehozott. Ezen a síkon gondolkodni annyi, mint megvalósítani, és lehetetlen csalódní. Ugyan-ez igaz a gondolat minden irányára, ezért ténylegesen létezik a tanulás és az öröm végtelensége, messze túl azon, amit itt lenn véges elménkkel felfoghatunk.

VI. FEJEZET ÉGI BARÁTAINK

Térjünk témánk második részére, arra a kérdésre, hogyan viszonyul az ember azokhoz, akiket szeret, vagy akik iránt odaadást és csodálatot érez. Újra és újra megkérdezzük az embereket, hogy vajon találkoznak-e szeretteikkel és felismerik-e őket ebben a nagyszerűbb életben? Vajon ebben az elképzelhetetlen ragyogásban hiába keresik-e az ismerős arcokat, akik nélkül minden hiábavalónak tűnik? Szerencsére erre a kérdésre világos és egyértelmű a válasz. A barátok ott lesznek a kétség legkisebb árnyéka nélkül, sokkal teljesebben, valóságosabban, mint valaha, amikor még velünk voltak.

Ugyancsak gyakran megkérdezzük: 'Mi a helyzet a barátainkkal, akik már a mennyei életet élvezik? Látnak-e minket itt alul? Figyelnek-e bennünket, és várnak-e ránk?' Aligha, mivel bármelyik kérdés esetében nehézségek állhatnak fenn. Hogyan lehetne boldog az eltávozott, ha visszanezve azokat, akiket szeretett, szomorúságban vagy szenvedésben, vagy ami még rosszabb, bűnelkövetésben látná? És ha a másik változatot fogadjuk el, hogy nem látja, de vár rá, ez az eset nem sokkal jobb. Akkor ugyanis az ember a várakozás hosszú és fárasztó időszakát, a bizonytalanság fájdalmas idejét élné át, ami gyakran évekig tartana, mialatt a barát már sok esetben annyira megváltozna, hogy már nem is állna fenn többé rokonszenv. A Természet által oly bölcsen létrehozott rendszer

révén ezek a nehézségek elkerülhetők. Azokat, akiket az ember legjobban szeret, mindig maga mellett tudhatja legnemesebb, legjobb mivoltukban, semmilyen árnyék vagy diszharmónia nem férhet közéjük, mert egész idő alatt pontosan azt kapja tőlük, amit kíván. Ez az elrendezés – ahogy valóban elvárhatjuk – végtelenül különb bárminél, amit az emberi képzelet képes lenne ajánlani helyette, mivel mindazon feltevések, hogy mi a jó, emberi elgondolások, de az igazság Isten eszméje. Hadd próbáljam meg megmagyarázni.

Valahányszor nagyon mélyen szeretünk valakit, erős mentális képet alkotunk róla, és gyakran van jelen elménkben. Elkerülhetetlenül magunkkal visszük mentális képét a mennyei világba, mivel természetszerűleg ahhoz az anyagszinthez tartozik. Azonban a szeretet, amely megformál és megőríz egy ilyen képet, hatalmas erő, amely elég erős ahhoz, hogy elérje, és hasson annak a barátnak a lelkére, a valóságos emberére, akit szeretünk. A szeretett lélek azonnal és szenvedélyesen válaszol, és belemerül a gondolatformába, amelyet létrehoztunk róla. Ilyen módon barátunkat valóságosan jelenlevőnek érezzük, élénkebben, mint valaha. Ne felejtjük el, hogy a lélek az, akit szeretünk, és nem a test, és a lélek az, aki itt van velünk. Azt lehetne mondani: 'Igen, így lenne, ha az a barát halott lenne, de tegyük fel, hogy életben van, nem lehet egyszerre két helyen.' Ami azt illeti, tény, hogy lehet egyszerre két helyen, gyakran kettőnél több helyen is, és az, hogy mi általában élőnek vagy halottnak mondjuk, a legkevésbé sem számít. Próbáljuk megérteni, mi is tulajdonképpen a lélek, és jobban látjuk majd, hogyan lehetséges ez.

A lélek egy magasabb síkhoz tartozik, sokkal nagyobb és nagyszerűbb dolog, mint amilyen bármelyik megnyilvánulása lehet. Viszonya saját megnyilvánulásához olyan, mint egyik dimenzióé a másikhoz, mint a vonalé a négyzethez vagy a négyzeté a kockához. Megannyi négyzet sem hoz létre soha kockát, mert a négyzet két-dimenziós, a kocka viszont három. Akárhány kifejeződés egy alsóbb síkon sem mérítheti ki a lélek teljességét, mivel a lélek magasabb síkon van. Csak kis részét helyezi magából a fizikai testbe tapasztalatszerzés céljából, ami csak ezen a síkon tehető meg. Egyszerre csak egy ilyen testet ölthet fel, mert ez a törvény. De ha ezer testet ölthetne is, az sem lenne elegendő, hogy kifejezze, mi is a lélek valójában. Csak egy fizikai teste lehet, de ha egy barátban olyan szeretetet ébreszt, hogy annak gondolataiban erős mentális képként van jelen, akkor erre a szeretetre azáltal képes reagálni, hogy az illető által képzett gondolatformába saját életét árasztja, és önmaga valódi kifejezésévé éleszti azon a szinten, amely két teljes síkkal magasabb, mint a fizikai, és ezért még jobban tudja benne kifejezni tulajdonságait.

Ha még mindig nehéznek tűnik elképzelni, hogyan lehet az ember tudata aktív abban és ebben a megnyilvánulásban is, akkor hasonlítsuk össze egy egyszerű fizikai kísérlettel. Mindnyájan, akik széken ülünk, egyidejűleg különféle fizikai érintkezések tudatában vagyunk. Érintjük a szék ülését, lábunk a földön nyugszik, kezünk érzi a szék karfáját, vagy egy könyvet tart, mégse nehéz agyunknak mindezen érintkezéseket egyszerre tudatosítani. Akkor miért lenne nehezebb a léleknek, amely sokkal több, mint a pusztán fizikai tudat, hogy tudatos legyen egyidejűleg egynél több megnyilvánulásban, amúgy a sajátjánál alacsonyabb síkokon? Valójában ugyanaz az ember érzi mindezeket a különböző kapcsolatokat, valójában ugyanaz az ember érzi a gondolatképeket, és valódi, élő és szerető mindegyikben. Számunkra mindig a legjobb állapotában van jelen, mivel ez sokkal teljesebb kifejeződés, mint amilyen a fizikai síkon még a legjobb körülmények között is lehetne.

Kérdéznénk, hogy befolyásolja-e ez valahogyan a szeretett barát fejlődését? Bizonyára, mivel további lehetőségeket teremt számára a megnyilvánulásra. Ha fizikai teste van, akkor azon keresztül már tanulja fizikai leckéit, de ez lehetővé teszi számára, hogy ugyanakkor a gyengédség képességét sokkal gyorsabban fejlessze a mentális síkon tőlünk kapott forma segítségével. Így az iránta érzett szeretetünk rengeteget ad neki. Amint mondtuk, a lélek sok képmásban megnyilvánulhat, ha eléggé szerencsés, hogy készítettek ilyeneket számára. Akit sok ember szeret, sok mennyország részese lehet egyszerre, ezáltal sokkal gyorsabban bontakozhat ki. Azonban ez az óriási többlet lehetőség azoknak a szeretetre méltó tulajdonságoknak a közvetlen eredménye és jutalma, amelyek sok embertársa gyengéd figyelmét magára vonták. Így nemcsak kap szeretetet tőlük, hanem azáltal, hogy felfogta azt, ő maga is megnő szeretetben, függetlenül attól, hogy ezek a barátok élők vagy holtak.

Észre kell azonban vennünk, hogy a kapcsolat tökéletességének két lehetséges korlátja. Először is a barátról teremtett kép lehet részleges és tökéletlen, így lehet, hogy sok magasabb képessége nincs képviselve, ezért lehet, hogy nem tudnak azon keresztül megmutatkozni. Másodszor a barát részéről is lehet nehézség. Egy elképzelést pontatlanul formálhattunk meg, és ha barátunk nem magasan fejlett lélek, még az is megeshet, hogy mi túlértékeljük egyik vagy másik irányban, ez esetben gondolatképének lehetnek olyan részei, amelyeket nem tud teljesen kitölteni. Ez azonban nem nagyon valószínű, és csak akkor fordulhat elő, amikor teljesen méltatlan alanyt oktanul bálványoz valaki. Az ember, aki a képet alkotta, még akkor sem talál barátjában változást vagy hiányosságot, mert ő ebben a létben jobban képes betölteni az eszményképet, mint a fizikai élete idején. Mivel még fejletlen lélek, lehet, hogy nem tökéletes, de még mindig jobb, mint korábban, így a mennyek lakójának öröméből semmi nem hiányzik. Barátja képek százait töltheti meg azon tulajdonságokkal, amelyekkel rendelkezik, de ha egy tulajdonsága még fejletlen lenne, nem fog azonnal kifejlődni csak azért, mert neki tulajdonították. Itt van azok mérhetetlen előnye, akik olyan személyekről formáltak gondolatképeket, akikben nem csatlakozhatnak, és mivel csatlakozás nem lehetséges, inkább azt kellene mondanunk, hogy azokról, akik képesek felülmúlni még a legmagasabb elképzelést is, amit az alacsonyabb elme teremthet róluk. A teozófus, aki elméjében képet alkot a Mesterről, tudja, hogy minden tökéletlenség csak saját maga részéről állhat fenn, mivel a szeretet és az erő olyan mélységből merít, amelyet mentális mélységmérője sohasem érzékelhetne.

Felmerülhet a kérdés, hogy mivel a lélek idejének olyan jelentős részét tölti a mennyei világ áldásának élvezetével, milyen fejlődési lehetőségei vannak ott tartózkodása alatt? Ezek három csoportba oszthatók, habár mindegyiknek még sok változata lehetséges.

Először is, a benne meglévő bizonyos képességek révén néhány ablakot már megnyitott a mennyország felé, e képességek hosszú időn át történő gyakorlása révén nagymértékben megerősíti azokat, és következő földi inkarnációjába e tekintetben tehetséggel gazdagon megáldva fog visszatérni. Gondolatai ismétlés révén intenzívekké válnak, és az ember, aki talán ezernyi évet tölt azzal, hogy önzetlen jóakaratot próbáljon árasztani magából, ennek az időszaknak a végén biztosan fogja tudni, hogyan kell erősen és nagyon szeretni.

Másodszor, ha ablakán át olyan törekvést indít el, amely kapcsolatba hozza nagy szellemi rendekkel, bizonyára sokat nyer a velük való érintkezésből. A zenében az említett szellemi rendek a felhangok és zenei változatok mindenféle fajtáját használják, amelyek megelőzőleg ismeretlenek voltak számára, a művészetben ezer és ezer formát ismernek, amiről neki fogalma sem volt. Mindezek fokozatosan befolyást gyakorolnak rá, és ily módon gazdagabban kerül ki a dicsőséges mennyi életből, mint ahogy belépett.

Harmadszor az általa alkotott mentális képen keresztül további információkat fog szerezni, amennyiben ezek az emberek elég fejlettek ahhoz, hogy őt képesek legyenek tanítani. Ismét megállapítható, hogy a teozófus, aki a Mesterről alkotott képet, ezen a képen keresztül nagyon világos tanítást és támogatást fog kapni, ami kevésbé fejlett emberek esetében kisebb mértékben lehetséges.

Mindezek felett és ezeken túl a lélek vagy ego élete visszatér saját kauzális testébe, az eszközbe, amelyet, eltekintve fokozatos fejlődésétől, életről életre változás nélkül hordoz magával. A dicsőséges mennybéli élet is véget ér, és akkor leveti a mentális testet is, amint a többi testével tette, és megkezdődik az élet a kauzális testben. Itt a léleknek nincs szüksége ablakokra, mert ez az igazi otthona, ahol az összes fala leomlott. Az emberek többsége még nagyon csekély tudatossággal rendelkezik ebben a magasságban. Pihennek, figyelmen kívül ábrándozva, alig ébren, de látomásuk igaz, habár fejlettségük hiányában korlátozott. Mégis, ezek a korlátok minden visszatérés alkalmával kisebbek lesznek, ők maguk viszont nagyobbak, így ez a legigazibb élet kiterjedtebb és teljesebb lesz számukra. Ahogy a tökéletesedés folytatódik, ez a kauzális élet egyre hosszabb lesz, az alacsonyabb szinteken való létezéssel összehasonlítva arányaiban egyre nagyobb lesz. Ahogy fejlődik az ember, képessé válik arra, hogy adjon, és ne csak kapjon. Azután valóban közeledik győzelme, megtanulja a krisztusi leckét, az áldozat mindent megkoronázó dicsőségét, annak mindenek feletti örömét, hogy egész életét kiárasztja embertársai megsegítésére, hogy saját énjét a közösségnek ál-

dozza, hogy égi erejét az emberek szolgálatába állítsa, hogy mindezt a csodálatos mennyei erőt a Föld küszködő fiainak megsegítésére fordítsa.

Ez része az előttünk álló életnek, ezek lépcsőfokok, amelyeket mi, akik az aranylétra legalján állunk, magunk előtt láthatunk magasodni, és hírt adhatunk róla azoknak, akik még nem látják, hogy megnyithassák szemüket az elképzelhetetlen ragyogásra, amely körülvesz bennünket itt és most, ebben a fakó mindennapi életben. Ez része annak az örömhírnek, amelyet a teozófia ad, a mindenki előtt álló magasztos jövő bizonyosságául. Ez bizonyos, mert már itt is van, mert ahhoz, hogy birtokba vegyük, csak magunkat kell hozzá méltóvá tennünk.

VII. FEJEZET ŐRANGYALOK

Véleményem szerint a teozófia tanításainak egyik legszebb része, hogy visszaadja az embernek a vallásos hit leghasznosabb és legsegítőbb részét, amelyet már meghaladott. Sokan vannak, akik, habár érzik, hogy már nem tudják elfogadtatni saját magukkal, amit korábban magától értetődőnek vettek, mégis bizonyos fokú sajnálattal néznek vissza mentális gyermekkoruk néhány kedves elképzelésére. A félhomályból teljesebb fénybe léptek, hálások ezért és már ha akarnának, sem tudnának korábbi szellemi beállítottságukba visszatérni, bár a derengő álmok némelyike kedves volt, és a teljesebb fény, a lágyabb árnyalatokkal összehasonlítva kicsit ridegebbnek látszik. Itt siet segítségükre a teozófia, és megmutatja nekik, hogy mindaz a dicsőség, szépség és költészet, amit korábban a félhomályban futólag pillantottak meg, az élő valóságban is létezik, és ahelyett, hogy a déli izzásban eltűnne, még élőbbben rajzolódik ki általa. Tanításunk a bizonytalan hagyomány helyett teljesen új, tudományos alapon adja vissza nekik költészetüket. Az ilyen hitre jó példa ez a fejezet. Sok bájos történet ismeretes szellemi oltalomról, angyali közbenjárásról, amelyekben mindannyian nagyon szeretnénk hinni, ha ésszerű alapot találnánk hozzá. Remélem, sikerül megmagyaráznom, hogy ezt nagymértékben meg is tehetjük.

Az ilyen közbenjárásról való hit régi keletű. A legrégebbi indiai legendákban is találunk beszámolókat kisebb istenségek esetenkénti megjelenéséről az emberi történések kritikus pillanataiban, a görög eposzok is tele vannak hasonló történetekkel, és magában a római történelemben is olvashattuk, hogy az égi ikrek, Castor és Pollux hogyan vitték csatába a fiatal köztársaság hadseregeit a Regillus tónál. A középkori időkben Szent Jakabról jegyezték fel, hogy győzelemre vitte a spanyol seregeket, és sok elbeszélés terjedt el angyalokról, akik vigyáztak a jámbor vándorra, vagy a megfelelő pillanatban közbeléptek védelme érdekében. 'Ez csak népi babona!' – vethetné közbe a magát nagyra tartó ember. Talán az, de akárhol találkozunk össze széleskörűen elterjedt és magát makacsul tartó hiedellemmel, csaknem mindig találunk mögötte egy csepp igazságot, gyakran torzítottan, és eltúlozva, de mégis igazságot. És ez a lényeg.

A legtöbb vallás beszél őrangyalokról, akik a bánat és a gond idején az emberek mellett állnak, ez alól a kereszténység sem kivétel. De bűnei miatt a keresztény világra romboló hatás nehezedett, amit az igazságnak egy szokatlan elferdítésével reformációnak neveztek el, és ebben az irtózatossá váló zűrzavarban sok minden elveszett, ami legtöbbünk számára még nem tért vissza. Én lennék az utolsó, aki tagadná, hogy rettenetes túlkapás történt, és hogy reformra szükség volt az Egyházban, mégis a reformáció minden valószínűség szerint kemény ítélet volt azon bűnök miatt, amelyek megelőzték. Az, amit protestantizmusnak hívnak, kiürítette és elsötétítette a világot hívei számára, mert sok furcsa és sivár valótlanság mellett megkísérelte azt az elméletet népszerűsíteni, hogy semmi sem létezik, ami elfoglalná az Isten és ember közötti fokozatokat. Egy meghökkentő nézetet kínál a világegyetem Uralkodójának állandó, szeszélyes beavatkozásáról, megbolygatva saját törvényei működését, saját elrendeléseinek eredményét, és mindezt saját teremtményei kérésére, akik, úgy látszik, mintha jobban tudnák, mint Ő, hogy nekik mi a jó. Ha ezt valaki el is tudná hinni, nem üz-

hetné ki elméjéből azt a gondolatot, hogy ez mennyire részleges és igazságtalan lehet, és bizonyára lenne is.

A teozófiában nincsen ilyen elképzelés, mivel hiszünk a tökéletes isteni igazságszolgáltatásban, és felismerjük, hogy nem lehetséges beavatkozás, hacsak az illető személy nem érdemelt ki ilyesfajta segítséget. Akkor is csak közvetítés és sohasem közvetlen isteni beavatkozás útján. Tanulmányainkból, és többen közülünk személyes tapasztalat útján is tudunk arról, hogy az emberi és az isteni fokozat között sok közbülső lépcsőfok létezik. Az angyalokról és az arkangyalokról való régi hitet tények támasztják alá, mivel ahogy az ember alatt is léteznek életbirodalmak, úgy felette is megvannak a fejlődés folyamatában. Közvetlen felettünk van a dévák vagy angyalok hatalmas birodalma, hozzánk képest olyan helyzetben, mint amilyenben mi vagyunk az állati birodalomhoz képest. Felettük ugyanúgy van fejlődési fokozat, mint a Dhyán Chohanoké, vagy arkangyaloké (az elnevezés mellékes), és így tovább, alattuk és felettük is, egészen az Istenségig. Az egész egy fokozatokra osztott élet, egyetlen hosszú létra magától Istentől a lábunk alatt levő porszemig, amelyen az emberiség csak egy fokot foglal el. Sok ilyen fokozat van alattunk és felettünk, és mindegyik létrafok foglalt. Valóban képtelenség lenne azt feltételezni, hogy mi képviseljük a fejlődés lehető legmagasabb formáját, az evolúció végső beteljesítését. A sokkal fejlettebb egyének alkalmoszerű megjelenése az emberek között megmutatja nekünk a következő fokozatot, és követendő példát nyújt. Olyan emberek, mint Buddha és Krisztus és sok más, náluk kisebb tanító, nagyszerű eszményképet állítanak szemünk elé, ami felé törekedhetünk, bár jelenleg még messze állunk ennek a szintnek a megvalósításától.

Ha történnek is esetenként különleges beavatkozások emberi dolgokba, vajon tekinthetjük-e úgy az angyali seregeket, mint lehetséges közvetítőket, akik ezzel foglalkoznak? Néha talán igen, de nagyon ritkán. Ezeknek a magasabb rendű lényeknek megvan a saját feladatuk a maguk helyén, a dolgok hatalmas rendszerében, és kevésbé valószínű, hogy akár felfigyelnek ránk, akár beavatkoznak a dolgainkba. Az ember öntudatlanul is olyan rendkívül beképzelt, hogy hajlamos azt gondolni, minden nagyobb hatalomnak rá kellene figyelnie az Univerzumban, és készen kellene állniuk őt segíteni, ha saját oktalansága vagy tudatlansága miatt szenved. Elfelejt, ő sem azzal van elfoglalva, hogy az alatta levő birodalmak jótékony gondviselőjeként viselkedjen, vagy útjáról letérve gondoskodjon a vadállatokról, vagy segítsen rajtuk. Néha a hagyományos sátán szerepét tölti be számukra, és ártatlan és ártalmatlan életükre tör kínzással és féktelen rombolással csak azért, hogy saját lealacsonyodott kegyetlenkedési vágyát kielégítse, amit 'sport'-nak nevezett el. Rabságban tart állatokat, és bizonyos mértékig gondoskodik róluk, de csak azért, hogy dolgozzanak neki és nem azért, hogy fejlődésüket előbbre vigye. Hogyan várhat el törődést a felette állóktól, ha ő maga oly messze áll attól, hogy gondoskodást nyújtson az alatta levőknek? Lehetséges, hogy az angyali rend a saját dolgával törődik, kicsit több figyelmet fordítva ránk, mint mi fordítunk a fán ülő verebekre. Megtörténhet, hogy egy angyal tudomást szerez emberi szomorúságról vagy gondról, ami sajnálatra indítja, esetleg segíteni próbál, ahogy mi kísérelnénk meg segíteni bajba jutott állaton, de szélesebb látóképességével felismerné azt a tényt, hogy a fejlődés jelenlegi szakaszában az ilyen közbelépés az esetek túlnyomó többségében sokkal többet ártana, mint használna. A távoli múltban az embert gyakran segítették ezek a nem emberi közvetítő erők, mivel az emberiség gyermekkorában még nem voltak vezetésre alkalmas tanítók, de a felnőttiséget elérve feltehetően abba a szakaszba érkeztünk, amikor saját sorainkból kerülhetnek ki vezetők és segítők.

A Természetnek van egy másik, kevésbé ismert birodalma, a természetszellemeké vagy tündéréké. Itt is megőrzött a népi hagyomány egy emléket a tudomány előtt ismeretlen lények rendjének létezéséről. Sokféle néven beszélnek róluk, mint manók, törpék, koboldok, szilfek, sellők, tündérek, stb., és kevés olyan ország van, amelynek népi hagyományában ne szerepelnének. Ezek olyan lények, akiknek asztrális vagy éteri testük van, és csak ritkán és különös körülmények között válnak ember számára láthatóvá. Kerülik az ember közelségét, mivel nem szeretik a szenvedély és a vágy vad kitöréseit, így általában magányos helyeken mutatkozhatnak, hegylakóknak vagy pásztoroknak, akiket munkájuk távol tart a tömeg által kedvelt, forgalmas tartózkodási helyektől. Előfordul, hogy e teremtmények egyike valamilyen emberi lényhez kötődik, és szolgálatának szenteli magát, amint

az a skót felvidék történeteiben megtalálható, de rendszerint aligha várható el értelmes segítség e csoport lényeitől.

Természetesen léteznek a nagy adeptusok, a Bölcsesség Mesterei – emberek, mint mi magunk – de annyival magasabban fejlettek, hogy erőben, bölcsességben és együttérzésben számunkra isteneknek látszanak. Egész életüket a fejlődést segítő munkának szentelik. Vajon valószínű-e, hogy időnként beavatkoznak emberi dolgokba? Esetleg, de csak nagyon ritkán, mivel más és sokkal nagyobb feladataik vannak. A tudatlanokban néha felmerül, hogy az adeptusoknak le kellene jönniük nagyvárosainkba, hogy segítsenek a szegényeken – hangsúlyozom, a tudatlanokban, mivel, csak aki szerfelett tudatlan és hihetetlenül önhitt, veszi a bátorságot, hogy a sajátmagánál végtelenül bölcsőbbek és nagyobbak cselekedeteit bírálja. Az értelmes és szerény ember belátja, hogy amit ők tesznek, azt jó okkal teszik, és hibáztatni őket nagyfokú korlátoltságra és hálátlanságra vall. Sokkal magasabb síkokon működnek, mint amit mi elérhetünk, közvetlenül az emberek lelkével foglalkoznak, és úgy sugároznak rájuk, ahogy a napfény a virágra, növelve és fejlesztve, erővel és léttel téltve, és ez lényegesen nagyobb horderejű munkálkodás, mint az emberek testének gyógyítása vagy táplálása, bár ez is megtörténhet a maga helyén. Ha a fizikai síkon munkálkodnának, az mérhetetlenül nagyobb veszteség lenne, hasonlóan ahhoz, mintha legtanultabb tudósainkat kötörszálra alkalmaznák az utakon annak ürügyén, hogy az a fizikai munka mindenki javát szolgálja, míg a tudományos munka nem hajt azonnal hasznot a szegények számára. Nem valószínű tehát fizikai beavatkozás egy adeptustól, mivel sokkal hasznosabb feladatokra hivatott.

VIII. FEJEZET

A LÁTHATATLAN VILÁGBAN SEGÍTŐ EMBEREK

Azoknak, akik emberi ügyekbe beavatkozhatnak, kétféle csoportja van; mindkét esetben hozzánk hasonló emberek, a mi saját szintünktől nem túl távol. Az elsőbe az általunk halottaknak mondottak tartoznak. Úgy gondolunk rájuk, mint távollevőkre, de ez csak érzécsalódás, hozzánk nagyon közel vannak, és habár új életükben általában nem látják fizikai testünket, látják viszont asztrális hordozónkat, ezért ismerik érzéseinket és indulatainkat. Tudják, mikor vagyunk bajban, mikor van szükségünk segítségre, és megtörténik, hogy képesek megadni azt. Ebben a csoportban tehát jelentős számú lehetséges segítőnk van, akik esetenként beavatkozhatnak fizikai dolgokba. Esetenként, de nem gyakran, mivel a halott emberek folyamatosan visszahúzódóban vannak önmagukba, ezért gyorsan feladják a földi dolgokkal való kapcsolatot. Pontosan a legfejlettebbek, tehát a legsegítőbbek azok, akik leghamarabb távoznak el a Földről. Mégis, vannak vitathatatlan esetek, amikor egy már halott emberi dologba avatkozott; talán több is, mint gondolnánk. Sok esetben arról van szó, hogy egy javaslatot a még fizikai síkon élők elméjébe juttasson, és nagyon gyakran nem is derül fény a szerencsés sugalmazás forrására. Olykor szükséges a halott célja érdekében, hogy megmutatkozzék, és mi, akik oly vakok vagyunk, csak ilyenkor szerzünk tudomást felénk irányuló, szerető gondolatáról. Ezen kívül nem mindig tudja megmutatni magát tetszés szerint, lehetnek esetek, amikor megkísérel segíteni, de nem képes rá, és mi egész idő alatt semmit sem tudunk igyekezetéről. Vannak ilyen esetek, amelyekből néhány megtalálható 'A halál másik oldala' című könyvemben.

A segítőik másik csoportja azokból áll, akik tudatosan képesek működni az asztrális síkon, mialatt még élnek, vagy inkább mondhatnánk, mialatt még fizikai testben vannak, mivel az 'élő' és a 'halott' kifejezés valójában komikusan félreértelmezett a mindennapi beszédben.

Mi vagyunk körülfontva ezzel a fizikai anyaggal, a földi élet sötét és visszataszító kódéba temetve, a nehéz fátyollal vakká téve, ami oly sokat elzár előlünk a körülöttünk sugárzó fényből és gyógyásból. Mi vagyunk az igazi halottak, és nem ők, akik egy időre a hús terhét ledobva, sugárzóan, derűsen, erősen közöttünk vannak, sokkal szabadabban, sokkal többre képesen, mint mi.

Ők azok, akik, mialatt még a fizikai világban vannak, megtanulták használni asztrális testüket, több esetben még mentális testüket is, és az előbb említett nagy adeptusok tanítványai. Nem tudják

azt a munkát végezni, amit a Mester, mivel képességeik még nem elég fejlettek, még nem tudnak szabadon működni a felsőbb síkokon, amelyen Ő olyan nagyszerű eredményeket tud létrehozni. Azonban tehetnek valamit alsóbb szinteken, és hálásak, hogy szolgálhatnak bármilyen módon, ahogyan azt a Mester számukra legjobbnak ítéli meg, és amit képességükhöz mértén elvégezhetnek. Előfordul, hogy emberi gondot vagy szenvedést látnak, amelyet képesek enyhíteni, és örömmel meg is próbálnak mindent megtenni, amit csak tudnak. Gyakran képesek segíteni mind élőkön, mind holtakon, de nem szabad elfelejteni, hogy meghatározott feltételek között működnek.

Ha ilyen képességet és ilyen kiképzést kap valaki, az korlátok között történik. Sohasem használhatja önző módon, nem mutogathatja, hogy mások kíváncsiságát kielégítse, nem használhatja fel arra, hogy beleüsse az orrát mások dolgaiba, nem állhat spiritiszta szeánszok próbatételei elé, azaz sohasem tehet olyat, ami a fizikai síkon tüneménynek bizonyulna. Megtehetné, ha úgy döntene, hogy üzenetet visz egy halott embernek, de az már hatáskörén túl volna, hogy választ hozzon vissza a halottól az élőnek, hacsak nem a Mester közvetlen utasítására történne. A láthatatlan segítők csoportja tehát nem nyomozóhivatal, sem asztrális információs iroda, egyszerűen és nyugodtan végzik kapott feladatukat, vagy ami az útjukba kerül.

Vizsgáljuk meg, hogyan képes egy ember ilyen feladatot végezni, és ilyen segítséget nyújtani, amit felvázoltunk, hogy megértsük az ilyen képesség korlátait, és hogy lássuk, hogyan tudnánk mi is bizonyos mértékig elsajátítani. Először is gondoljunk arra, hogyan hagyja el a testét az ember alvás közben. Elhagyja fizikai testét, hogy annak teljes pihenésben legyen része, de ő maga, a lélek, nem igényel pihenést, mert nem érez fáradtságot. Csak a fizikai test az, ami elfárad. Ha szellemi fáradtságról beszélünk, az csak téves elnevezés, mivel nem az elme, hanem az agy fárad el. Alvás alatt az ember egyszerűen asztrális testét használja a fizikai helyett, és csak az alszik, nem maga az ember. Ha egy primitív ember alvását vizsgáljuk meg tisztánlátással, valószínűleg úgy találjuk, hogy közel annyira van alvó állapotban, mint a teste, azaz tudatossága alacsony fokú az asztrális hordozójában, amelyben tartózkodik. Képtelen eltávozni alvó fizikai teste közvetlen közeléből, és ha megkísérelnék elmozdítani, fizikai teste ijedten ébredne fel.

Ha egy fejlettebb embert vizsgálnánk meg, például magunk közül valakit, nagy különbséget észlelnénk. Ebben az esetben az ember asztrális testében semmi esetre sem öntudatlan, hanem teljesen élénken gondolkodik. Mindazonáltal nem vesz sokkal többet észre környezetéből, mint a primitív ember, de egészen más okból. A vadember képtelen a látásra, a civilizált ember úgy belemélyed saját gondolatvilágába, hogy nem lát, habár tudna. Életek sorozatának régi szokása van mögötte, amelyekben az asztrális képességeket nem gyakorolta, mivel ezek a képességek fokozatosan növekednek egy héj belsejében, ahogy a kiscsirke növekszik a tojásban. A héjat önközpontú gondolatok nagy tömege alkotja, amelybe az átlagember reménytelenül be van zárva. Bármilyenek is a gondolatok, amelyek elméjét az elmúlt nap folyamán különösen foglalkoztatták, rendszerint elalvás után is folytatja azokat, így olyan saját maga által állított sűrű fal veszi körül, hogy semmit sem tud az azon kívül történekről. Olykor egy erős hatás kívülről vagy egy erős vágy belülről egy pillanatra széttépheti ezt a ködfüggönyt, és lehetővé teszi egy bizonyos határozott benyomás észlelését, de a köd csaknem azonnal ismét bezárul, és álmodik tovább, figyelmen kívül, mint előtte.

'Vajon fel lehet-e ébreszteni?' – kérdezik majd. Igen, ez négy különböző módon történhet.

Először is, a távoli jövőben az ember lassú, de biztos fejlődése fokozatosan szétoszlatja a ködfüggönyt.

Másodszor, a tények ismeretében az ember állandó, kitartó törekvéssel belülről tisztíthatja ki a ködöt, és lépésről lépésre legyőzheti a tehetetlenséget, amely korszakok óta tartó tétlenség következménye. Elhatározhatja elalvás előtt, hogy amikor elhagyja testét, megpróbál felébredni, hogy lásson valamit. Ezáltal siettetni a természetes folyamatot, és nem árt, ha az ember előzőleg józan észt és megfelelő erkölcsi tulajdonságokat fejleszt ki magában. Ha azonban ezek hibásak, az ember nagyon szomorú véget érhet, mivel ilyen megszereszhető képességek helytelen használata miatt kettős veszélybe rohan, és félelem boríthatja el az olyan erők jelenlétében, amelyeket sem megérteni, sem irányítani nem tud.

Harmadszor az is előfordul, hogy baleset vagy törvénytelen mágikus szertartások miatt úgy felszakad a fátyol, hogy már sohasem tud többé teljesen bezárulni. Ilyen esetben az ember rettenetes helyzetbe kerülhet, amelyet jól szemléltet Madame Blavatsky az 'Elvarázsolt élet' című történetében vagy Lord Lytton 'Zanoni' című hatásos regényében.

Negyedszer olyan barát is gyakorolhat kívülről hatást erre a felhő-héjra, és emelheti fokozatosan magasabb lehetőségek szintjére az embert, aki képesnek tartja őt arra, hogy szembenézzen az asztális sík veszélyeivel, és arra, hogy jól és önzetlenül munkálkodjon majd azon a síkon. Ezt azonban csak akkor teszi, ha teljesen biztos a bátorságában és odaadásában, valamint abban, hogy rendelkezik a jó munkavégzéshez szükséges tulajdonságokkal. Ha mindezekben megfelelőnek ítélik, meghívhatják, és képessé tehetik arra, hogy a segítők csapatához csatlakozzon.

Térjünk ki arra a munkára, amit ilyen segítők végezhetnek. Sok példát hoztam fel erről a 'Láthatatlan segítők' című kis könyvemben. Ezeket most nem ismételtem meg, inkább néhány fő gondolatot ismertetek a leggyakrabban végzett munkák jellegéről. Ezek természetesen igen sokfélék, és legtöbbjük semmiképp sem fizikai, leginkább a szerint oszthatók fel, hogy az élők vagy a holtak felé irányulnak-e.

A bánatban és betegségben nyújtott vigasztalás viszonylag könnyű feladat, ami mindig megtehető anélkül, hogy ismeretes lenne a vigasztaló kiléte.

Gyakran tesznek erőfeszítést viták elsimítására, felek összebékítésére, akiket valamilyen vélemény-, vagy érdekkülönbség hosszabb ideje elválasztott. Néha figyelmeztethetnek embereket a fejük felett lebegő nagy veszélyre, ezzel balesetet háríthatnak el. Ilyen eset még pusztán fizikai dologgal kapcsolatban is előfordult, de legfőképp az erkölcsi veszélyekre való figyelmeztetések gyakoriak. Esetenként erkölcstelen életet folytató egyén komoly figyelmeztetése is megengedett, ezáltal visszasegítve őt a helyes útra. Ha a segítők történetesen egy barát különleges problémájáról értesülnek, igyekeznek mellette állni, és erőt és vigasztalást nyújtani neki.

Nagy katasztrófák idején is gyakran nagyon sokat tehetnek azok, akiknek a munkájáról a külvilág nem szerez tudomást. Néha egy vagy két személy megmentése is megengedett, így előfordul, hogy rettenetes tömegszerencsétlenségről szóló beszámolókból időről időre olyan megmenekülésekről hallunk híreket, amelyeket csodának lehet tekinteni. Ez csak akkor lehetséges, ha a veszélyben levők között olyan valaki van, akinek nem ezen a módon kell meghalnia, vagy akinek nincs olyan tartozása az Isteni Törvénnyel szemben, amit ezen a módon kellene kiegyenlíteni. A legtöbb esetben azonban csak arra irányulhat erőfeszítés, hogy erőt és bátorságot nyújtsanak a rászorulóknak, hogy azok szembe tudjanak nézni azzal, aminek el kell következnie. Ezután, amint megérkeznek a lelkek az asztális síkra, üdvözlik és támogatják őket.

IX. FEJEZET

A HALOTTAK SEGÍTÉSE

Az elmondottak elvezetnek bennünket annak vizsgálatához, ami vitathatatlanul a munka legnagyobb és legfontosabb része: a halottak segítése. Mielőtt ezt megérthetnénk, teljesen félre kell tennünk a szokásos, esetlen és hibás elképzeléseket a halálról, és a halottak helyzetéről. Nincsenek tőlünk távol, nem változtak meg hirtelen, nem váltak angyallá vagy démonná. Továbbra is emberi lények, pontosan olyanok, mint haláluk előtt voltak, se nem jobbak, se nem rosszabbak. Még mindig a közelünkben vannak, bár érzékenyebbek az érzéseinkre és gondolatainkra, mint azelőtt. Ezért olyan rossz és önző dolog a szabadjára engedett gyász a halottért. A halott ember minden felindultságot érez, ami szerettei szívében átárad, és ha ők értetlenül utat engednek a szomorúságnak, az a búskomorság hasonló felhőjét vonja a halott fölé is, és útját nehezebbé teszi. Ez nem lenne szükségszerű, ha barátai helyesebb tanítást kaptak volna.

A halottaknak sok és sokféle módon nyújtható segítség. Először is sokuknak – valójában legtöbbjüknek – felvilágosításra van szükségük arról az új világról, amelyben találják magukat. Vallá-

suknak kellett volna megtanítani őket arra, hogy mi várható, és hogyan éljenek az új körülmények között, de a legtöbb esetben ez nem történt meg. Így nagyon sokan meglehetősen szoronganak, mások kifejezetten rettegnek. Nyugtatásra és vigasztalásra van szükségük, amikor összetalálkoznak azokkal a szörnyű gondolatformákkal – a személyes ördögről és a haragos, kegyetlen istenségről alkotott gondolatokkal –, amelyeket ők és a hozzájuk hasonlóak hoztak létre évszázadok alatt. Gyakran a félelem sajnálnivaló állapotába kerülnek, ami nemcsak rendkívül kellemetlen, hanem fejlődésük szempontjából is nagyon rossz. A segítő sok idejét és fáradságát veszi igénybe, hogy elfogadhatóbb elmeállapotba segítse őket.

Vannak, akiknek az új életbe való belépés ad először lehetőséget arra, hogy olyannak lássák magukat, amilyenek valójában, és ez sokukat büntudattal tölt el. Itt ismét szükség van a segítő szolgálataira, azt megértetni, hogy ami elmúlt, az elmúlt, és az egyedüli hatékony megbánás az elhatározás, hogy többé nem teszi, amit tett. Nem elveszett lélek, egyszerűen csak onnan kell kezdenie, ahová most került, és törekednie kell a jövőben igaz életet élni. Néhányan szenvedélyesen ragaszkodnak a Földhöz, ahová gondolataik és érdeklődéseik kötötték őket, és nagyon szenvednek, hogy elveszítették a befolyást és az események irányítását. Másokat az általuk elkövetett bűntényekre vonatkozó gondolatok vagy a feladatok teljesítésének elmulasztása kötnek a Földhöz. Megint másokat a hátrahagyottak helyzete aggaszt. Valamennyi olyan eset, amely magyarázatot igényel – sokszor a segítőnek még a fizikai síkon is kell lépéseket tennie, hogy teljesítse a halott kívánságait, és szabaddá tegye gondtalan továbbhaladását a magasabb dolgok felé. Az emberek hajlamosak a spirítizmus árnyoldalát látni, de nem szabad elfelejtenünk, hogy nagyon sok jót is tesz ilyenfajta munkálkodásával, mivel alkalmat ad a halottaknak, hogy hirtelen és váratlan távozás esetén rendezzék dolgaikat.

Valóban örömteli gondolat, hogy a test számára oly nagyon szükséges pihenés nem szükségszerűen tétlen időszak a belső, valódi ember számára. Régen úgy éreztem, hogy az alvásra szánt idő sajnálatosan elvesztegetett idő, most már értem, hogy a Természet nem gazdálkodik olyan rosszul, hogy az emberélet egyharmada veszendőbe menjen.

Természetesen az ilyen segítő munkához képességek szükségesek, ezeket gondosan és hosszan részleteztem e témában írt 'Láthatatlan segítő' című kis könyvemben, itt csak megemlítem.

Először is az ilyen segítőnek koncentrálnak kell lennie, és mások segítségének munkája kell legyen első és legmagasabb szintű kötelessége.

Másodszor, tökéletes önuralomra van szüksége, uralkodnia kell vérmérséklete és idegei felett. Az érzelmei a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolhatják munkáját. A harag és félelem fölé kell emelkednie.

Harmadszor, teljes nyugalom, higgadtság és derű birtokában kell lennie. Akiket levertség, aggodalom tart fogva, nem alkalmasak segítségre, mert a munka nagy része mások megnyugtatásából és lecsillapításából áll. Hogyan lennének képesek ezt megtenni, ha ők maguk egész idő alatt a felindultság örvényében élnek, vagy aggódnak?

Negyedszer, tudás szükséges, már itt lent, ezen a síkon meg kell tanulnia mindent, amit csak tudhat erről a másik síkról, mivel nem várhatja el, hogy az ottani emberek értékes időt vesztegessenek el tanításával, amit már megszerezhetett volna magának.

Ötödször, teljesen önzetlennek kell lennie. Sérelmes érzéseken felül kell emelkednie, nem saját-magára, hanem a végzendő munkára szabad csak gondolnia, arra, hogy örömmel végezze a legszerényebb vagy a legnagyobb feladatot is, egyrészt irigység, másrészt önteltség nélkül.

Hatodszor, szívének szeretettel és nem érzélgősséggel kell telve lennie, azzal az erőteljes vágygal, hogy szolgáljon, és Isten szeretetének vezetőkévé váljon, olyanná, mint Isten békéje, amely meghaladja az emberi megértést.

Azt gondolhatnák, hogy ez megvalósíthatatlan szint – ellenkezőleg, minden ember számára elérhető. Eléréséhez idő kell, de az bizonyosan jól felhasznált idő lesz. Ne forduljunk el csüggedten, lássunk munkához itt és most, igyekezzünk alkalmassá válni erre a nagyszerű feladatra, és mialatt törekszünk, ne várjunk tétlenül, próbáljunk apróbb munkákat vállalni ugyanazon irányban. Mindenki ismer szomorú, lesújtó eseteket, mindegy, hogy az élők vagy a holtak között. Ha tudnak ilyenről,

gondoljanak rá elalvás előtt, határozzák el, hogy amint ettől a testtől megszabadulnak, felkeresik az illetőt, és igyekeznek vigasztalni. Nem biztos, hogy tudatában lesznek az eredménynek, vagy reggel bármire emlékeznek, de az biztos, hogy szándékuk nem lesz eredménytelen, és még ha nem is emlékeznek arra, amit vagy megtettek vagy nem, az bizonyos, hogy valamit tettek. Egy nap, előbb vagy utóbb megbizonyosodnak arról, hogy sikeresek voltak. Ne felejtsük el, ahogy mi segítünk, bennünket is segíthetnek. A legalsótól a legfelsőig össze vagyunk kötve a kölcsönös szolgálat egyetlen hosszú láncával, és habár az alsóbb létrafokokon állunk, ez a létra a földi ködfüggöny fölé magasodik, oda, ahol Isten fénye örökké ragyog.

A HALÁL KAPUJÁN ÁT

Üzenet a gyászolóknak

Írta: Geoffrey Hodson

ELŐSZÓ

A gyász által okozott fájdalom először oly nagy lehet, hogy mind a szív, mind az elme bezárkózik mindenfajta gyógyulás és minden fény elől. Úgy látszik, az, hogy a halál végleges, visszavonhatatlan veszteséget okoz, olyan ítéletnek tűnik, amelynél nincs helye fellebbezésnek.

Ez a könyv elsősorban azért íródott, hogy vigaszt és a teozófia tanításainak világosságát hozza el azoknak, akiket ilyen gyász ért, és tájékoztatást nyújtson azoknak, akik keresik a tudást az emberről, még pontosabban, halál utáni életéről.

A teozófia azt állítja, hogy mivel az ember szelleme halhatatlan, csak a teste hal meg. Lényegi természetükben, abban, hogy képesek megérteni és szeretni, élet iránti érdeklődésükben, jellembeli és emberi sajátosságaikban az eltávozottak nem haltak meg. A jól ismert és nagyon szeretett emberi lény tovább él a testi halál után. Csak átmegy egy másik világba, valamennyire távolabb ettől, ez igaz, de még mindig egészen közel van. Az elválás nem visszavonhatatlan; akik szeretik egymást, és akiket a halál elválasztott egymástól, ismét találkozni fognak.

A teozófia elmondja, hová távoztak az elhunytak, milyen körülmények között léteznek most, és hogyan történik az újbóli találkozás. Világosan és pontosan válaszol a szomorkodó szív minden kérdésére. Nem homályos tantételeket ajánl, sem pusztán szentírási szövegeket, nem szólít fel vak hitre, mivel tanításai évszázadokon át tudományosan folytatott kutatáson alapulnak, amelynek eredményeit képzett bölcsek egymást követő nemzedékei ellenőrizték, és újból ellenőrizték.

TARTALOM

FEJEZET

I.	Kutatási módok
II.	A haldoklás folyamata
III.	A halál utáni első tapasztalatok
IV.	Különféle tevékenységek a halál után
V.	Az egymást szeretők újra találkozása
VI.	Az öngyilkosság
VII.	A tisztító tűz
VIII.	A katona a halál után
IX.	A gyermek a halál után
X.	Hogyan készülünk a halálra
XI.	A lélek hét öltözéke
XII.	Filozófusok és költők és a halál utáni élet

I. FEJEZET KUTATÁSI MÓDOK

A halál hosszú, misztikus folyamata

A halál utáni élet témája alighanem a mindannyiunkat leginkább érdeklő és legfontosabb kérdés; mivel ki lenne közülünk, aki ne tapasztalta volna meg a gyász fájdalmát, aki ne vágyott volna megtudni, hová távoztak szerettei, vagy valamit arról, milyenek a halál utáni élet körülményei, ahová beléptek, és amerre mi is útnak indulunk, ha időnk eljön, minthogy egy napon biztosan elkerülhetetlenül eljön. 'A halál hosszú, misztikus folyamata', ahogy nevezik, olyan téma, amit gondosan át kell tekintenünk.

Sok kérdés merül fel. Íme, néhány közülük:

Kioltja-e a halál az elhunyt személy önazonosságát?

Tudatában voltak-e az elhunytak a halál közvetlen közelségének?

Tudatában voltak-e a halál folyamatának?

Milyen életbe lép be a halál után?

Milyen körülményekre ébred a lélek a halál után?

Folytonos-e az emlékezőképességgel, ragaszkodással, együttérzéssel és folyamatos érdeklődéssel rendelkező személyiség?

Van-e ott idő, üzlet, munka, feszültség, vagy az ember mentes mindezekről a halál utáni életben?

Remélhetjük-e, hogy újra találkozunk azokkal, akiket szeretünk, és akik eltávoztak?

Mit kell felajánlanunk a halálnak?

Készíthetünk-e terveket a test halála utáni életre?

Egyedül/Csak a test halandó

A teozófia tanításai különösen alkalmasak a gyászolók megvigasztalására és azok megvilágosítására, akik keresik a tudást a halál utáni életről. A teozófiában megvan a vigasztalás képessége, mivel a leghatározottabban állítja, hogy van élet a síron túl, csak a test hal meg, míg Isten halhatatlan fia, az igazi Én (Ego) örökké él. A teozófia újra megerősíti a Biblia nagyszerű tanítását, amelyik megadja a megoldást a halál utáni élet problémájára a következő szavakkal: „mert Isten az embert halhatatlanságra teremtette, saját örökkévalóságának képására.” Egy hindu írás ugyanezt az igazságot állítja:

„A szellem sohasem született, és sohasem szűnik meg létezni,

Nem volt idő, mikor ne lett volna; Vég és Kezdet csak álmok!

Megnemszületett, megnemhalt és megnemváltozott marad a szellem mindörökkre;

Halál nem érinti, habár annak házában halottnak tűnik.”

Sir Edwin Arnold: *A mennyei ének*.

Arra a kérdésre, hogy vajon az élet folytatódik-e a halál után, a helyes válasz, ha fel tudjuk fogni, a következő. A teozófia azt tanítja, hogy az ember szelleme, az igazi, isteni Énje halhatatlan, örök és elpusztíthatatlan. Az embernek ez az elmúlhatatlan szelleme sok földi élet tapasztalatain keresztül fejlődik tökéletességre. Csak a test hal meg, és nem az ember igazi Énje, a valódi egyéniség a testi fátyol mögött. Ez tehát a felelet az első kérdésünkre.

Kutatás a normális érzékelésen túli észlelés útján

A teozófia arra is képes, hogy megvilágítsa a síron túli élet tényeit, mivel megmutatja, hogyan ismerheti meg azokat az ember sajátmaga, mialatt még itt a Földön tartózkodik. Azt tanítja, hogy az emberben rejlik egy képesség, amelynek segítségével a láthatatlan világot látásunk elől elfedő fátyol szétszakítható, és annak a világnak a tényei és jelenségei, az abban levő életkörülmények láthatók, megvizsgálhatók és felfoghatók. Ezt a kiterjesztett látást, ami egy hatodik érzék, és az emberek többségében lappang, néhány emberben viszont felébredt, a későbbi fajok teljesen normálisan és természetesen fogják használni. Ha valaki napjainkban kifejleszti, képessé válik megtenni, amit az emberiség későbbi fajtái meg tudnak majd tenni, vagyis első kézből és teljesen éber tudatossággal

feltárni a halál utáni élet világát, szemtől szembe találkozni lakóival, és tudományos pontossággal tanulmányozni azokat a körülményeket, amelyek között élnek.

Ez figyelemre méltó és fontos állítás, ami komoly megfontolást igényel. Kérem, hogy fogadják el ennek a képességnek a létezését, mint hipotézist, ami kellő időben próbának vethető alá, és bizonyítható, mivel a láthatatlan világokkal kapcsolatos csaknem valamennyi teozófiai tanításra ilyen kiterjesztett látással, mint kutatási eszközzel tettünk szert. Közvetlen, világos tudás áll rendelkezésünkre, és alkalmas vizsgálati eszközzel megvizsgálható, mivel mindegyikünkben lakozik közvetlen látónoki képesség. Amint fent említettem, ez a kiterjesztett látás az emberek nagy többségében látnens, szórványosan aktív néhány emberben, önképző eljárással fejleszthető. Az ilyen normális érzékelésen túli észlelés, (ESP: extra sensory perception), ahogy ma nevezik, nem kétséges többé. A legszigorúbb gondossággal hosszú időn keresztül és több ezer példa alapján végzett tudományos vizsgálatok igazolták, hogy a tisztánlátás, tisztánhallás és telepátia olyan képességek, amelyeket sokan birtokolnak.

A kutatás összegyűjtött eredményei

Férfiak és nők, valamennyi korszak folyamán, megoldást keresve az élet titokzatosságára, alávetették magukat olyan kiképzésnek, ami ahhoz szükséges, hogy ezeket a szunnyadó erőket, amelyekkel minden ember meg van áldva, lappangó állapotból működővé tegyék. Bölcsék nemzedékei, tudatos tevékenységgé ébresztve ezeket a képességeket, kutatták a Természet és az ember normál körülmények között láthatatlan oldalát. Vizsgálataik eredményeit megőrizték, folyamatosan bővítették, és ellenőrizték, majd újra ellenőrizték. Ennek eredményeképpen napjaink kutatói számára a tudás óriási tárháza áll rendelkezésre minden témában, amivel az emberi elme foglalkozhat. A korszakok ezen bölcsességét a görögök teozófiának, azaz isteni bölcsességnek nevezték el, és a modern ember annak egy töredékével rendelkezik, amit ma teozófiának hívnak.

II. FEJEZET A HALDOKLÁS FOLYAMATA

A halál közeledése

Ha megadatna a kiterjedt látás képessége – nem a révületbe esett médium negatív pszichizmusa, hanem a pozitív, gyakorlott képesség az akarat irányítása alatt, éppúgy, ahogy a fizikai látás – akkor tételezzük fel, hogy a halál előterében vagyunk, 'látó szemmel' figyeljük valakinek az átmenetét ebből a világból a következőbe, aki idős kor vagy betegség miatt haldoklik. Rögtön felfedezzük a választ második kérdésünkre: 'tudatában voltak-e az elhunytak a halál közvetlen közelségének?' A válasz: 'általában nem'. A vér- és oxigénellátás elégtelensége az agy öntudatlanságához vezet, az álomba merülés folyamatához hasonlóan. Még ha szenvedés előzi is meg a halál közvetlen közelségét, ez a szenvedés megszűnik a vég előtt.

Mit fogunk látni, ha közvetlenül megfigyeljük a haldoklás folyamatát? Ahogy a halál órája közeledik, látni fogjuk ahogy a test életerői visszahúzódnak a végtagokból, és a szívben összpontosulnak, látható ragyogó, arany fényként. Ezután az érzékelés az alsó végtagokban nagymértékben csökken. Majd, minthogy a halál közeledik, az életerők még tovább húzódnak vissza a fej közepébe, az agy harmadik kamrájába, amely az én-tudat székhelye a fizikai élet során.

A haldokló személy fizikailag még lehet tudatos vagy öntudatlan. Ha öntudatlan, a halált megelőző kómában, a tisztánlátó számára az úgy látható, mint aki a teste helyett a fizikain túli tudathordozójában van. Ez a tudathordozó sokkal finomabb anyagból épül fel, mint az éter, és körvonalában pontosan a fizikai testre emlékeztet, valójában annak hasonmása. Megjelenésében különbözik a fizikaitól, amennyiben világító anyagból épül fel, ragyog, mintha belülről lenne megvilágítva, és olyan légkör veszi körül, ami állandóan változó színű fényként látható.

A lélek fizikain túli öltözéke

Az aurának, ahogy nevezik, ezek a színei a tudatosság állapotainak felelnek meg, és úgy tűnik, hogy az érzések és gondolatok minden változásának megfelelően módosulnak. Valóban, létezik egy valódi tudomány, amelyre utalhatok az elmúlással kapcsolatban, a tudatállapotok és az aura színei közötti összefüggések tudománya. Például egy együttérzési hullám valaki felé, aki szenved vagy bajban van, zöld színnel önti el az aurát, az intellektuális törekvés sárgával árasztja el. A kék szín áhítatos tevékenységet jelez, a lila szellemiséget, a rózsaszín bíborvörös sötétülve szeretetet. A vörös haragot és ingerültséget, a barna önzést jelez, stb. Ahogy megállapítottuk, ezek a színek láthatók a tisztánlátó számára, így az emberek auráját látva meg lehet mondani érzéseik és gondolataik milyenségét, amik legtöbbször kifejezésre jutnak, és amik felfedik vérmérsékletüket és jellemüket. Természetesen az ilyen képesség nem használható, csak engedéllyel és kutatási célokra.

Az ezüstoffonál

Így az aura látható a fizikailag öntudatlan, haldokló személy körül, aki fizikai testén kívül van, felette lebeg, de azzal összekapcsolja egy erőáramlat, ami kellemes, ezüstös fénnel csillog. Ez az áramlat a fizikai és a finom fizikai testek fejei között folyik, így kötve össze azokat. Ameddig ez az áramlás fennáll, addig lehetőség van a fizikai ébredésre. Ha megszakad, mint a halál pillanatában, akkor nincs többé lehetőség a visszatérésre. A látszólagos feléledés esetei valójában újraébredések olyan testekben, amelyek nem voltak halottak. Ezt írja le a kereszténység a következőképpen: „Minek előtte elszakadna az ezüst kötél, és megromolna az arany palaczkocská, [az éterikus hasonmás] és a veder [a fizikai test] eltörnék a forrásnál, és beletörnék a kerék a kútba. És a por földdé lenne, mint azelőtt volt; a lélek pedig megtérne Istenhez, aki adta volt azt.” (*Prédikátor Könyve* 12, 8-9.)

A fonál elszakad

A haldokló személy ideiglenesen visszatérhet testébe, és szemét kinyitva láthat jelenségeket a túlsó világból, említést tehet olyan emberekről, akik fizikailag nincsenek jelen. Ha elérkezik a halál tényleges pillanata, az 'ezüstoffonál' elszakadni, és az ember maga felemelkedni látszik, mintha felszabadult volna valamiféle gravitációs vonzás alól. Habár nem teljesen biztos, de hajlamos vagyok azt gondolni, hogy a halál pontos időpontja mindannyiunk számára ki van jelölve. Akár így van, akár nem, a pillanat eljön, a fonál elszakad, az ember megszabadul testétől, és többé nem ébred fel benne. A halál jelei megjelennek, földi élete bevégeztetett.

Az elmúlt élet áttekintése

Az ember a haldoklásnál csaknem minden esetben olyan öntudatlan, mint álomba merülésnél. Eltávozik, mondhatni, egy sóhajtással ebből a világból a következőbe. Általában el van foglalva egy visszatekintési folyamattal, amelyben az éppen befejezett élet eseményei tiszta megvilágításban elhaladnak lelki szemei előtt: az okok és okozataik, a sikerek és következményeik, a hibák és rendbetételük, mindezeket meglátja és összefüggéseiket felismeri. Ez az áttekintési folyamat nagyon fontos, mivel ebből szűrődik ki némi bölcsesség, az éppen lezárt élet eredménye. Ezért kellene szellemileg, érzelmileg és fizikailag nyugodtnak lennünk a halál előterében, nehogy túlzott gyászunkkal zavarjuk szerettünket ebben a fontos folyamatban. Ő most már a finomabb testében él, az érzelmi testben, ezért különösen érzékeny a gondolati és érzelmi energiákra. Nyugodtan, önmérséklettel fordítsuk felé szerető gondolatainkat, áldással és azzal a vággyal, hogy haladjon befelé a belső világokba. A teozófia arra tanít minket, hogy ne annyira saját nagy veszteségünkönél időzzünk hosszasan, mint inkább az ő szellemi gyarapodásánál, mert szellemi nyereség megszabadulni a fizikai testtől és korlátaitól, *mihelyt elvégezte értékes munkáját, de nem előbb*. Ez a teozófiai válasz a kérdésre: 'Tudatában volt-e az elhunyt a halál folyamatának?'

III. FEJEZET

A HALÁL UTÁNI ELSŐ TAPASZTALATOK

Az ébredés

Az áttekintés befejeződött, ezt egy teljesen öntudatlan időszak követi, ami harmichattól negyvennyolc óráig váltakozik, egyéntől függően. Ezután ébredés következik, és az elhunyt, gyakran még nem lévő tudatában annak, ami történt, körülnéz. Csaknem minden esetben barát vagy rokon várja őt; ha egy ilyen sem lenne, hogy üdvözölje, akkor a segítők nagy seregének tagja lép elő fogadására, akiknek az a feladatuk, hogy üdvözöljék az újonnan érkezetteket. Ezek a segítők magasan képzett szolgálatteljesítő sereg tagjai, akik megbízatása az a különleges munka, hogy segítsék az újonnan érkezetteket. (C.W. Leadbeater: *Invisible Helpers*, [Láthatatlan segítők]). Üdvözlik az újonnan érkezetteket, elmagyarázzák a megváltozott körülményeiket, és segítenek nekik hozzászokni azokhoz olyan könnyen, amennyire csak lehetséges. Csak néhányan, ha egyáltalán vannak ilyenek, lépnek be napjainkban abba a világba anélkül, hogy valamilyen segítő kéz fogadná és támogatná őket az első szakaszban. Ez a teozófiai válasz a kérdésre: 'Milyen életbe lépünk be halál után?'

Nem idegen tájék

Vajon milyen természetű is ez az élet? Itt elmondok valamit, amit talán nehéz elhinni, de amióta tudom, hogy igaz, és igen jelentős, ki kell mondanom. Az a világ, ahová barátaink távoztak, és ahová mi is készülünk, ha időnk elérkezik, nem idegen tájék, mivel oda minden éjjel elmegyünk, mialatt fizikai testünk alszik. Az alvást találóan és helyesen nevezik a halál ikertestvérének. Mi továbbmegyünk, és ugyanannak tartjuk azokat, mert mialatt a fizikai test alszik, abban a testben vagyunk ébren, amit a halál után fogunk használni. Álmaink részben az abban a világban élt élet zavaros emlékei, amelyeket az ébredést követően visszahozunk, mint például az a kellemes, légies, lebegő mozgást, amit a gondolat ösztönöz a fizikain túli világokban. Ebből egészen természetesen következik, hogy a halál utáni élet világa meghitt hely. Az alvás és a halál között a különbség az, hogy alvás alatt az 'ezüst fonál', ami testünkkel összeköt bennünket, nincs elszakadva. Halál esetében a fonál el szakad és minthogy nincs összeköttetésünk a fizikai testtel, abba többé nem térhetünk vissza.

A fizikain túli világ és a tudatosság állapota, amibe a halál során belépünk, két osztályból, illetve természeti síkból áll, az érzelmi vagy asztrális és a mentális síkból. Az előbbinek, az érzelminek emberi és angyali lakói vannak, a látvány és más formák láthatók az elhunytak számára (C.W. Leadbeater: *The Astral Plane* [Az asztrális sík]). Az utóbbinak, a mentálisnak, szintén megvannak a saját lakói és jelenségei, de az eltávozottak tapasztalása, mialatt ott élnek, szubjektívebb és egyénibb. (C.W. Leadbeater: *The Devachanic Plane*, [A devacsáni sík].)

A személyiség típusának és jellemének hatása

A következő általános elv, amit szeretnék kifejteni, az, hogy azok a körülmények, amelyekben egy személy halála után találja magát, nagymértékben függ vérmérsékletétől és annak az életnek a minőségétől, amit a fizikai síkon élt. Mi mindannyian személyiségünk ablakain keresztül látjuk a környező világot. A derűs természetű, barátságos egyén a halál után derűs, barátságos világra ébred, míg a mélabús, önközpontú hipochonder szomorú, lehangolt, némileg magányos világra – nem azért, mert az a világ magányos, hanem mert az önközpontú egyén senkit semmire nem ösztönöz és képtelen barátságot kötni. Szerencsére a fájdalom, az unalom és az elszigeteltség, amit az ilyen emberek tudat alatt maguknak létrehoztak, az étellel szembeni beállítottságuk megváltoztatására készíti őket.

IV.FEJEZET

KÜLÖNFÉLE TEVÉKENYSÉGEK A HALÁL UTÁN

A tudós halál után

Az általános megállapításokról az egyedi esetekre térve, a tisztánlátó kutatás egy olyan irányzatot tár fel, amely szerint az újonnan érkezettek haláluk után azon foglalkozások finomított formájára törekszenek, amelyek a Földön a leginkább foglalkoztatták őket. Így a tudományos kutató, akinek az igazság keresése volt az eszménye a Földön, úgy találja majd, hogy ugyanúgy keresheti ott is az igazságot, amint itt tette. Ugyancsak tapasztalja majd, hogy kutatásai sokkal gyümölcsözőbbek, mivel elhagyta a legsűrűbb anyag világát, sokkal finomabb anyagban tudatos, és közelebb kerül az okok világához. A magasabb tudatosságban és az okok világában az igazság és megértés fennmarad.

Az elhunyt úgy találja majd, hogy a dolgok szerkezetében és fejlődésében sok olyan tényező, ami korábban rejtve volt, most objektíven feltárul előtte. Azok a törvények és erők, amelyek hatása alatt az atomok bizonyos módon egyesülve a különféle elemek molekuláit alkotják, a protoplazma sejtté, majd az egyszerű sejt emberré fejlődése – a nagy titok a biológus számára – ezek a dolgok ott sokkal világosabban felfoghatók, mivel az Isteni elme és megtestesüléseinek működése mindenütt megfigyelhető.

Ennek áramló erői, amelyeknek ez a fizikai világ egy illuzórikus terméke, láthatók, csakúgy, mint a másik világban. A Logosz hatalmas mérnökei, azok a lények, akik ezen erők áramlását irányítják, a természet törvényeinek folyamatait működtetve és igazgatva – az Angyali Seregek – munka közben láthatók, így a tudományos kutató olyan világban találja magát, amelyben ténykedése sokkal gyümölcsözőbb, mint a Földön volt. Valóban, a halál utáni világban tudóscsoportokat találunk, akik személyiségük hasonlósága alapján gyűltek össze, elmélyülve megszokott, tudás iránti törekvésükben, laboratóriumokkal, megfigyelő és kutató állomásokkal ellátva, nemcsak kutatva, hanem tanítva is. Ott folyamatos oktatás folyik, az oktatók, mint a tudósok és más képzett munkások, saját hajlamukat követve idejüket olyan problémák megfejtésének szentelik, amilyenekkel munkájuk során találkoztak, és azt a munkát a tökéletesség magasabb szintjére emelik, mint ahogy az a Földön lehetséges volt. Néha az eszméket, amelyeket a belső világban fedeztek fel, a Földre inkarnálódott elmék fogják fel, mert a két világ lakóinak gondolatai között jelentős kölcsönhatás és csere történik.

A művész és a szépség keresése

Hasonlóképpen, a művész, aki számára a szépség a cél, úgy tapasztalja majd, hogy keresése sokkal inkább beteljesül, mint ahogy arra a sűrű fizikai anyag világában lehetősége volt. Legyen festő vagy szobrász, már nincs szüksége erőfeszítésre, hogy elképzeléseit visszaadja a Föld tompa színű festékeivel, mivel a másik világ készsége anyaga automatikusan és azonnal felveszi a művész gondolatának megfelelő alakzatokat. Látomása nemcsak tárgyyszerűen megjelenik előtte, hanem úgy találja, hogy legnagyobb örömére finomíthatja és újra formálhatja anyagát mindaddig, amíg a viszonylagos tökéletességet el nem éri. Így, mivel abban a világban a csoportokat sokkal inkább személyiségük hasonlósága, mint faji vagy családi kapcsolat hozza össze, közelebb érzi magát a hozzá hasonlókhöz, egy tagként a hasonlóképp munkálkodók sok csoportja egyikében, akik valamennyien a szépséget keresik, és arra törekszenek, hogy felsőbbrendű Énjüket a szépségen keresztül fedezzék fel.

A zene és a zenei formák

A zenész számára is nyitva van az út művészetének tágabb, mélyebb megértésére. A zenének a belső síkokon olyan oldalai vannak, amelyekről mi itt lenn általában keveset tudunk. A zenész azt tapasztalja majd, hogy például a hang ott nem annyira hallható, mint látható. Ha a fizikai zenét tisztánlátással figyeljük meg, azt látjuk, hogy a belsőbb világok ragyogó, világító anyagában formákat hoz létre, változásra készletti az érzékeny anyagot, színjátékos formákra a hang és a zene hatása sze-

rint. (A. Besant – C.W. Leadbeater: *Thought Forms* [Gondolatformák]) A belső síkokon a teremtés valóságos dallama hallható, az örök-kimondott Szó, a teremtés nagy szimfóniájának motívuma.

A finomabb világok anyagának ez a tökéletes érzékenysége a gondolat és érzelem minden változására a tanulmányozó első felfedezéseinek egyike, amint belső látása megnyílik. Úgy találja, ahogy mindazok, akik a halál alkalmával belépnek ezekbe a világokba, hogy a gondolat hatalmas erő, ami képes mások életére hatni, ahogy képes őt is segíteni, ha helyesen használja.

Az emberbarát

A hitújító, a szolgáló, a gyógyító, az orvos – mindegyik úgy tapasztalja, hogy ha belép ide, a szolgálat új világa nyílik meg előtte. Az orvos, ha igazi gyógyító lelkülettel rendelkezik, úgy találja, hogy férfiak és nők jönnek hozzá segítségért, torzult elmével, érzésektől gyötörve, olyan emberek, akik nyugtalan lelkiismerettel haltak meg, bevégzetlen feladatokkal, meg nem fékezett erkölcstelenséggel, rémlátomásokkal, megoldatlan mániákkal és egyéb pszichikai zavarokkal. Ezek az állapotok sokkal nagyobb mértékben forrásai az aggodalomnak ott, mint itt, mivel az ott az érzelmek világa. Az ilyen zavarral küszködő embereknek nagy szükségük van az orvos szolgálataira. Valójában egész nagy sereg munkálkodó szenteli magát azok belső összhangja és harmóniája megteremtésének, akiknek erre szükségük van.

Hátrahagyott üzlet

Az üzletember a távozását követő első néhány napon hajlik arra, hogy régi üzleti elveinek erejével hasson munkatársaira, de hamarosan látni fogja, hogy nem képes őket befolyásolni. Jelenlétére vagy gondolataira nem válaszolnak. Nem is tudják, hogy velük van. Szerencsére azonban az új élet tágabb érdeklődése és nagyobb szabadsága, az érzékeny és könnyű test, amit használ, annak felismerése, hogy az üzlet fő indítékai nem találhatók meg ebben az új szférában, következképp nem érdemes ezzel foglalkozni – mindezek hamarosan elvonják őt korábbi fizikai elfoglaltságától. A halál utáni élet valójában a legcsodálatosabb szabadság kezdetét jelentheti, mivel többé nem létezik az őrlő üzleti kényszerűség, ami kétségtelenül saját javunkat szolgálta, és ami itt foglalkoztatott bennünket, és hajlamos volt gondolatainkat és érzéseinket az anyagi dolgokhoz láncolni.

Például az élelem, ami a fizikai síkon egyik fő oka üzleti és személyes törekvéseinknek, a halál utáni életben elveszti jelentőségét, mivel mindaz a táplálék, amit finom testünk igényel, a légkörből automatikusan felszívódik. A levegő ott is, mint itt az Isten életerejével van feltöltve, ami a Napból árad, és mindent tartalmaz, ami a testi fenntartáshoz abban a világban szükséges. Felszívása és feldolgozása éppúgy tudat alatt történik, mint a lélegzés a fizikai síkon. Az étel ebből következően nem forrása üzleti tevékenységnek.

A ruházatot a gondolat alakítja ki. Mivel a másik világ anyaga azonnal reagál a gondolatra, ha valaki magát felöltözve képzelel el, akkor fel is lesz öltözve. Jóllehet különböző viseletekbe öltözteteni látni embereket, a korszakuk vagy fajuk divatja szerint, a legáltalánosabb ruházat egy kényelmes, laza ruha, amelynek színe és díszítése szándék szerint rögtön változtatható.

A közlekedés nem függ mások munkájától. A fizikain túli világban a gondolattól hajtva mozgunk. Ha valaki egy helyre gondol, az azt jelenti, hogy eljut arra a helyre, tetszése szerint gyorsan vagy lassan, olyan kellemes, lebegő mozgással, mint a repülés. A könnyű és könnyen felemelkedő vagy a levegőben finoman és gyorsan sikló testről való álmok gyakori emlékek a helyváltoztatás szokásos módjáról a halál utáni élet világában.

A hajlék a negyedik az üzleti és emberi törekvés fő forrásai közül a fizikai síkon, amit szintén gondolat hoz létre abban a világban. Ott is, mint itt, az emberek házak és városok gondolatformáiban gyűlnek össze. Visszavonultságra a halál utáni életben is szükség van, ugyanúgy, mint a Földön, de nem az időjárás miatt, mivel kedvezőtlen időjárási feltételek ott nem mutatkoznak.

Így az élet abban a világban ugyanolyan változatos és vonzó lehet, mint az élet ezen a Földön; valójában még inkább, mivel ott nem csak a tevékenységek szinte végtelen változatából lehet válogatni, hanem mindegyik tevékenység tovább folytatható hosszabb időszakon át, mint a Földön, ahol

bizonyos szorongató szükségletek táplálják az igényeket. Ott például nemcsak gyermekek megsegítésére működnek központok, és szolgálatok az újonnan érkezők és rászorultak számára, hanem ráadásul az emberi lények valamennyi normális, egészséges szellemi tevékenysége nagyobb világosságot, örömet és hasznosságot talál a tudás, a szeretet és a szépség segítségével.

Vallás és a vallásos élet

Vallási központok is vannak, és azon a síkon egy templomba lépve a vallás az imádkozót sokkal nagyobb magasságokba emeli, mint ami a Földön általában elérhető. Ez részint abból adódik, hogy az ima gondolat által teremtett tárgyai láthatók, részint, mivel ott az érzélem tisztább és erőteljesebb. A templom keleti oldalán nem annyira jelképek és színes üvegű ablakok vannak, mint inkább élő képek, talán a világ Megváltójáé, a szenteké vagy az angyali rendké. Ezeket az emberi gondolat által létrehozott elképzeléseket, mint élő közvetítőket használják, amelyen át a Nagyok szeretetüket és tudatosságukat öntik, és amit ők vezetőkként használnak áldásuk és erejük kiárasztására. Minthogy mindez látható ott az imádkozó számára, a vallásos szolgálatok olyan odaadást és viszonterzést ébresztenek, aminek mélységét csak ritkán lehet itt lenn tapasztalni, és olyan vallásos hitet keltenek, ami sokkal inkább alapul élő tapasztalásra, mint vak hitre.

A közbenső világokban levő élet csak átmeneti

A körülmények és tudatos állapotok egyikében sincs azonban állandóság. Minden átlagember, aki természetes halállal hal meg, eltérő sebességgel halad át az érzélem és elme világain, amíg az élet és tudatosság központja, ami a fizikai testbe inkarnálódott, vissza nem húzódik forrásába, ami az Én a kauzális testben. Habár vannak kivételek, ez az általános szabály, és a közbenső, asztrális világban a halál után eltöltött idő nagymértékben függ az elhunyt jellemében és érdeklődésében megnyilvánuló szellemiség vagy anyagiség szintjétől. Természetesen az a kívánatos, hogy olyan gyorsan haladjon át az érzelmek és a konkrét gondolatok világain, amilyen gyorsan csak lehetséges, a mennyei világ szépségébe, majd később a magasabb Énben való teljes újra elmélyülésbe.

Röviden ilyenek a teozófiai válaszok a három kérdésre: 'Milyen körülményekre ébred a lélek a halál után? Van-e az emlékezőképességgel, ragaszkodással, együttérzéssel és folytonos érdeklődéssel rendelkező személyiségnek folyamatossága? Van-e ott idő, üzlet, munka, feszültség, vagy az ember a halál utáni életben mentes mindezeketől?'

V. FEJEZET AZ EGYMÁST SZERETŐK ÚJRA TALÁLKOZÁSA

Maga a szeretet halhatatlan

Mivel gyászeset közülünk mindnyájunknak bizonyos mértékig osztályrészül jut, elkerülhetetlen, hogy életünk során sokszor feltegyük azt a kérdést, vajon a halál végleges elválasztást jelent-e, és hogy találkozunk-e ismét szeretünkkel?

Mit feleljen erre a nyomasztó emberi kérdésre a teozófia? Fogunk-e ismét találkozni, vagy a halál emberi személyünk azonosságának megszűnését hozza el, és így az emberi kapcsolat végét? A teozófia válasza: 'Igen, akik szeretik egymást, egészen biztosan újra találkoznak. Semmi, sem a halál, sem az újraszületés nem szakíthatja el az igazi szeretet kötelékeit. Maga a szeretet halhatatlan, sőt, a világmindenség legerősebb energiája. Az újra találkozás egészen biztos mindazok számára, akik valóban szeretnek.

Az újra találkozás ideje és helye

Mikor, hol és hogyan fogunk ismét találkozni szeretteinkkel? Az emberi természet oly különféle, és az élet olyan bonyolult, hogy az újra találkozás témájának kifejtése egyáltalán nem egyszerű dolog. Miközben a teozófia azt tanítja, hogy az újra találkozás bizonyos, ez nem történik mindig szük-

ségszerűen azokban a közbenső világokban, ahová a halál után belépünk. Az idő figyelembe veendő tényező. Ha szeretteink halála után néhány hónapon belül halunk meg, közvetlenül oda kerülünk, ahová ők távoztak. Ha közben több év telik el és ők már a tudatosság mennyei állapotába vonultak vissza, akkor, ha időnk elérkezik, egy rövid időszakot nélkülük töltünk, amíg mi is belépünk mennyei világunkba. Akkor nagy felfedezésben lesz részünk. Látni és tudni fogjuk, hogy az ő mennyországukban lelkileg, tudatosságuk teljes világosságával velük vagyunk, amióta csak oda beléptek, mivel a mennyország soha nem lehet mennyország szeretteink jelenléte nélkül.

Sok lakhely

Ez nehezen érthető gondolat, ugye? Tudom, hogy ez a teozófiai nézet egy magunk által teremtett, egyéni mennyországról, amelyben az újra találkozás történik, első látásra ellentétesnek látszik például a keresztény tanítással. Arra kérem önöket, ne utasítsák ezt rögtön vissza, mert ez gyönyörű igazság, ami nem mond ellen az eredeti kereszténységnek, mivel Urunk hivatkozik arra, mondván: „Az én Atyám házában sok lakóhely van.” (János, 14,2) Egyszerűen kifejezve elmondható, hogy ha azok, akik szeretnek bennünket, meghalnak és belépnek mennyországukba, gondolataik és szeretetük létrehoz rólunk egy formát, ami mindig előttük van. Ez a forma nem pusztán gondolatforma, mivel mi lényegi Énünkben, mint szellemi intelligenciák, azonnal használjuk ezt a gondolatformát, ahogy nevezni lehet, mint a bensőséges érintkezés és szellemi kapcsolat eszközét. Ha meghalunk, tapasztalni fogjuk, hogy egész idő alatt teljesen velük voltunk. Másfelől bennünket is hasonlóképpen vesznek majd körül mindazok, akiket szeretünk. Ily módon mindegyikünknek megvan a halál utáni egyéni mennyországa, ahol tökéletes boldogságban és békességben élvezzük majd az újra találkozást mindazokkal, akiket igazán szeretünk.

Újra találkozás a Földön

Azonban ez még nem minden. Amint már említettem, bizonyosan ismét találkozunk szeretteinkkel fizikailag is. Ez a teozófia nagy és vigasztaló felfedezéseinek egy további része, amelyik azt tanítja, hogy a mennyei élet után, ami általában sok földi évszázadon keresztül tart tökéletes boldogságban, visszatérés következik a Földre. Az a tanítás, hogy az ember egymást követő földi életeken keresztül fejlődik a szellemi tökéletességre, a vizsgálatok során a szó szoros értelmében igaznak bizonyult. Az ember szelleme tényleg új testben ismételtlen újraszületik. Minden egyes életében egy kicsivel többet bontakoztat ki vele született képességeiből, további készségeket fejleszt, mélyebb bölcsességet, nagyobb szellemi meglátást, nemesebb szeretetet valósít meg, és ez a folyamat a tökéletes ember szellemi képességeinek elérésében teljesedik ki. (Geoffrey Hodson: *Reincarnation: Fact or Fallacy?*, [Reinkarnáció: tény vagy tévedés?]) Ezekben a folyamatos újraszületekben mi, akik mélyen szeretjük egymást, biztosan ismét találkozni és szeretni fogunk. Valójában ennek az életnek a bajtársiassága és ragaszkodásai, ha erőteljesek, csaknem bizonyosan folytatásai és megújulásai ugyanazon kötődéseknek, amelyek a megelőző életekben formálódtak.

A szülők, akik új testtel látnak el bennünket, gyakran maguk is a múltból eredendően szeretteink. Fiú- és lánytestvéreink a családban valószínűleg előző inkarnációinkból származó kötelékkel kapcsolódnak hozzánk. Kollégáink és munkatársaink, sok embertársunk, akik most velünk dolgoznak, a közelünkben élnek, vagy elégedettek velünk, vagy nem, mivel kötésekkel kovácsoltunk egymással az előző életekben, és azok a múltbeli tapasztalatok ismét összevonzottak bennünket ebben az életben. Ha életünkbe egy vagy több különleges személy lép be, akik legmélyebb szeretetünket váltják ki, akinek a jelenléte öröm, távolléte veszteség, akkor egészen biztosak lehetünk abban, hogy az a múltból történt újra találkozás.

Szeretet – egy korábbi kötődés megújítása

Ez az oka a 'szerelembe esés'-nek nevezett tapasztalat rendkívüli erejének és furcsa kiválasztási képességének. Habár a tényleges múltbeli eseményekre általában nem emlékezünk – néha igen – a szívet megmozgatja az újra találkozás, felismeri, üdvözli és ismét szereti a hosszú idővel ezelőtt

szeretett személyt. Így a halál okozta elválás, ami oly véglegesnek tűnt, valójában nem az. Az elválás szabálya nem visszavonhatatlan. Ellenkezőleg, a halál utáni újra találkozás biztos a mennyben, és újra meg újra itt a Földön is. Egy napon, egymást követő életeink és változatos tapasztalataink ereje következtében beteljesül az emberi létezés célja. A fejlődés eljuttat bennünket „az érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kor mértékére”, amint Szent Pál oly szépen leírta nekünk az emberi beteljesülés csúcspontját (Pál lev. az Efezusbeliekhez 4,13.). Akkorra természetesen eloszlik majd a halál káprázata. Azután nem lesz többé elválás, mivel halhatatlan, szellemi természetünk tökéletes megvalósításában fogunk élni.

VI. FEJEZET AZ ÖNGYILKOSSÁG

Az önzetlen indíték

Az előző fejezetekben a szokásos halál utáni helyzeteket tekintettük át. Az öngyilkosság, a hirtelen halál és a születés előtti halál eseteiben bizonyos eltérések vannak. Az öngyilkosságot a halál utáni tapasztalás legalább háromféle változata követi. Ha önzetlen indítéka volt, a megrázkódtatást követően, ami a hirtelen halált általában kíséri, az elkövető személy megállapodik az új életben az előzőleg leírt feltételek között. Ilyenkor általában nincs kóma és az embernek nincs ideje fokozatosan hozzáigazodni a megváltozott életfeltételekhez.

A menekülési indíték

Azok, akik azért dobják el életüket, hogy elfogadhatatlan helyzetekből meneküljenek, öntudatlanságba süllyedhetnek, amint elhagyták a fizikai testet, és a természetes halál időpontjáig abban az állapotban maradhatnak. Azután felébrednek, és a megfelelő törvények és feltételek lesznek érvényesek rájuk. Eltekintve az olyan abnormális eseménytől, mint az öngyilkosság, az ébredésnek ez a ténye a fizikai élet természetes végének bekövetkezésekor azt sugallja, hogy van a természetes halálnak egy meghatározott időpontja, amit természetesen részben életvitelünk szab meg mindegyikünk esetében.

A vágy áldozatai

Azok tapasztalása, akik az öngyilkosság harmadik fajtáját követik el, még kevésbé irigylésre méltó. Az ilyenek durvák és érzékiek, fizikai létezésüket az élet teljében fejezték be, szenvedély vagy félelem által vezérelve. Erős vágyaik ezután Földhöz kötve tartják őket. Hasonmást látnak a fizikai sík finom anyagában és a köztes világban élnek, a fizikai és a túlvilág között. Vágyaktól és szenvedélyektől űzve, amelyeket nem tudnak kielégíteni, elégtételt keresnek a fizikai világ érzéki és élvezeti helyein, és megpróbálják tudatukat az ottani iszákosokéval vagy élvhajhászokéval egyesíteni. Ilyen helyzetben a fizikai síkon élők vágyaik felerősödését tapasztalják, úgy hogy ez a kapcsolat, még ha nem is tudnak róla, ugyanolyan ártalmas lehet számukra, mint a Földhöz kötött lelkek számára, akik rajtuk keresztül keresnek kielégülést.

Öngyilkosság, a mélységes tévedés

Ennek a tudásnak a birtokában levő teozófus szemében az öngyilkosság mindig tévedés. Ideiglenesen megold bizonyos problémákat, ez igaz, de újakat vált ki; mivel végső fokon minden kötelességet teljesíteni kell, minden adósságot meg kell fizetni, minden fájdalmat át kell élni. „Isten nem csúfoltatik meg; mert amit vet az ember, azt aratja is.” (Szt. Pál levele a Galatiabeliekhez 6,7.) Épp ezért, bölcsőbb dolog elfogadni és elviselni a nehézségeket, nem számít, mennyire fájdalmas, mint fenntartani és erősíteni azokat kikerülésük megkísérlésével, és az ön-megölés további bonyolításával, amiből eredő karmikus visszahatás kedvezőtlenül befolyásolja a soron következő inkarnációkat.

VII FEJEZET A TISZTÍTÓTŰZ

Az önmagunk által teremtett szenvedés

Az a személy, aki valamilyen bűn szorításában hal meg, a fizikai halál után komolyan szenved. Ilyenkor az érzelmi testében él, ennél fogva sajátságos, kízó epekedését eddig nem ismert erősségűnek tapasztalja, amikor a fizikai test anyaga már nagyon csökken és letompul. Minthogy nincs más módja a bűn jóvátételének, az kiég benne, néha heves szenvedés árán.

Ha valahol is létezik pokol, akkor ez az erős, kízó, kielégítetlen vágy állapota. Az ilyen pokol azonban legalább négyféle szempontból tér el az ortodox vallás poklától. Először is, ez nem hely, hanem a tudatosság egy állapota, mint a mennyország. Mindkettőben csak a tudatossága szintjének megfelelően lehet az ember, bárhol legyen is a teste. Másodszor, ezt a szenvedést nem valamiféle külső hatalom ítélete szerinti büntetés mérte az emberre, hanem az ember saját maga okozta, mint valamennyi szenvedését és valamennyi örömét. Mindkettő automatikus aratása az azt megelőző vétésnek. Harmadszor, a kielégítetlen vágy okozta szenvedés nem tart örökké. Még egy emberi apa sem olyan logikátlan és kegyetlen, hogy örök büntetéssel sújtsa fiát egy valamikor elkövetett bűnért. Éppen ellenkezőleg, a halál utáni szenvedés, amit egy legyőzetlen bűn eredményez, csak addig tart, amíg a folytonos belemerülésre fordított energiából telik. Ha ez az energia elfogy, az ember felszabadul alóla, és belép a rendes, halál utáni életbe.

A megtanult lecke és az elért fejlődés

Az utolsó különbség a valóság és az ortodox keresztény pokol-elmélet között az, hogy az ilyen szenvedés semmi esetre sem hiábavaló tapasztalat. Ellenkezőleg, nagyon gyümölcsöző lehet, mivel elég erős befolyással van a szenvedő tudatára ahhoz, hogy hatással legyen a következő fizikai inkarnációra, amelybe valószínűleg úgy születik bele, hogy ellenszenvet fog érezni a bűn iránt, ami neki oly sok szenvedést okozott. Ilyen okok miatt kétségtelen, hogy a közvetlenül a síron túli körülmények tisztítótűznek tekinthetők.

'Balesetek'

(A képzett teozófus nem ismeri el a baleseteket a szó elfogadott értelmében. Az ember valamennyi tapasztalatát az életcikluson át, amelynek részei a leszállás a születésbe, a születés, a fizikai élet, a halál és felemelkedés vagy visszatérés, saját maga hozta létre az ok-okozat törvényének megfelelően. Egyetlen csekély igazságtalanság sem érheti soha az emberi lényt. Az ember saját maga törvényhozója, saját fizikai sorsának teremtője.)

A hirtelen halál ideiglenes sokkot okozhat, a szerencsétlenség pánikot. A Földön elkövetett gonosz cselekedetek tudata és a lelkiismeret hangja gyötörheti az elmét. Előfordulhatnak legyőzetlen bűnök, teljesítetlen kötelezettségek, pszichikai összeütközések és megoldatlan komplexusok, soha ki nem elégített heves vágyakozások, amelyek okozhatnak és okoznak is átmeneti szenvedést a halál után. Szerencsére van segítség. Segítők fogadják, vigasztalják és vezetik azokat, akik segítséget szenvednek. Ezek a segítők ez által egyfajta folytonosságot találnak a halál utáni életben, szolgálót, amit adtak, vagy szerettek volna adni a Földön.

VIII. FEJEZET A KATONA A HALÁL UTÁN

Halál az ütközetben

Megölt katonák gyakran vállalják az újonnan érkezők segítésének feladatát, nem szokatlan, hogy először saját bajtársaikét, akik hamarosan követik őket. Amint említettük, a rendes halál pillanatában az elhunyt általában az éppen befejezett élet áttekintésével van elfoglalva. Hirtelen halál esetén, mégis sok esetben nincs sem visszatekintés, sem nyugalmas szünet. Csak egy rövid időköz választja el a tudatosságot ebben a világban a következőben történő tudatra ébredéstől.

A katona, aki általában a levegőben lebegve találja magát, ezért képes lenézni megszűnt testére, és lezuhant repülőgépre vagy járművére, ha ilyent használt. Ennek következtében gyorsan észleli, hogy mi történt, és felfogja azt az alapvető tény, hogy habár teste meghalt, ő még tovább él. Még teljesebben élőnek találja magát, mint bármikor, életerővel telve, az élet és mozgás nagyobb szabadságát élvezve, mint amit a Földön ismert. Hacsak nem merül fel körülötte valami nagyon drámai dolog, gondolatai rendszerint a család és otthon körül forognak, a gondolat hajtja azokhoz, akiket szeret, a családjához. Nem tudja megállni, hogy ne bánkódjon értük amiatt a fájdalom miatt, amelyről tudja, hogy hamarosan részük lesz benne.

Láthatatlan segítség

Mindazokhoz hasonlóan, akik meghalnak, és szeretteikre gondolnak, akik még a Földön vannak, ő is szeretné biztosítani szeretteit arról, hogy nincs halál, hogy a test elmúlása ellenére ő még él, még szeret, még meglátogatja őket. Néha erőteljes gondolata lehetővé teszi valakinek, hogy meglássa őt, vagy ösztönösen tudja, hogy bár elhagyta testét, egy finomabb formában jelen van. Azután bajtársainak és a katonaélet szokásainak emléke általában visszaviszi őt katonai egysége környezetébe. Ott találkozik velük, üdvözli őket, és azok, akik előtte távoztak el a másik világba, segítik őt. Találkozik másokkal, akik újabban érkeztek, és ahogy rá kerül a sor, elkezdhet segíteni nekik, ahogy neki is segítettek.

Valójában a hadsereg sok tagja, akiket csatában öltek meg, igyekszik belemerülni a magasan szervezett szolgálati rendszerbe a sebesült, haldokló és elhunyt bajtársak megsegítésére, ami teljes üzemmel működik minden háborúban. Ez nagymértékben segíti őket, és mialatt szolgálnak, gyarapodnak tudásban és erőben, felfedezve és megértve működés közben az emberi fejlődés törvényszerűségeit és folyamatait, a tökéletes szellemi képességek elérésére.

Korai újraszületés, a meglévő érzelmi és mentális testek megtartása

A csatában megölt katona történetesen vagy visszavonul a finomabb, fizikai feletti birodalomba, amint teszik ezt, akik természetes módon hagyják el testüket, vagy gyorsan újraszülethet, kisgyermekként újra elkezdve a fizikai életet, de megtartva felnőtt személyiségét. Egy ilyen gyors újraszületés fejlődésbeli előnye jelentős lehet, és lehetővé teheti számára, hogy sokkal gyorsabban haladjon szellemi célja felé, mint rendes esetben. Többlettudás, képesség, tapasztalat és erő, valamint alkalom a megelőző élet vágyainak és törekvéseinek beteljesítésére, ami szokásos esetben a következő újraszületés idejére maradt volna, ezek az azonnal megnyert előnyök, ha az elhunyt katona elfogadja a gyors újraszületésnek ezt a különleges kiváltságát.

Ösztönös emlékezés

Ismeretes többek között egy eset: egy háborús időben született gyermek, bár nagyon fiatal volt, elkezdett menetelni a családi kertben, botot helyezve vállára, vezényszavakat kiáltozva láthatatlan csapatoknak. A gyermek jelenlegi életének semmilyen tapasztalása, sem környezeti behatása nem adhatott okot ilyen hajlam létrejöttére. Csaknem bizonyosan abból a tényből származott, hogy a gyermek testében egy nemrég elhunyt katona született most újra. Ilyen gyors újraszületések gyakran történnek abban az országban, sőt abban a környezetben, ahonnan az elhunyt katona érkezett. Az újra találkozás és a megelőző élet gyöngéd kötelékeinek megújulása ezért semmiképp sem lehetetlen, mégha közvetlen visszaemlékezés és felismerés általában nem is kerül napvilágra.

Bátorság a gyászban

Mielőtt befejezném témánknak ezt a részét, engedjék meg, hogy idézzek néhány sort Lord Moran könyvéből, *The Anatomy of Courage* [A bátorság anatómiája]-ból. A katonákat érő korai halálról írva, ezt mondja: „Kellemes megoldás a csatamezőn ez a vég. Egy életének tavaszában élő emberhez érkezik el, mielőtt kor és betegség beszennyezné testét, és a városok forgalma foltot ejtene lelkén. Rövid emberlétét férfiak között élte, megismerve bennük a legjobbat, és eltávozott békében egy világ szálnalmas küzdelmétől érintetlenül és veretlenül.”

A következő vers Nigel Tangye-től a *The Spectator* c. londoni folyóiratban jelent meg, Nagy-Britannia II. világháborús csatája idején egy eszményi és bátor magatartást példáz valamennyi gyászestére, és különösen egyik szerettének a csatamezőn történt hirtelen elvesztésére:

„Hétfőn, a *The Times* első oldalán olvastam:
Gyászjelentés Pamela halottjáról

Rövid utalás állt Michael ... RAF [légierők]
múlt csütörtöki haláláról,
Alatta a hitnek ezzel az emlékművével:
'Pilótáink egyike már biztonságban van'.”

IX. FEJEZET A GYERMEK A HALÁL UTÁN

Kétféle folyamat

A gyermek a halál után vagy a felnőttél sokkal kevesebb tudatossággal tölti be a rendes életciklust az érzelmi és mentális síkokon át, vissza az Én szintjéig, vagy gyorsan reinkarnálódik. Az első esetben, ahogy gyakran nevezik, a második halálnál, elhagyja az érzelmi testet, és a tudatosság a mentális testben működik tovább, ott tökéletes boldogságot és békét lelve. Ez az állapot bizonyos fokig megfelel a hagyományos Édenkertnek. Ebben az állapotban a gyermek, mint mindenki, aki befejezi az élet és halál ciklusát, olyan eszményi és szellemi törekvések gyümölcseit aratja le, amiket koránál fogva megtapasztalhatott. Ezután elhagyja a mentális testet, és a tudatosság, amelyik megtette a zarándokutatót, visszatér a belső Én-be, azokkal a tapasztalatokkal gazdagodva, amelyeken áthaladt.

Gyászoló szülők ismét visszakapják gyermeküket

A gyors reinkarnáció is egészen általános lehet, különösen nagyon fiatalon meghalt gyermekek esetében. A természet felé esedékes adósságot, ami egy előző életben történt kihágás miatt keletkezett, most törleszteni kell. Ezután nyitva áll az út a fizikai inkarnációba való sikeres újbóli belépésre, annak minden fejlődési előnyével, ugyanazt az ifjúkori mentális és érzelmi testet megtartva. Ha az anya két-három éven belül ismét várandós lesz, az új baba teste hordozója lehet a meghalt gyermek Ego-jának. Úgy tűnik, néhány anya ösztönösen tudja, hogy ugyanaz a szellemi lény tért vissza hozzájuk. Sokan biztosítottak erről, és az érdeklődésükről és örömukről, amint megfigyelték, hogy az új gyermek megjelenése és természeti hajlamai alátámasztották ezt a feltevést. Az új inkarnáció ezután a szokásos módon folytatódik.

Biztos újra találkozás

Így látjuk, hogy még ha meghalt gyermekeink nem is térnek vissza hozzánk, nem veszítettük el teljesen őket; még velünk vannak, mint valamennyi elhunyt szerettünk, itt és most mindannyian körülöttünk vannak, de átmenetileg látásunkon kívül. Habár általában az ahhoz szükséges látás hiánya miatt nem látjuk őket, sem végleg nem hagytak el bennünket, sem létezni nem szűntek meg. Ha valóban szeretjük őket, halhatatlan énként egy az övékével örökre, és ha alszunk, élvezhetjük szemé-

lyes társaságukat. Ha időnk elérkezik, hogy belépünk a magasabb világokba, ismét találkozunk, és abban az újra találkozásban felismerjük mindazok elmúlhatatlan egységét, akik igazán szeretnek.

X. FEJEZET HOGYAN KÉSZÜLJÜNK FEL A HALÁLRA

A mennyország, ami vár bennünket

A fokozatos visszahúzódás az anyagiból a szellemibb világok felé, ami általában a halállal kezdődik, a tökéletes boldogságba és beteljesülésbe való belépéssel éri el csúcspontját. A páratlan boldogságnak ez az állapota valóban mennyország, mivel benne minden törekvés teljesül, minden önzetlen szeretetérzés tökéletesen kifejeződik. A mennyben, ahová az eltávozottak a halál utáni életnek ebben a második szakaszában visszahúzódnak, valamennyi szeretettüket közvetlenül jelenlévőnek érzékelik, minden igazság, szépség, béke, szeretet és boldogság, amit az elhunyt tapasztalni képes, gyógyítja, felemeli és átneveli a lelket fontos és gyümölcsöző földi tartózkodását követően.

Itt megértjük az ok és okozat törvényének pontos működését; mivel valamennyi halál utáni tapasztalatunk a földi élet során mozgásba hozott okok következménye. Bősége pontosan arányos az okozott érzelmek, gondolatok és törekvések mélységével. Mindenütt, itt is és azután ott is létezik az ok és okozat törvénye, ami biztosítja minden emberi lény számára az igazságosságot. Ezért egy nemes, önzetlen fizikai élet a legjobb felkészülés a halál utáni életre.

Nem kell félni

Mit ajánljunk fel a halálnak? Bizonyosan nem félelmet, inkább üdvözlést, csaknem úgy, mintha nyaralásra csomagolnánk össze a földi élet kimerítő, de fontos és értékes tapasztalásai után.

Valaki helyesen írta le a halál közeli érkezéséről:

„A lélek csomagol, és szárnyra kél,
Mint a tavaszt kereső költöző fecskék”

Szöhet-e az ember terveket a test halála utáni életéről? Minden bizonnyal, mert, amint az imént említettem, az ok és okozat törvénye egyaránt működik a fizikai és fizikain túli életben. Ezért mind-egyikünk folyamatosan hozza létre a saját halála utáni körülményeit mindennapi gondolataival, indítékaival, érzelmeivel, szavaival és tetteivel. Ha nemesen, szépen és önzetlenül élünk, mialatt még a Földön tartózkodunk, annak megfelelő arányban biztosítjuk magunknak a boldogságot a másvilágon.

Nincs halál

Látjuk tehát, hogy nincs mitől félni a fizikai halál után. Az egyén ritkán van tudatában a testéből való végleges távozásnak. Nyugodtan, békésen, fájdalom nélkül távozik el, mint az elalvásnál. A halál a legtöbb ember számára kiszabadulás egy szabadabb, boldogabb életbe. A születés nem kezdete, a halál nem vége az emberi létezésnek. Csak a test születik meg a fizikai születéssel. Csak a test szűnik meg a fizikai halállal. Mind a születés, mind a halál visszatérő események a földi életek hosszú sorozatában, csak ezek segítségével válik lehetővé a feljutás igazi, halhatatlan Énünk teljes szellemi megismeréséig, más szavakkal az adeptusságig. Az igazi Én számára nem létezik halál. Mindegyikünk Isten halhatatlan gyermeke. A halál csak annak szemében létezik, aki meglátja, és csak a fizikai testet érinti, azt, amelytől való megszabadulásunk nagymértékben mentesít az anyag elvakító hatalmától. A fizikai test és a fizikai világ anyaga túl gyakran takarja el előlünk a szellemi valóságot, ami körülöttünk és bennünk van, éppúgy, mint ahogy a nappal fátyla rejti el előlünk az örökké fénylő csillagokat.

XI. FEJEZET A LÉLEK HÉT ÖLTÖZÉKE

A továbbélés problémájának teljes személyes megoldását mindenekelőtt a halhatatlanság személyes megtapasztalása és annak ismerete jelenti, hogy az ember igazi egyénisége független a fizikai létezésétől, és különbözik az Én átmeneti fizikai burkától. Ezt a tapasztalatot a még Földön élők is megszerezhetik. Tiszta étellel és rendszeres napi elmélkedéssel a belső Szellemről, az igazi Én-ről, az 'élő Isten'-ről, aki számára a test templom. Ez a belső Én felfedezhető és annak halhatatlansága közvetlenül megismerhető. A teozófiai irodalom útmutatást kínál a legmagasabb igazságokról való körültekintő gondolkodáshoz és meditációhoz.

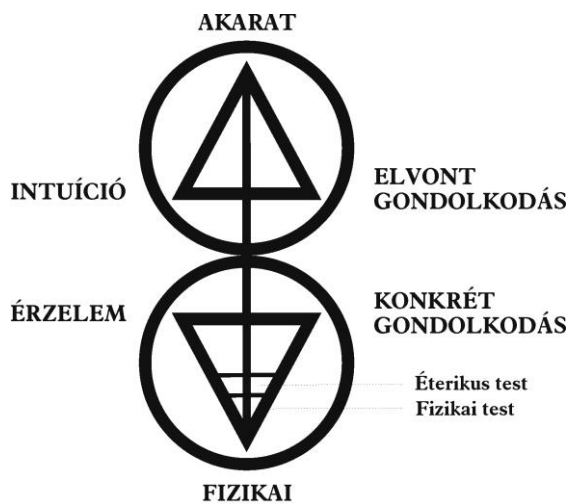
Mélyebb gondolati kulcs a továbbélés és a halál utáni körülmények kérdésének megoldásához az ember hét testének ismerete. Ezek a következők:

- a fizikai test,
- az éteri hasonmás,
- az érzelmi vagy asztrális test,
- az alsó mentális test; a konkrét gondolkodás eszköze,
- a felső mentális test; az elvont gondolkodás eszköze,
- az intuíció eszköze,
- a szellemi akarat eszköze.

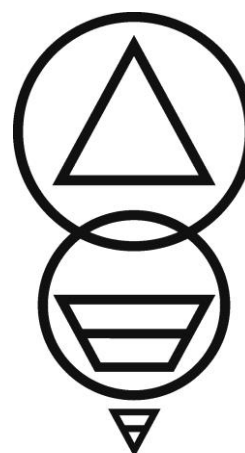
A két ábra

A következő két ábra részben szemlélteti ezt az osztályozást. Az 1. ábra megmutatja az ember hét testét az élet folyamán, a csúcsával felfelé mutató háromszög jelképezi a Szellemi Hármasságot, az ember halhatatlan Én-jét, a csúcsával lefelé mutató háromszög a halandó személyiséget. A körök, amelyekbe mindkét háromszög bele van foglalva, utalnak az ember felsőbbrendű Én-jének fénylő aurájára. (C.W. Leadbeater: *Man, Visible and Invisible*, [A látható és láthatatlan ember])

A 2. ábra mutatja azokat a változásokat, amelyek a halál pillanatában történnek, és azt, hogy azok viszonylag mennyire jelentéktelenek. A fizikai test és éteri hasonmása elválnak az elhunyt személy többi részétől, aki ekkor csak a tudatosság öt hordozójával van felruházva. Az Én-ségi és a személyiségi aurát szemléltető két kör azonban elkezd egybeolvadni, jelezve a folyamatot, ami a halált követően általában megkezdődik, a fokozatos visszahúzódást a személyes lélek magasabb rendű, szellemi Én-jébe.

1. ÁBRA
AZ EMBER SZELLEME, LELKE
ÉS FIZIKAI TESTE

2. ÁBRA
A TERMÉSZETES HALÁL
PILLANATÁBAN

A kísértet

A halál során azután az ember elhagyja a fizikai testet és az éteri hasonmást, a fizikai életerő tárolóját. Csaknem együtt bomlanak fel, az éteri hasonmás általában hozzáidomul a fizikai test alakjához a folyamat során. Rendes temetés esetén eltelik bizonyos idő, mialatt az éteri hasonmás különvált a fizikai testtől, és a sír felszínén vagy a levegőben közvetlenül felette lebeg. Ez az elhunyt személy kísértetének vagy szellemének egy formája, ami bizonyos körülmények között átmenetileg mozgásba jön, így könnyebben meglátható. Hamvasztásnál mind a fizikai, mind az éterikus test gyorsan megsemmisül.

A második halál és a burok

A háromszoros belső Én ezután érzelmi és konkrét gondolati testeibe öltözik. Ezeket, mint a tudatosság különböző fokozatú eszközeit használva a lélek áthalad a halál utáni élet közbenső, asztrális szakaszán. Végül elhagyja az érzelmi testet, amire mint második halálra utaltam, és a test lassan megsemmisül. Bizonyos körülmények között átmenetileg ez is feléledhet, egy spiritiszta médium és kör, természetszellemek, elhunyt személy vagy mágus energiájának segítségével. Amikor így feléled, ez a 'burok' a fizikai élet bizonyos emlékeivel és a fizikai személyiség számos tulajdonságával rendelkezhet. Nem tud gondolatokat teremteni, sem médiumokon keresztül olyan értelmesen kapcsolatot tartani, mint amire az elhunyt a Földön képes volt. Ez a levetett asztrális test semmiképp sem tévesztendő össze az ember igazi szellemével, a legbelső lakóval, és ennek megfelelően nem nevezhető 'szellem'-nek sem.

A befejezett ciklus

Ha a fizikai testet már levetettük, a tudatosság központja visszahúzódik gyorsan vagy lassan, az elhunyt állapotának megfelelően, a közbenső vagy asztrális világon keresztül, hogy fokozatosan behelyezkedjen a mentális testbe, a konkrét gondolkodás eszközébe. Amint előbb leírtuk, ekkor a mennyországszerű létezés áldott boldogsága kezdődik. Utoljára ez is a vége felé közeledik, a mentális testet is elhagyjuk és a tudatosság teljesen az *Augoeides*-ben, a fényttestben, a kauzális testben, az elvont gondolkodás hordozójában összpontosul. A távozás és visszatérés emberi ciklusa így befejeződik és a reinkarnáció folyamata az új halandó eszközökben megkezdődik.

Az alacsonyabb különválása a magasabbtól

Az öntudatosság központjának a fizikaiból a szellemi hordozókba való visszahúzódása folyamatosan fokozatosan történik az elhunyt személyiség szellemi tulajdonságainak elválasztódása alacsonyabb ösztöneitől, érzéseitől és emlékeitől. Ahogy fentebb említettük, a magasabb rendű tulajdonságok a belső Én-be húzódnak vissza, az alacsonyabb rendű maradványt pedig az Én eldobja. A halhatatlan Én, az Akarat, Bölcsesség és elvont Intelligencia szellemi egyénisége ezután a boldogság állapotában létezik, amit mennyországi vagy mennyországszerű életként emlegetünk, amit a hindu és buddhista filozófia devacsán-nak vagy az 'Istenek helyének' nevez. Az elhunyt tudatos, korábbi földi személyiségének magasabbrendű érzéseivel, törekvéseivel, lelki tulajdonságaival, sőt hajlamaival, vagy inkább ezek lényegi részével belép a devacsán-ba. Az egykori személyiség érzékeiből, vágyai és hajlami nem tapasztalhatják meg a devacsán-t. Azokat az Én hátrahagyja, hogy hordozójukkal, az asztrális testtel eloszoljanak a Föld légkörében. Amint ez a test felbomlik, elemei visszatérnek az eredethez, amiből a test számára eredetileg vették.

A halandó és halhatatlan ember

A teozófia úgy tanítja, hogy az ember hét részre tagolt az élet folyamán, öt részre közvetlenül a halált követően, majd később négyre, és a devacsán-ban pedig háromra. Az ember halhatatlan szellemi természetében az egyéniséget alkotó rész az elvont elme hordozójában összpontosul, ami maga is öltözik a szellemi bölcsesség és szellemi akarat azon szintjén. Ily módon a belső egyéniség hármasság, egy hármasságot alkotó Istenség, az Akarat, Bölcsesség és Intelligencia képességeivel megáldva, és ez, mint meglepítő rész kapcsolódik össze a testet öltés alatt a négy személyes testtel a Sûtrátma vagy életfonal, az 'ezüstfonál' segítségével.

Egy erő és egy élet

Az ember alkotórészeinek vagy testeinek ezen hetes osztályozása ellenére sem szabad megfeledkezni arról, hogy ezek valamennyien egy szellemi (isteni és emberi) lény megnyilvánulásai. A halál után a pusztán emberi, földi sajátosságokat és alkotóelemeket leveti, míg a magasabbrendű mentális elemnek az az isteni Lényege, ami hátramarad, makulátlanul tovább él. Ez, egyesülve az Én szellemi bölcsességével és szellemi akaratával, alkotja az ember halhatatlan Én-jét, ami mentes a haláltól, és az egymást követő földi életek eredményeképpen az adeptusságig fejlődik.

Egy adeptus tanító a következő a szavakkal írta le a fizikai élet folyamatát és áttekintését, ami a test halálakor végbemegy: „Az utolsó pillanatban az egész élet visszatükröződik emlékezetünkben, és képről képre, egyik eseményről a másikra felbukkan az összes elfelejtett zugból és sarokból. A haldokló agy erős felsőbb indítéktól vezérelve kényszeríti az emlékezetet, és az emlékezet hitelesen helyreállít minden benyomást, ami gondjaira lett bízva az agy tevékenységének időszaka folyamán. Természetesen a legerősebb benyomás és gondolat válik legelevenebbé, és úgyszólván túléli a többit, ami most elenyészik és örökre eltűnik, és csak a devacsán-ban jelenik meg újra. Egyetlen ember sem hal meg tébolyodottan vagy öntudatlanul, ahogy néhány fiziológus állítja. Még az elmebetegnek, vagy a delírium tremens-ben szenvedőnek is lesz a halálakor tökéletesen világos pillanata, habár már nem lesz képes úgy beszélni a jelenlévőkhöz. Az ember gyakran tűnhet már halottnak. Az utolsó lüktetés, az utolsó szívdobbanás és aközött, amíg az életerő utolsó szikrája is elhagyja a testet, az agy gondolkodik, és az Én abban a néhány rövid másodpercben ismét átéli egész életét. Suttogva beszéljen, aki a halálos ágynál segédkezik, és érezze magát a Halál ünnepélyes jelenlétében. Különösen csendben kell maradni, miután a Halál rátette nyirkos kezét a testre. Ismétlem, beszéljünk suttogva, hogy a legkevésbé zavarjuk a gondolat nyugodt hullámzását, és a legkevésbé akadályozzuk a Múlt serény munkálkodását, amint emlékeit elkezd kivetíteni a jövő fátylára.” (*The Mahatma Letters to A.P.Sinnet* [A Mesterek levelei A. P.Sinnett-hez], XXIII. levél, 170. oldal.)

Madame Blavatsky a halált és ezeket a halált követő folyamatokat a következőképpen írja le: „Amikor az ember meghal, három alsóbb alkotóeleme, azaz a test, az élet és az utóbbi hordozója, az asztrális test [ebben a műben és a későbbi teozófiai irodalomban is éterikus hasonmásnak nevezzük] vagy az élő ember hasonmása örökre elhagyja. Majd négy alkotóeleme – a központi vagy középső

alkotóelem (az állati lélek vagy káma rúpa) [ebben a könyvben asztrális testnek nevezzük], amit beolvastott az alsóbb manaszból, és a felső hármasság a káma loká-ban találja magát. Ez utóbbi egy asztrális helyszín, a skolasztikus teológiában a pokol tornáca, az ókor Hades-a, és tulajdonképpen csak relatív értelemben hely. Ez nem valami meghatározott térség, vagy pontosan körülírt terület, hanem a szubjektív téren belül létezik, azaz érzéki észlelésünkön túl van. Mégis létezik és ott várja 'második halálát' valamennyi egykor élt lény fantomja, az állatokat is beleértve. Az állatok számára ez széteséssel jár, asztrális részecskéik fokozatos elhalványulásával egészen az utolsóig. Az emberi fantomok számára ez akkor kezdődik, amikor az atma-buddhi-manas hármas elválik alsóbb alkotóelemeitől, vagy a volt személyiség tükörképeitől, a devachani állapotba visszahúzódva... Akkor a káma-rupa-i fantom elveszíti tájékozódási, gondolkodási alapját, a felsőbb manaszt és annak alsóbb részét, így az állati intelligencia nem jut fényhez a felsőbb elmétől, minthogy nincs többé fizikai agya, ami azt közvetítse, és összeomlik." (H. P. Blavatsky: *The Key to Theosophy* [Kulcs a teozófiához] 97. old.)

XII. FEJEZET FILOZÓFUSOK ÉS KÖLTŐK ÉS A HALÁL UTÁNI ÉLET

„A gyász –írja Dean Inge, – a legmélyebb beavatás az emberi élet misztériumaiba, áthatóbb és mélységesebb még a boldog szerelemnél is. A bánat által megszentelt és emlékezetes szerelem sokkal nyilvánvalóbban tartozik az örökkévalósághoz, mint a boldog baráti kapcsolatok; erősebbnek bizonyul a halálnál. ”

Sir Thomas Browne összekapcsolja az orvos gyakorlati megfigyelését a misztikus látnoki sejtelmével a halál rejtelmes szépségéről szóló beszámolójában, amit egyik betegénél megfigyelt. Az abból merített mélyebb benyomással lepi meg és indítja meg olvasóját, ahogy Pater mondja a 'Méltatások'-ban. A halál lassú volt, így feljegyezhetette a testi váz átszellemítését, egyidejűleg megfigyelve a szellemet, amint megváltoztatja anyagi ruháját, és a kegyelem egy új, csodálatos formája jelenik meg a folyamatban. „A végtelen jövő az érzékekkel jól megfigyelhetően árasztotta el ezt az életet, ahogy az óceán érzi a messze bent a szárazföldön áradó folyót.” (Rev. Arthur E. Massey *The Poetry and Beauty of Death* [A költészet és a halál szépsége])

„Csak a halottakról kellene arcképet festeni, – mondja Maeterlink – mivel csak ők igazán önmaguk, és akik egy pillanatra megállnak olyannak feltárulkozva, amilyenek.” Másutt idézi Lavater egyik mondását: „A halál nemcsak megszépíti élettelen alakunkat, nem, a halál pusztá gondolata szebb formát ad magának az életnek.”

„A halál nem őt pusztította el, hanem ő tette a halált egekbe vezető létrájává.”

Spenser

Nem mondom, és nem is akarom,
hogyan meghalt. Csak távol van!
Derűs mosollyal, kezével integetve
Eltűnt egy ismeretlen vidéken,
Nekünk meghagyva csak az álmodozást,
Míg hosszasan időzik odaát.

És te, óh te, ki olyannyira epekedsz
A múlt után, a boldog visszatérés iránt,
Úgy gondold rá, mint útnak indulóra,
Mint akinek kedves ott is, itt is,
Gondold állhatatosnak, mint aki harcoss erejével
Mérte ütéseit országa ellenségeire!

Bátran is jámbor és nemes,
Midőn élete legédesebb szeretetét
Kis dolgokért tette fel,
Gondold te is, hogy nem halott,
Csak eltávolodott.

James Whitcomb Riley

„Maga a halál nem más, mint a szeretet egy nagy csókja... Amikor az emberi lény elhagyja ezt a földi életet, Isten az, aki karjába veszi gyermekét, megcsókolja, és a Földről fényesebb, boldogabb szférákba juttatja el.”

R.P. Downes

„A halál az érzékek benyomásainak, a szenvedélyek zsarnoki uralmának, az elme tévedéseinek és a test szolgálatának megszűnése.”

Antoninus

„Ki tudja, vajon amit halálnak hívunk, nem az-e az élet, és az élet a puszta haldoklás?”

Euripides

„Az Életnek a Halál az, mint a távozás a jövetelnek.
Rövid ideig tartó virágzás után minden elenyészik saját gyökeréig;
Ezt az eredethez való visszatérést mondják békének.”

Ősi kínai írás

EGY KATONA IMÁJA

(Ezt az ismeretlen verset a II. világháború alatt írta valaki a Nyolcadik Hadseregből egy darab papírra, ami egy másik katona kezébe került, aki Észak-Afrikában az El-Agheila-i csata során egy lövészárokból keresett menedéket.)

'Maradj velem, Isten. Az éj sötét,
Az éjszaka hideg, bátorságom kicsiny szikrája
Elenyészik. Az éj hosszú;
Légy velem, erősíts meg, Isten.

Szeretek játszani. Szeretek küzdeni.
Gyűlölöm a sötétet, szeretem a fényt.
Szeretem a gyermekemet, szeretem feleségemet.
Nem vagyok gyáva. Szeretem az életet.

Az életet hangulatváltozásaival, árnyaival.
Szeretnék élni. Nincs bennem félelem.
De enyéimtől elválnom nehéz;
Ismeretlen Isten, derítsd fel szívemet.

Lecsendesítetted Dunkirknél a vizeket,
Megmentetted híveidet.
Minden műved csodálatos, drága Isten,
Előttünk róttad a félelmetes utat.

Egyedül voltunk, a remény is elveszett;
Szerettük országunkat, halottainkat,
Nem szégyeníthettük meg őket,
Tartottuk az útirányt, és nem nagyon féltünk.

Drága Isten, az a lidérces út!
És az a tenger! Ott mi... férfiak voltunk.
Szemeim vakok, lábaim elnyúttek voltak,
Lelkem dalolt, mint madár hajnalban!

Tudtam, hogy a halál csak egy ajtó.
Tudtam, harcunk miért folyt
Srácoknak békéért, fivéreinknek szabadságért,
Egy jobb világért, egy tisztább fajért.

Csak az vagyok, akit anyám szült,
Egyszerű ember, semmi több.
De – erő és jóság Istene,
Engedd, hogy ne legyek kevesebb.

Segíts, Ó Isten, ha a vég közel,
Hogy a félelem beesett arcából gúnyt űzzek,
Ha elesek, – hogyha el kell esnem –,
Lelkem a porban győzedelmeskedjen.

KALAND

Micsoda kaland lesz meghalni,
Midőn a sötét ég
Nyíló rózsaszirmaként
Széthasad, hogy feltárja
A Szépség Arany Szívének belsejét!

Micsoda isteni kaland lesz felfedezni
Az Árnyak Völgyét, ahol bömbölése
Vörös Életfolyónak fokozatosan némul el,
Bennünket sötétség fojtogat, és hideggé,
Sóhajtalanná és erélytelenné válunk,
Érezve leválni a drága, ismerős testet,
...Egy ruhát, viseltest...
A fedetlen szellemről rétegről rétegre!

Micsoda kaland lesz meghalni,
És varázslatos pillanatban újraszületni,
Sóhajlás alatt észrevétlenül áthaladva
Éjjelből nappalra.
Hogy alvásból ébredjen
Többé már nem vakon;
Mint kard, kirántva fényesen és csupaszon,
Az útját gyorsan járó halhatatlan elme
Fénylőn és lángolón a hatalmas térben.

Robert Campbell Macfie

NINCS HALÁL

'Valaki azt mondta: 'Ez a halál.'
És én, gyengeségben, félelemmel osonva éjen át
Körülnéztem.
És lám! Nincs hátborzongató kísértet, csak egy halovány, édes arc,
Egy édes, felemelő anyai arc, gyöngédségtől, kegyelemtől égő,
'Te nem vagy a halál' kiáltottam, mert az élet legfennköltebb képzelete
Sem írta le a halált ilyenek énnekem;
'Nem a halál vagy, a vég?'
Nyájas módon jött a felelet: 'Barátom,
Nincs halál! Én a Kezdet vagyok, nem pedig a Vég!'

John Oxenham

NINCS HALÁL

Vigasztaló üzenet

Írta Clara M. Codd

*Ahogy az ember félrerakja
Viseltes ruháit,
És újakat vesz, mondván
'Ma ezeket fogom viselni!'*

Így veti le a szellem könnyedén

*Húsöltözékét,
És halad tovább, hogy
Elfoglalja új lakhelyét.*

A mennyei ének

Nincs halál

egy Vigasztaló igazság

Az ősi bölcsesség által elénk tárt egyik legcsodálatosabb és legvigasztalóbb igazság az, hogy valójában halál sehol a világmindenségben nem létezik. Soha semmi nem szűnik meg létezni, csak állapotát változtatja. Longfellow, a költő szavaival kifejezve:

„Nincs halál,
Ami annak látszik, az átmenet”.

Minthogy az ember szíve mélyén ezt az igazságot mindig is tudta, mélyen gyökerező meggyőződés él benne arról, hogy nem lehet véglegesen elválasztani azoktól, akiket szeret, és hogy még biztosan találkozni fognak. Ez helytálló érzés. Örökérvényű alapigazságként állapíthatjuk meg, hogy akit az ember szeret, soha, soha nem veszítheti el.

'De' – mondod te – 'akit szerettem, kihűlt, és mozdulatlanul fekszik. Most ez a drága test oszlásnak indul. Hol van ő? Hogyan lehetek biztos abban, hogy még látom őt?'

Talán az első dolog, amit fel kell fogjunk, hogy ő nem ez a test. A test csak lelkének ruhája volt. Azt születésekor öltötte fel azért, hogy kapcsolatba kerülhessen a csodálatos tapasztalatok sorával, amelyet életnek nevezünk, habár a valóságban más tapasztalatok sokkal teljesebb életet jelentenek, mint ez a mostani. Sok költő és tudós vélte így. Platon mondja, hogy testek sírboltjaiba vagyunk 'temetve' azért, hogy előző életünk hibáit rendbe hozzuk. Walt Whitman írja: „Talán én, a halott ember, én az álmodó”.

A *body* (test) szó az angolszász *bodig* illetve *abode* szóból ered, amely lakóhelyet jelent. Amint a keresztény Szentírásban áll: „Mivel itt nincs állandó lakhelyünk, várjuk az eljövetelet”. Arnold Bennett a testet emberi gépezetnek nevezi, mert élő dolog, de saját homályos, ösztönös étellel. Ennél jobb Szent Ferenc 'szamár-testvér' elnevezése. A Genézis bőrruhának hívja, megint más meghatározás szerint iskolai egyenruha. Ebbe az életbe – látszólag nem saját akaratunkból – azért érkezünk, hogy az anyagi világ tapasztalatain keresztül jussunk lelki fejlődésünk táplálékához. Amikor ismét eltávozzunk, a szellem pihenő idejét töltjük el, és hosszú időre megszabadulunk a földi élet gondjaitól és problémáitól.

A lélek világa

Hová megyünk? Az égbolt fölé? A szokásos elképzelés szerint a mennyország fent, a pokol pedig lent van. Nem, a mennyország nem a csillagokon túl van, hanem itt és most, körülöttünk, ahogy Krisztus Urunk tanította. Ő azt mondta, 'belül' van. Ez belsőbb, finomabb anyagú, egyáltalán nem fizikai, mégis színekkel és formákkal teli világ, ami körülveszi és áthatja ezt az ismert világot.

Az okkultisták szerint az anyag valamennyi formája sokféle sűrűségi fokozatban létezik. A víz átalakítható jéggé, majd gőzzé. A tudomány egy protonokból és elektronokból felépülő láthatatlan világot feltételez, hasonlóan ahhoz, ahogy Napunkat körülveszik a bolygók. Az említett részecskék nem statikusak, hanem hihetetlenül elevenek, és elképzelhetetlen gyorsasággal mozognak. Milyen térben mozognak ezek? Sokkal finomabb anyagú térben, mint a mi világunké, amely ritkább, ragyogóbb, élénkebb és olyan fénylő világ, hogy a középkori írók 'asztrálisnak' vagy csillagosnak nevezték. Ez a fénylő világ hatja át és veszi körül a mi fizikai világunkat.

Ez a lélek világa. Legtöbbször úgy hisszük, hogy van lelkünk, de nem tudjuk megmondani, hogy milyen, vagy pontosan hol van. Ismét a szó eredete lehet segítségünkre. A görög *psyche* szóból származnak a 'pszichikai' és 'pszichológia' kifejezések. A pszichikai kutatás és a pszichológia Nyugaton modern tudománynak számítanak, de Keleten nagyon régiek. Az egyik megkísérli felfedezni a lélek világát az anyagból vagy a formából kiindulva – ahogy Oliver Lodge megjósolta, az eljövendő századok tudománya fogja megvizsgálni –, hogy van-e színe és alakzata, hogy le tudják-e majd fényképezni, stb. A másik a tudatosság, az érzés és a gondolat erőiből kiindulva tárja fel a lélek világát. Ma már senki sem tagadja, hogy a gondolat hatalmas erő, egy igen finom rádióadó, amely állandóan működik.

A lélek a gondolkodó, érző én, aki halál után még elevenebben gondolkodik és érez, mint előtte. Tudunk-e gondolkodni agy nélkül, és érezni idegek nélkül? Sokkal jobban. Agyunk és idegsejtjeink csak olyanok, mint a zongora billentyűi a zenész számára. A zene a lelkében van, de szüksége van a hangszerre ahhoz, hogy megmutasson valamit abból, milyen is az a zene.

Szent Pál úgy határozta meg az embert, mint hármasságot, akinek teste, lelke és szelleme van. Ez a két utóbbi nem felcserélhető fogalom, mivel a görög eredetiben teljesen különböző kifejezésekkel jelölték azokat. A szellem szó, a 'spirit', a görög *pneuma* illetve a latin *spiritus* szó fordítása. Eredeti jelentése 'az élet lehelete'. Misztikus, tiszta, isteni fogalom. Isten lehelte a fizikai és a lelki emberbe az élet leheletét, aki ez által élő, halhatatlan Énné vált, mindörökké osztozva a világmindenség örök életében. Minden ember a Legfelső gyermeke és erről az örökségről sohasem mondhat le. Ezt a gondolatot csak szimbólum és allegória segítségével lehet megközelíteni. Szent Péter 'a rejtett emberének' nevezi, 'amelyben nincs romlandó'. Szent Pál úgy hívja: 'a Krisztus bennünk, az üdvösség reménye'. A mi Urunk még kifejezőbben mondja: „Talán nincs-e megírva törvényeitekben, hogy megmondtam, ti istenek vagytok?” Dávid királyt idézte, aki így írt: „istenek vagytok, és valamennyiőtök a Legfelsőbb gyermeke”. A halál után életünk tapasztalatainak java része lassan megtisztul és beépül rejtett, isteni tudatosságunkba, ezzel elősegítve növekedését és fejlődését. Így lehullatjuk testi ruhánkat, és először a lélek életét éljük, végül a felszabadult szellem fenséges és üdvözült életét érezzük el.

A tudat visszahúzódása

Kíséreljük meg érzékeltetni mindegyik állapot életét. Legelőször a meghalás folyamatát. Ez mindegyikünkhöz elérkezik, azonban a halál barát, akitől nem félni, hanem akit üdvözölni kell. A halál óráját ismerik a másik oldalon, és senki sem léphet át úgy, hogy ne találkozna odaát valakivel, akit ismer, és aki őt megelőzte. Földi életünk során a tudatunk kifelé fordul, hogy élettapasztalatokat gyűjtsön. Ha közeledik távozásunk ideje, a tudat visszahúzódik és befelé kezd fordulni. Néha a

haldokló azt kéri, hogy gyújtsák fel a lámpát, vagy azt mondja, hogy távolodik a szoba. A távozó – minthogy a másik oldal egyre közelebb kerül – elég gyakran felismer személyeket vagy helyszínt a másik oldalon. Egy haldokló ír katona például így szólt az ápolónővérhez: „Nővér, nézze ezeket a bájos hölgyeket!” Ilyennek tűntek számára, mivel az Örök Ifjúság földjét látta, ahol az anyag ragyogó és sugárzó.

Ezután, minthogy a tudat még beljebb húzódik, egy csodálatos és lényeges dolog történik. Rendes, éber tudatosságunkban úgy látszik, mintha életünk sok mindennapi eseményét elfelejtenénk. Ez nem egészen így van. Énünk mélyebb részeiben semmi sincs örökre elfeledve, és amint valaki áthalad a másik oldalon levő életbe, úgy tűnik, gyorsan keresztülhalad saját emlékezete csarnokain. Ez olyan, mint amikor az ember az élet színterét elhagyva visszanéz, és madártávlatból nézi az életet, mint egészet, hol volt sikeres, és hol bukott el. Ezután, ahogy a lélek elhagyja a testet, a tudat rövid időre a mély alvás állapotába kerül, ez alatt a pszichikai test, amely az élet folyamán áthatotta és körülvette a fizikai védőburkot, önálló létre kel a másik oldalon.

Az alvás kapuja

Habár a legtöbb ember nem észleli, mialatt testben élünk, éjszakánként elhagyjuk azt az alvás kapuján keresztül, amely egyben a halál bejárata is.

„Mily csodálatos az alvás” – írja Shelley – „az alvás és fivére, a halál”.

Meghalni valójában nem más, mint utoljára elaludni ebben az inkarnációban. Azonban, amíg élünk, alvás alatt kapcsolatban vagyunk testeinkkel egy fénylő, magnetikus fonál révén, amely azonnal visszahív bennünket az ébredésbe, ha testünket bármi érinti. Halál esetén ez az összekötő kapocs megszakad, így a visszatérés nem lehetséges többé. Vajon nem idézhetők-e Ecclesiastes szavai: „vagy valamikor az ezüst zsinór elszakad”? Így az a világ, amelybe most belép, nem teljesen ismeretlen, mivel némely részén már áthaladt, mialatt teste aludt.

’Tudatában van mindennek a haldokló?’ kérdezhetjük. ’Mi van azzal, amit haláltusának nevezünk?’ Ez csak a fizikai izmok miatt van, amelyek megszűnnek működni. A személy maga nincs ennek tudatában. El van foglalva elmúlt élete feltáruló képeivel, és ez tudatában akkor is folytatódhat, ha teste megszűnik lélegezni. A haldoklót soha nem szabad zavarni vagy semmivel terhelni. Figyeljük elmúlását békében és szeretetteljes gyengédséggel. Egy ősi tibeti írás azt tanácsolja, hogy üljünk mellette, szerető szavakat suttogva, amelyeket ha fülei nem is hallják, de a lelke igen.

Az Ébredés

A halált követő tudattalanság időszaka általában nem túl hosszú, bár személyes tényezőktől függ. Legtöbbünknek kb. harminchat óra. Ezután az ember egy ragyogó, nyugalmas világra ébred, elsőként olyan emberekkel találkozik, akik előtte távoztak el. Azért jöttek el, hogy találkozzanak vele. Egyszer Ausztráliában a szerző ezekről a gondolatokról tartott előadást a rádióban és az egész déli féltekéről érkeztek hozzá levelek. Egy orvos Új-Zélandból leírt egy esetet. Egy éjjel egy magányos farmra hívták, ahol egy nagyon idős házaspár lakott. Mire odaért, az idős ember már meghalt. Szét-tárt karral feküdt. Felesége így mesélte el: ’Ó uram, volt egy lányunk, aki tizenhét évesen halt meg, és mielőtt férjem eltávozott, azt állította, hogy látja őt. Karjait kitérte felé, és így szólt: Jövök, Mary, várj rám!’

Milyen világba lépett be? Kissé nehéz leírni, mivel természetesen mindannyian földi fogalmak szerint képzeljük azt el, és a helyzet nem egészen ez. Fogjuk fel a következő módon: nem vihetünk át semmi olyasmit, ami csak ehhez a földi élethez tartozik, mint például a felhalmozott gazdagság, a megszerzett hírnév, vagy a testi örömök, mint evés-ivás, szexuális élmény, mivel most már egy olyan világba és anyagformába kerültünk, ahol ezek a dolgok már egyáltalán nem valósak. Azonban mindaz, ami hozzánk, mint lélekhez, mint érző és gondolkodó énhez tartozik, velünk jön, és hihet-

lenül felfokozódik és megnövekszik. A szellemi örömök, mások igaz szeretete, minden tiszta vallásos törekvés, a szépség és az igazság szeretete a másik oldalon kellemes és csodálatos életet készítenek elő annak az embernek, aki egy időre elhagyja ezt a siralomvölgyet.

Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a lélek anyagának megvannak a saját törvényei és feltételei, és ezek eltérnek a fizikai világban érvényesektől. Például a lélek anyagára nem hat a meleg vagy a hideg. Ezért lelki testeink nem érzik egyiket sem. A gondolat és az érzés azonban előbb és tisztább, mint amikor fizikai agyunk és idegsejtjeink nehézkes részecskéit kellett mozgásba hoznunk. Az idő és tér érzékelése is más. Amit az ember gondol, azonnal előtte terem. Amit szeret, az vele van.

A gondolat teremtő ereje

Viselünk-e ruhákat, eszünk-e ételt és élünk-e házakban? Igen, de a ruhák nem szövöttek, és a házak nem építettek. Ezek az emberi gondolatok és elképzelések teremtményei, mivel ott a gondolat és a vágy hatalmas teremtő erő, amint tulajdonképpen ebben a világban is az. A hasonló a hasonlóval jön össze, és épít templomokat, koncerttermeket, laboratóriumokat és más építményeket. Ott nincs szükség többé ételre és italra, mivel a lélek teste egyiket sem igényli. Ha az evés iránt erős kötődést viszünk át, akkor létrehozunk ilyen hasonmást, de rövidesen abbamarad ez a szokásunk. A régi kelták azért nevezték ezt a síkot az Örök Ifjúság földjének, mivel a lélek anyagát sohasem befolyásolja fáradtság, betegség vagy idős kor. A felsoroltak ehhez a földi élethez tartozó fogalmak, amelyeket egy időre elveszítünk, amikor meghalunk. Ott senki sem nyomorék, beteg vagy fáradt. Milyen megkönnyebbülés ez azoknak, akiket a halál kiemel egy betegágyban töltött, elcsigázott létezésből vagy nehéz életből! Visszahívnanék őket? Néhányan talán mondhatják, hogy idős édesanya vagy nagymama szellemi képét látták, és hogy ők ott is idősnek látszottak. Emlékezzünk arra, hogy milyen óriási ereje van ott a gondolatnak és a képzeletnek. Ha azt a gondolatot vittük át, hogy idősök vagyunk, annak is fogunk látszani mindaddig, amíg el nem engedjük ezt a szokásunkat. Néha az ember azt a gondolatot viszi át, hogy ő idős és fáradt. Mindaddig pihen majd, amíg el nem veszíti ezt a gondolatot.

Volt egy ember, aki nyomorékként élt csaknem egész életében. Ugyanakkor nemes jellemű volt, és sokan szerették őt. Amikor meghalt, azonnal úgy tűnt neki, hogy nyugodalmas, kellemes légkör veszi körül. Ezt a légkört azoknak a szerető gondolatai és imádságai hozták létre, akik őt itt a földön szerették. Talán nem érzékeljük eléggé, hogy szeretteink, akik eltávoztak, sohasem elérhetetlenek gondolatainkkal és imáinkkal. Ne felejtjük el őket! Imádkozzunk értük, mivel abban a nagyon anyagból szőtt világban ezek a szerető erőfeszítések valóságos őrangyalok az eltávozottak számára.

Egy angol tábornok, aki nagyon gonoszul élt, halála után boldogtalan körülmények között találta magát. Bűnei és gonosz gondolatai sötét világot alkottak körülötte. Az első fénysugár akkor érkezett el hozzá, amikor valaki szeretettel és hálával emlékezett rá, és imádkozott érte. Ezt a felvillanást követve talált kiutat a fényesebb birodalom felé.

Meg kell próbálnunk, hogy a fájdalom ne sújtson le túlságosan, ha szeretteink elmennek, mert a mértéktelen szomorúság felhőt szó körénk és megakadályozza, hogy őszinte kapcsolatba léphessünk az eltávozottakkal, akár itt, gondolatban, akár éjjel, amikor ideiglenesen elhagyjuk saját testünket. Egy édesanyát minden éjjel vastag gyásztakaró vett körül, mert elvesztette kisleányát, akit teljes odaadással szeretett. A gyermek futott, hogy találkozzon vele, de eleinte az édesanyát körülvevő vastag felhő megakadályozta ebben. Később egy segítő lélek eloszlatta a felhőt, és az anya karjaiba vehette gyermekét.

Amikor éjjelente elhagyjuk testünket, nem visszük magunkkal agyunkat. Így nehéz lesz feljegyezteni vele tapasztalatainkat, amelyekben nem osztozott, hacsak a működése nem eléggé érzékeny és ellenőrzött. Legtöbbünk azzal a tapasztalattal ébred reggel, hogy békés nyugalomban telt az éjszaka, esetleg élénk álomban. Az álom pszichológiája igen összetett, és a legtöbb álom nem való-

di emlékezet. Néhány különösen élénk részlet azonban átjöhet, mivel ott az élet sokkal elevenebb, mint itt.

Gyermekek A halál után

Fiatalok maradnak-e ott a gyermekek?

Ahogy múlik az idő, felnőnek, és egy kortalan érettséget érnek el. Néhányan szeretnék tudni, hogyan is ismerjük meg őket. Valójában nem az arcukról ismerjük fel az embereket. A lélek világában a felismerés olyan gyors és tökéletes, hogy senki sem téved. Ha nagyon fiatalon haltak meg ezek a gyermekek, mielőtt isteni Énjük ellenőrzése alá kerülhettek volna, és az Örangyal átengedte volna az irányítást – általában hat-hét éves kor körül – akkor igen gyorsan visszatérhetnek, nagyon gyakran ugyanazokhoz a szülőkhöz. Több ilyen eset ismeretes.

Mit csinálunk a pszichikai világban? Sok mindent. Nem kell többé megélhetésünkért pénzt keresnünk. Senki sem koplal, és senki sincs szükségleteitől megfosztva. Így az embernek talán először nyílik alkalma olyan dolog felé fordítani figyelmét, ami mindig is érdekelt, de amire földi élete során sohasem volt ideje. Tegyük fel, hogy szeretjük a zenét vagy az irodalmat, különösen egy bizonyos zeneszerzőt vagy író. Gondolataink és érdeklődésünk elvezethet bennünket odáig, hogy kapcsolatba kerülhetünk vele a másik oldalon. Azok az asszonyok, akik szerették a kisgyermekeket, és nekik sohasem lehetett sajátjuk, boldog gyermekserreg nevelőanyjává lehetnek. A másik oldalon az összes ember közül a gyermekek a legboldogabbak, mivel ez az a hely, ahol valóban bármit kitálhatnak. Éjjelente saját édesanyjuk felkeresi őket az alvás kapuján keresztül. Az orvosok többé már nem beteg testeket látnak el, de sok beteg lélek van, akik megértésüket és szimpátiájukat igénylik. Néha Krisztus Urunk látható, aki nem távozott el messze, a csillagokon túlra, hanem örökre itt van velünk ebben a világban, és az összes többiben is.

Pszichológiai állapotok

Mi az igazság a mennyországról és a pokolról szóló ortodox tanításban? Vannak ilyen helyek? Nincs mennyországnak és pokolnak nevezett hely, de léteznek pszichológiai állapotok, amelyek így írhatók le. Örök pokol bizonyosan nem létezik. Ez a rettenetes gondolat akkor társult a kereszténységhez, amikor elveszett a hit abban, hogy a lélek körforgásszerűen visszatér a földre. Az ember egy logikátlan következtetésre kényszerült: örökkévaló okozatot állapított meg múlandó és véges okok alapján. Mennyország és pokol a földi testben is megtapasztalható. A gonosz, önző ember a pokolban van, a szent a mennyben. A szavak jelentésének elemzése ismét nyomra vezet. A mennyország határtalan kiterjesztést, a pokol elzárást, elszigetelést, börtönbe zárást jelent. Az Ótestamentumban a héber kifejezést hol pokolnak, hol gödörnek vagy sírboltnak fordítják. Az Újtestamentumban a görög *hades* szót leggyakrabban pokolnak fordítják, de az pusztán a láthatatlan világot jelenti. Minden pokol-fogalom pszichológiai, és az ember földi élete során találja ki, azonban egyik sem örökkévaló.

Az egész elmélet az élet utáni állapotról így fogható fel. Itt objektív életet élünk, a fizikai sík tárgyival körülvéve. Belül azonban szubjektív életet élünk, amely sokkal többet jelent: emlékekből, reményekből, eszmékből és vágyódásokból áll. Minél fejlettebb egy ember, vagy ami ugyanazt jelent, hogy lélekben gazdagabb, annál csodálatosabb, változatosabb és gazdagabb a belső élete. A halál után a fakó, szubjektív világ eleven, objektív létezéssé válik. Egy nagy adeptus ezt így fejezte ki: „Az ember így népesíti be állandóan közvetlen környezetét sajátos világával, telíti képzelete, vágyai, ösztönzései és szenvedélyei szüleményeivel: egy olyan áramlattal, amely erősségével arányosan hat minden vele kapcsolatba kerülő érzékeny, vagy ingerlékeny szervezetre. Ez a belső világ egyre növekvő külső világgá válik a halál után.”

Vágyaink és gondolataink

Még egy dolgot kell emlékezetünkbe vésni. Ha valaki meghal, jelleme nem megy át hirtelen változáson. Még ugyanaz az ember, ugyanazokkal a vágyakkal és gondolatokkal. Tegyük fel, hogy földi életében érzéki gyönyörök, durva és bosszúálló gondolatok foglalkoztatták. Fizikai testének elvesztésével ezek az érzések fokozott hevességgel izzanak majd finomabb testében, kiélésükhöz azonban már nem rendelkezik eszközzel. Szenvedni fog saját szörnyű vágyai miatt, amelyeket nem tud kiélni. Látók ezt az állapotot allegorikus nyelvezettel úgy írják le, hogy az ilyen ember 'a pokol tüzében ég'. Egy idő után ezek a lángok, ha nem táplálják őket, és ha nem talál a szenvedő egy médiomot, akin keresztül közvetve kiélheti, elhalnak, és az ember úgy találja, hogy tudatossága megnyílik a világmindenség sokkal szebb régiói felé. Emlékük azonban megmarad az egyén új földi életében is, és a lelkiismeret hangján szól hozzá.

Krisztus Urunk ezeket az állapotokat börtönöknek nevezte. Egy gonosz élet alatt az ember – ha nem is érzékeli – gonosz gondolatok és vágyak hálóját szövö maga köré, amely fogolyként tartja őt halála után egy ideig. Az szerző egyszer saját maga látott egy ilyen esetet. Éppen Amerikában tartózkodott, egy nappal azután, hogy egy asszonyt férje meggyilkolása miatt kivégeztek. Amikor az szerző reggel felébredt, az asszony állt előtte kezét tördelve és jajveszékelve: 'Miért kell meghalnom?'. Amint az a halál után néha megtörténik, az asszony – úgy tűnt – nem fogta fel, hogy a mi fogalmaink szerint már halott. Körülötte, saját tudatalatti gondolataiból felépítve, megjelent a gyilkosság, a bírói tárgyalás és a kivégzés, és ő újra és újra átélte azokat. Az szerző reménytelen sajnálatot érezve iránta karjával átölelte, de semmit sem tudott tenni vagy mondani, amivel beférkőzhetett volna a gyilkos tudatába, aki saját magán kívül senki másról nem volt képes tudomást venni. Így egy tapasztaltabb segítőt kellett keresni, aki jött és elvezette őt. Az erős önzés vastag felhőt szó az ember köré, ami egy időre elszigeteli őt. De legtöbbünket, a jóra való, rendes embereket a halál után nem ilyen végzet vár, csak megkönnyebbülés és béke.

A legrosszabb emberekben is van valami szép, és az a szépség végül elvezeti őket egy átmeneti tisztítótüzhöz át a boldogsághoz és a békéhez. Az emberfiának, aki a Legfelső fia, mindörökké a mennyország a végső és végleges otthona. A halál utáni út mindig az igazabb és magasabb rendű Énünk felé vezet, amelynek lakhelye a mennyországban van. Az az ember, aki szeretettel és megértéssel nyílik meg minden élet iránt, boldog mennyországban él, mialatt még itt a Földön tartózkodik. Mindazt, ami szép, igaz és jó, a halál után visszavisszük magunkkal örök valónk számára, és annak a tisztább világnak a fényében élettapasztalataink elnyerik igazi értelmüket. Sokak számára ez a mennyi világba való átmenet valóban nagyon hamar érkezik el. Mindenkinek eljön, ha csak egy rövid időre is. A pszichikai világot egyedül a bennünk levő személyes, a jó vagy a rossz alakítja ki. A menny dicsősége akkor nyílik meg előttünk, amikor túl kicsinyes és túl önző életfelfogásunkból megtisztulva kiemelkedünk.

A SZELLEM BIRODALMA

Most gondolatban elérjük a szellem birodalmát, amely olyan tündöklő, olyan földöntúli örömtől áthatott, hogy csak a jelképiség formanyelvén írható le. Egy nagy látó így írta le: „Az élő fény tengere, színben és formában a nagyszerűség minden elképzelhető változatával körülvéve, és az egész minden egyes gondolathullámmal, amelyet az ember elméjéből kibocsát, változik, és ahogy ezt most ő is felfedezi, valójában gondolatának kifejeződése a sík anyagában. Nincs olyan szeretetre méltó dolog a földön, az égben vagy a tengerben, amely ne lenne meg ott teljességében és intenzitá-

sában, minden képzeletet felülmúlóan, de az élő valóságnak ebből a ragyogásából minden ember csak annyit lát meg, amennyire képes.”

Wordsworth mondja a *Laodamia*-ban:

*„Beszélt a szeretetről, ahogy csak a Szellem érez,
Olyan világokban, ahol egyensúly és tisztaság van,
Nincsenek elűzendő félelmek, se gyógyítandó viszályok,
Nincs sóvárgás a múlt után, és a jövő biztos,
Beszélt a hősi művészetekről ünnepélyes hangulatban,
Újjáélesztve, finom harmóniában keresve*

*Mindazt, ami elragadóan szép – elképzelve ott
Boldogabb szépségben, még kristálytisztább sugárban,
Még hatalmasabb égben, istenibb légben,
Bíborcsillogással teleszórt térben,
Az égben, amit a Nap a földön ismert legragyogóbb fénnel áraszt el,
Mindenki méltatlan arra, hogy megszemlélje.”*

A Jelenések Könyve ugyanerről így ír: „Az Isten eltöröl minden könnyet szemeikről, és a halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom... És nem megy be abba semmi tisztátalan, sem az, aki utálatosságot és hazugságot cselekszik.”

Kapu a mennyországba

Azt mondhatjuk, hogy a mennyországnak négy kapuja van, vagy másik szimbológiával kifejezve, élete folyamán az ember négy magot vet el. Néhányan csak egyet, mások egynél többet, amelyek kivirágzanak, megérnek a mennyország levegőjében, és csodálatos kárpótlást nyújtanak az élet valamennyi próbatételéért és bajáért. Ez valójában az emberi szellem pihenő ideje, amely ugyanakkor a tapasztalatok feldolgozásának és a fejlődésnek az időszaka is.

1. Rokonok és barátok szeretetének magja. Nem az önző, túl személyes szereteté, amely beteljesülését a fizikai síkon találja meg, hanem az önzetlen szereteté, amely mindenek felett jót és boldogságot kíván az általunk szeretetteknek. Ott az ember mindazokkal körülvéve találja magát, akiket valaha szeretett. Senki sem fog hiányozni. Még ha valaki fizikai testben lenne is, szelleme ott lesz, és a szeretet sokkal könnyebben ható és ragyogóbb, mint amikor a fizikai test álarcán keresztül sugárzik. Abban a világban nincs szükség szavakra. Amit az ember mondana, azt barátai tudják és teljes mértékben megértik. Itt lent oly gyakran nem tudjuk helyesen kifejezni azt, amit gondolunk és érzünk. Szavaink túl gyakran vezetnek félre, illetve túl gyakran értik félre azokat. Ott ez nem lehetséges. Az valóban a szellemi közösség síkján, ahol mindazok, akik szeretnek, egyek. Mindenki közül csak a legmagasabb van jelen, amely sohasem eredményez fájdalmat és csalódást.
2. Isten szeretetének magja. Ez vallásos alkatra utal. Nem mindenki rendelkezik vele. De ahol ez valóban önzetlen és állhatatos, valóságos mennyországot teremt a rajongónak. Mivel, bár valószínűleg soha nem ismerte fel, áhitatával és azzal, hogy élete során folytonosan az isteni eszmére gondolt, egyfajta sugárzó alakzatot épített fel, amelyen keresztül a halál után, de még az élet során is a Nagy Őseredet megáldhatja, vezetheti őt, és lelki közösségbe léphet imádójával. Ugyanígy van ez Buddha és Krisztus imádoival, mindkettőjükkel, akik abban a formában lesznek imádoikkal együtt a mennyei életben, ahogy mindig is ábrázolták Őket. A rajongó építi fel a formát, de a Nagy Egy szelleme lelkesíti és használja azt. Élt egyszer egy ember, az Üdvhadsegreg kapitánya, aki nagyon magányos életet élt. Mégsem érezte magát egyedül, mivel egész lel-

két Krisztus Urunk folytonos imádásának szentelte. A mennyországban sugárzó kapcsolatba került Urával.

3. Az emberszeretetet magja. Néhányan mindig felfelé néznek, az Egy felé, mások természetesebb módon lefelé, a sokakra. Ez csak más módja Isten szeretetének. Az az ember, aki élete során saját magát teljes szívből embertársai szolgálatának rendelte alá, halála után kapcsolatba kerülhet az emberiség legnagyobb szolgálóival, a felszabadult, tökéletessé vált lelkekkel. Azokkal, akik valamikor emberek voltak, mint mi, de réges-régen elhagyták a világ iskoláját, ugyanakkor még annak közelében maradtak. Így segítik és szolgálják fiatalabb testvéreiket. Aki szereti felebarátait, ezen szeretet eredményeként szélesebb körű tudással és nagyobb képességekkel térhet vissza a Földre, hogy továbbra is segíthessen.
4. Az igazság és szépség szeretetének magja. Ez jellemzi a bölcset, a művészt, a fejlődés bármelyik fokán. A tudós vagy a filozófus valóban keresi az igazságot, az univerzum veleszületett törvényeit, Isten akaratát. Ott a mennyországban kiterjedt és akadálytalan működésükben látja azokat, megtanulja megérteni és csodálni őket. Amikor visszatér a Földre, visszahoz valamit ebből az égi látomásból, és ez arra készíti, hogy ismét keresse az igazságot és szépséget. Azonban itt lent sohasem fogja azt abban eredeti szépségében látni, ami szívét csaknem öntudatlan emlékezettel kavargatja fel.

Az angyali rendek

A művész különleges társai már életében is, habár nem is tudott róla, a szépség természetes papjai, az angyalok, vagy ahogy Keleten hívják őket, a dévák. A déva szó fénylőt jelent, ezt a nevet adta nekik John Bunyan is. Nem emberi lények, és egy emberi lény sem válik angyallá. Mindegyikük a fejlődés különböző vonalához tartozik. A déva nem ismer szomorúságot, büntetést vagy fájdalmat. Emiatt talán hosszabb utat jár be. Útja az öröm és béke útja, jellemző hatása egyfajta öröm és emelkedettség. Az ember istenemberré válik, tökéletesedett emberré, és ahogy Eliphaz Lévi feltételezi 'az angyalok fölött áll, és azokat is irányítja'. Nem emlékeztet-e ez bennünket a héber szövegre: „Az angyaloknál kicsit alacsonyabba helyezed őt, megkoronázod dicsőséggel és ékességgel.”

Az angyali seregek láthatatlan jelenléte a szépség és öröm különleges légkörét hozza létre. Például a zenére érzékenyek számára a templomi orgonamuzsika, vagy egy nagy zenekar játéka vigasztalást, békét, felemelkedést hoz. A termet vagy templomot láthatatlanul körülveszik az angyali seregek, akik a zenére válaszol odasereglenek. Egy, a láthatatlan világot tanulmányozó rátalált a mennyországban egy kisfiúra, aki földi életében kórustag volt az egyik nagy angliai katedrálisban, és gyakran énekelt szólót. Ahol állt a kórusban, vele szemben egy keskeny ablak látszott Szent Cecília, a zene védőszentjének képével. Ahogy vasárnapról vasárnapra énekelt, a színes üvegű Szent Cecília életre kelt, és a fiú képzelete számára valósággá vált, így neki énekelt. Gondolata formát öltött, de a formát a zene nagy angyala lelkesítette, akit Keleten *Gandharva*-nak, vagy Égi Énekesnek neveznek. Amikor a fiú visszatér a Földre, zenei tehetsége sokkal nagyobb lesz.

Növekedésünk életről életre

Így fejlődünk életről életre, közöttük élet utáni szakaszokkal, növekszünk képességben, a szeretet erejében, szellemiségben. Az élet sohasem hiábavaló, bármilyen nehéz is. Nem maradhatnánk ott örökre? Évszázadokon keresztül – ahogy mi ezen az oldalon számláljuk az időt – megpihenünk abban a boldog állapotban, de azután az érző lét iránti szomjúság ismét felébred bennünk és újra visszahoz a létezésnek ebbe a földi rendjébe. Durva hasonlattal élve: az étel fizikai testünk növekedés-

ének eszköze. Nem tart hosszú ideig az étel elfogyasztása, de több órát vesz igénybe megemésztése, és csak azután válik a fizikai ember részévé. Az élettapasztalatok lelki növekedésünk táplálékai. Élhetünk akár hetven évet is, de több száz évig tart, amíg tapasztalataink részünké válnak, és mint lélek növekszünk képességben és tudásban. Mielőtt visszatérünk a Földre, egy másik látvány tárul elénk, nem azé az életé, amelyet elhagyunk, hanem amelyikbe belépni készülünk. Ebbe leginkább szellemi érettséggel lehet bepillantani, és lehozni valamit a veleszületett emlékezetből egy új agyba, amikor iszunk a Lethe vizéből. Francis Bacon írta, hogy korai ifjúságától érezte, az emberiség szolgálatára hivatott.

Örök igazságok

A tehetség korán megmutatkozik. A szellemi tehetség is. Mindegyikünk egy ifjú hős, szent vagy bölcs, annak megfelelően, hogy alapvető gondolati, érzelmi vagy tevékenységi súlypontjaink hol vannak. Sohasem jövünk egyedül vissza. Barátok, kedves személyek jönnek velünk előző életeinkből. Újra és újra találkozunk velük, nem mindig ugyanolyan megjelenésben, mivel a világ színpad, és élete során minden egyes ember sok szerepet játszik. Megtaláljuk és minden alkalommal megtanuljuk jobban szeretni őket. Talán nincs is más megtanulnivalónk az életben, csak az, ahogy valóban szeretnünk kell. Két örök igazság van: bármire gondol az ember, azzal azonnal kapcsolatba kerül, legyen az élő barát vagy úgynevezett halott, vagy akár egy határtalan, rajta kívül álló eszme; és amit az ember szeret, azt soha, soha nem veszítheti el, mert a szeretet örök, és nem lehet megtagadni. Talán az elvesztés vagy elidegenedés látszata tanít meg bennünket arra, hogyan szeressünk még önzetlenebbül. Dr. Annie Besant mondta egyszer: „Ha ugyanolyan boldog tudsz lenni, amikor az általad legjobban szeretett lény nincs a közeledben, akkor megtanultad, hogyan kell szeretni.”

Ne beszéljünk azokról a szeretteinkről, akik a sírban vannak. Nincs ott semmi, csak az ember vi-seltes ruházata. Gondosan őrizhetjük, ahogy az anya őrzi a kicsiny cipőt, amelyet gyermeke viselt egykor, de amelynek többé már nincs köze hozzá. Boldogabb, teljesebb életet él már, megszabadulva minden betegségtől és a test alkalmatlanságától. Visszahívnánk őt a szenvedő, beteg testbe vagy az élet megpróbáltatásai és szorongásai közé? Sohase féljünk a haláltól! Ahogy a latinok mondták, a halál az élet kapuja. Mindannyiunknak meg kell halnunk, mert ez a Teremtő szerető akarata, aki enyhülést ad fájdalmunkra és pihenést élményeink feldolgozásához.

Az öröm és a vigasztalás gondolatai

Bármennyire is érezzük a kedves elvesztését, ne engedjük, hogy a fájdalom túlzottan lesújtson, mivel a bánattal teli gondolatok elérhetik őt, és fájdalmat okozhatnak neki. Ne kívánjuk hevesen vissza! Bár tudnánk, mennyivel boldogabb világ lakója most! Nincs tőlünk távol. Nemcsak érzékeli szerető gondolatainkat és imáinkat, hanem egy időre, amikor mi alváskor átmenetileg elhagyjuk testünket, hozzá hasonló helyzetben vagyunk. Engedjük őt békében és boldogságban pihenni térni! Rövidesen követjük, és az elsők között lesz, aki üdvözlő bennünket, ha ránk kerül a sor, és elhagyjuk a földi életet. Próbáljunk meg arra emlékezni, hogy mennyivel jobb neki, és küldjük neki szeretetünket és imáinkat. Ez további vigaszt és örömet nyújt számára.

A láthatatlan világOK

Összefoglalásul talán mondhatná valaki: 'Milyen igaz és vigasztaló ez! De tudja ezt valójában bárki is?' Egy ilyen rövid írásban ezt teljességében nem lehet megválaszolni. Azonban azt lehet

mondani, hogy a bennünket körülvevő láthatatlan világokat lehet látni és hallani a szokásos érzékeink kiterjesztésével, ez a képesség rejtetten mindannyiunkban megvan. Mindazok, amikre érzékeink válaszolnak, az anyagban levő ritmikus hullámzásoként írhatók le. A hang hullámokat kelt a levegőben, fülünk felfogja ezeket. A hasonló, még gyorsabb és finomabb hullámokat, amelyek az éterben, és nem a levegőben rezegnek, szemünk fogja fel, és mi látjuk. A röntgen-sugarak az emberi látás határán túl vannak, de az érzékeny fényképlemezen felfoghatók. Néhányan elmúlt életek tapasztalatai vagy öröklött adottság folytán szokatlan érzékenységgel születtek, és képesek a természet finomabb rezgéseire reagálni. Tisztánlátóknak vagy tisztánhallóknak nevezzük őket. Ha ezeket az adottságokat, amelyek rejtetten mindannyiunkban megvannak, teljesen kifejlesztjük, és használni kezdjük, ahogyan a teljesen fejlett jógik és okkultisták teszik, az egész finomabb és sugárzóbb világ, amely áthatja és körülveszi ezt a fizikai világot, feltárul a tisztánlátó megvilágosodott tekintete előtt. A fenti igazságok feltárása ilyen kiművelt tisztánlátás eredménye, de nem tévesztendő össze a kevésbé fejlett emberfajok szórványos tisztánlátásával. Ritka és nehezen elérhető állapot. Azonban végül mindenki birtokába kerül, és ha az a nap elérkezik, az ember többé már nemcsak reménykedik, hogy lelke van, és él a halál után is, hanem tudni fogja, hogy így van, és barátai mindig vele lesznek, akár élők, akár holtak. Ezt olvassuk a Korinthus-beliekhez írt levélben: „Az utolsó ellenség, amelyet el kell pusztítani, a halál.” Amit a látó tud, azt a szerető ember szíve intuíció révén mindig is tudta.

A kínaiak a halott embert a 'mennyei vendégének' nevezik. Milyen boldog vendég is ő!

Emlékezzünk Shelley halhatatlan versének soraira, amelyet legjobb barátja eltávozásakor írt:

„Béke! Béke! Nem halott ő, és nem alszik.

Felébredt az élet álmából.”